

ትኩረት የሚሹ ሃሩራማ በሽታዎችን ከኢትዮጵያ ማጥፋት

የውሃና ስነ-ፅዳት(ዋሽ) እና ትኩረት የሚሹ ሃሩራማ በሽታዎች ሴክተሮችን እና አጋር ድርጅቶችን በወረዳ ደረጃ ለማስተባበር የሚያገለግል የመተግበሪያ መሣሪያ

Federal Ministry of Health

NALA

NTD Advocacy, Learning, Action

Sightsavers

ትኩረት የሚሹ ሃሩራማ በሽታዎችን ከኢትዮጵያ ማጥፋት

የውሃና ስነ-ፅዳት(ዋሽ) እና ትኩረት የሚሹ ሃሩራማ በሽታዎች ሴክተሮችን እና አጋር ድርጅቶችን በወረዳ ደረጃ ለማስተገበር የሚያገለግል የመተግበሪያ መሣሪ

መጋቢት 2011 ዓ.ም

ኢ.ፌ.ዴ.ሪ ጤና ጥበቃ ሚኒስቴር

Sightsavers

ማዕጩ

ማዕጩ	I
1. መግቢያ	1
1.1 ትኩረት የሚሹ ሃራራማ በሽታዎች ችግርና ስፋት፤ የውሃና ስነ-ፅዳት እንዲሁም ትኩረት የሚሹ ሃራራማ በሽታዎች ፕሮግራም አጠቃላይ ምልከታ	2
1.2 የዋሽ እና ትኩረት የሚሹ ሃራራማ በሽታዎች ፕሮግራሞች ቀንጅታዊ አሰራር አስፈላጊነት	3
1.3 የቅንጅታዊ አሰራር መተግበሪያ አላማዎች	4
<hr/>	
2. የሂደቱ ቅደም ተከተሎች	5
2.1 ዝግጅትና ተሳታፊነት	9
2.2 የግብረ ኃይል እና የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድኖችን ማቋቋምና ስራ ማስጀመር	13
2.3 የወቅታዊ ነባራዊ ሁኔታ ባህሪያት እና ትንታኔ	19
2.4 የስራ እቅድ ማዘጋጀት	24
2.5 ትግበራ	31
2.6 ክትትልና ግምገማ	34
<hr/>	
3. ቅጽዎች፡ የተለያዩ የስራ መርጃ መሳሪያዎች/ቅጾች	41
ቅጽ - A - የግብረ ኃይል (የቴክኒካል ወርኪንግ) ቡድን አባላት የሹመት ደብዳቤ	43
ቅጽ - B - ለአድቮኬሲ ስራ የሚቀርብ የፓወር ፖይንት ቅፅ/ቴምፕሌት	44
ቅጽ - C - ሴክተር መሰሪያ ቤቶች ወደ ስራ እንዲገቡ የሚተላለፉ መልእክቶች	46
ቅጽ - D - የወረዳ ግብረ ኃይል እና የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ስራ ማስፈፀሚያ መመሪያ ሰነድ (TOR)	47
ቅጽ - E - የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን የመጀመሪያውን ስብሰባ ሲያደርግ እንዲገባበት በምክራ-ሃሳብ ደረጃ የቀረበ አጀንዳ	51
ቅጽ - F - ሴክተሮች/አጋሮች ያላቸውን ስልጣን፣ ኃላፊነትና ተፅዕኖ ፈጣሪነት ለይቶ ማሳያ ሰንጠረዥ	51
ቅጽ - G - ሴክተሮች እርስ በርስ የተሳሰሩ መሆኑን ለይቶ ማሳያ ሰንጠረዥ	52
ቅጽ - H - ለቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ስብሰባ ማጠቃለያ የሚሆን ቴምፕሌት/ቅፅ	52
ቅጽ - I - ለመነሻ መርጃ መሰብሰቢያ መለኪያነት የሚያገለግሉ ምክረ ሃሳቦች	55
ቅጽ - J - አጋር ድርጅቶችን ለይቶ የማስፈሪያና ያላቸውን አቅም የመገምገሚያ ቅፅ	59
ቅጽ - K - የተሰበሰበውን የመነሻ መርጃ ማጠቃለያና መተንተኛ	60
ቅጽ L - በወረዳ ደረጃ የሚገኙ ተቋማት	63
ቅጽ - M - በምክራ-ሃሳብ ደረጃ የቀረቡ ባለድርሻ አካላትና ኃላፊነቶቻቸው	65
ቅጽ - N - የተቀናጀ የስራ ዕቅድ ለማውጣት የሚረዱ መሪ ጥያቄዎችና መወያያ ነጥቦች	66
ቅጽ - O - የስራ ዕቅድ አደረጃጀት / አወቃቀር ቅፅ	67
ቅጽ - P - የማቀናጀት እንቅስቃሴዎች (ለምሳሌነት የቀረበ)	68
ቅጽ - Q - ስኬታማ ተሞክሮዎችን / ታሪኮችን በማሰረጃነት ለመያዝ የሚረዱ ቴምፕሌት	69
ቅጽ - R - ክትትልና ግምገማ በጋራ ለማድረግ የሚመኩሩ አመለካከት መለኪያዎች	71
ቅጽ - S - የቀበሌ ድጋፋዊ ክትትል ጉብኝት ፍክሊስት	72
ቅጽ T- በማህበረሰብ ደረጃ ወርሃዊ የሆኑ መርጃዎችን የመሰብሰቢያ ቅፅ (በጤና ኤክስቴንሽን ስራተኞች የሚሞላ)	77
ቅጽ U- የወረዳውን አጠቃላይ መርጃ ለማጣመር የሚረዱ ቅፅ (በጤና ኤክስቴንሽን ስፕሮቫይዘር የሚሰራ)	79
ቅጽ V- ከቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ወደ ግብረ ኃይል በየሰዓት ወር ለሚደረግ ለረገጥ የሚያገለግል ቅፅ	81
ቅጽ W - በአባወራ፣ በጤና ተቋም እና በትምህርት ቤት ደረጃ ለአመለካከት መለኪያዎች የተሰጡ ትርጉሞች (JMP, 2018 SDG WASH INDICTOR)	82

ABBREVIATIONS

FMoH- Federal Ministry of Health

HEWs- Health Extension Workers

HDA- Health Development army

LF- Lymphatic Filariasis

MDA- Mass Drug Administration

NTD- Neglected Tropical Disease

RHB- Regional Health Bureau

STH-Soil-Transmitted Helminthiasis

TF- Task Force

TWG- Technical Working Group

WASH-Water Sanitation and Hygiene

WASHCO- Sanitation and Hygiene Committee

WOFED- Woreda office of Finance Economy and development

WHO- World Health Organization

SBCC- Social and behavioral change communication

HH- Household

CBO- Community based organization

01 መግቢያ

ትኩረት የሚሹ ሃሩራማ በሽታዎች (NTD) በአለም ላይ ከአንድ ቢሊዮን በላይ የሚሆኑ በጣም ድሃ ሰዎችን ስር ለሰደደ የአካል ጉዳት እና ሞት ይዳርጋሉ። በኢትዮጵያ ውስጥ ከ75 ሚሊዮን ሰዎች በላይ ቢያንስ ለአንድ ትኩረት የሚሻ ሃሩራማ በሽታ ተጋላጭ ናቸው። ትኩረት የሚሹ ሃሩራማ በሽታዎች የሚያስከትሏቸው ችግሮች፡- በበሽታው መሰቃየት፣ አይነ-ስውርነት፣ አካሉ-ስንኩልነት፣ የአካል እና የአእምሮ እድገት መዘግየት (ዉስንነት) ናቸው። በእነዚህ ችግሮች የተነሳ ትምህርት ቤት መሄድ ወይም ስራ መስራት ላይ ተፅእኖ ከማሳደሩም በላይ በሽታዎቹ እና በድህነት መካከል ያለውን ቁርኝት እንዲቀጥል ያደርጋል።

- በአለም አቀፍና በሀገር ደረጃ ተለይተው ስለ ታወቁ ትኩረት የሚሹ ሃሩራማ በሽታዎች
- ትኩረት የሚሹ ሃሩራማ በሽታዎች ችግርና ስፋት
- የWASH NTD የጋራ ፕሮግራም አለም አቀፍ ስልት አለማዎች
- WASH እና NTD ማስተባበር ያስፈለገበት ምክንያት
- የዚህ መተግበሪያ መሳሪያ አለማዎች

01 መግቢያ

1.1 ትኩረት የሚሹ ሃሩራማ በሽታዎች ችግርና ስፋት፤ የውሃና ስነ-ፅዳት እንዲሁም ትኩረት የሚሹ ሃሩራማ በሽታዎች ፕሮግራም አጠቃላይ ምልከታ

ትኩረት የሚሹ ሃሩራማ በሽታዎች (NTD) በአለም ላይ ከአንድ ቢሊዮን በላይ የሚሆኑ ሰዎችን ያጠቃልሉ፡፡ በሽታዎቹ በዋናነት የሚያጠቁት እጅግ ደህ የሆኑትን የህብረተሰብ ክፍሎች ሲሆን የሚያስከትሉት ጉዳዮች ደግሞ ስር የሰደደ የአካል ጉዳት እና ሞት ነው፡፡ የአለም ጤና ድርጅት 20 የሚሆኑ ትኩረት የሚሹ ሃሩራማ በሽታዎች በአለም ዙሪያ እንዳሉ ለይቷል፡፡ እነዚህ በሽታዎችን መቆጣጠር፣ ማስወገድና፣ ጨርሶ ማጥፋት ላይ ያነጣጠረ ፍጥ-ካርታም አውጥቷል፡፡

በኢትዮጵያ ውስጥ ከ75 ሚሊዮን ሰዎች በላይ ቢያንስ ለአንድ ትኩረት የሚሻ ሃሩራማ በሽታ ተጋላጭ ናቸው፡፡ ትኩረት የሚሹ ሃሩራማ በሽታዎች የሚያስከትሏቸው ችግሮች፡- በበሽታው መስቃየት፣ አይነ-ስውርነት፣ አካል-ስንኩልነት፣ የአካል እና የእምሮ እድገት መዘግየት(ዉስንነት) ናቸው፡፡ በእነዚህ ችግሮች የተነሳ ትምህርት ቤት መሄድ ወይም ስራ መስራት ላይ ተፅእኖ ከማሳደሩም በላይ በሽታዎቹ እና በድህነት መካከል ያለውን ቁርኝት እንዲቀጥል ያደርጋል፡፡ ትኩረት የሚሹ ሃሩራማ በሽታዎች የሚንሰራፉት በቂ የሆነ የአካባቢ ፅዳት በሌለበት፣ ደረጃቸውን ያልጠበቁና ተፋፍገው በሚገኙ መኖሪያ ቤቶች አካባቢ፣ በቂ እና ንፁህ የመጠጥ ውሃ በሌለበት፣ የግል ንፅህና አጠባበቅ ጉድለት ባለበት፣ የጤና አገልግሎት ውስንነት ባለበት እንዲሁም በሽታዎቹን አስተላላፊ የሆኑ ነፍሳቶች ባሉበት ሁኔታ ነው፡፡ ሆኖም ግን ትኩረት የሚሹ ሃሩራማ በሽታዎችን መቆጣጠር ላይ የሚሰሩ ፕሮግራሞች አብዛኛውን ጊዜ ለውሃና ስነ-ፅዳት(ዋሽ) የሚሰጡት ትኩረት እና ሲሆን በአንጻር ትኩረታቸው የመድሃኒት እደላ ዘመቻ ላይ ሲሆን ይስተዋላል፡፡

ጥናቶች እንዲያመለክቱት የንፁህ ውሃ አቅርቦት ፣ የአካባቢና የግል ንፅህና አብዛኛዎቹን ትኩረት የሚሹ ሃሩራማ በሽታዎችን በተለይም የአንጀት ጥገኛ ትላትሎችን፣ ትራኮማን፣ ቢሊሃሪዚያን፣ ዝሆኔን እና የጊቢ ዎርምን ለመከላከልና ለማከም በጣም አስፈላጊ እንደሆነ ነው፡፡ የአለም ጤና ድርጅት በበኩሉ የውሃና ስነ-ፅዳት(ዋሽ) እና ትኩረት የሚሹ ሃሩራማ በሽታዎች ፕሮግራም ትግብራዎች በትብብር መስራት እንዳለባቸው ባወጣው ስልታዊ ያተገባበር መመሪያ አስምሮበታል፡፡ ለተጨማሪ መረጃ፡ <http://www.who.int/wash-health-toolkit> ይጎብኙ) ውሃ፣ የአካባቢና የግል ንፅህና ትኩረት ለሚሹ ሃሩራማ በሽታዎች መቆጣጠር፣ ማስወገድና ማጥፋት አሳላጭ ሆነው በዘላቂ ሁኔታ ተከታታይ እመርታ ማስገኘት የሚል ሲሆን ከ 2015 እስከ 2020 እ.ኤ.አ ተብሎ የወጣ ነው፡፡ ይህ የአለም አቀፍ ስትራቴጂ እንዳስቀመጠው ከሆነ የውሃና ስነ-ፅዳት (ዋሽ) ስራዎች ትኩረት የሚሹ ሃሩራማ በሽታዎችን መቆጣጠር እና ማጥፋት ስራ ጋር ተቀናጅተውና በጋራ አልመው ቢሰሩ የሚሰሯቸውን ችግር ፈቺ ተግባራት በጣም በቀለለ፣ በዝቅተኛ ዋጋ፣ እንዲሁም ከጥረት ዲግሪዎች የፀዳና ለወጣው ዋጋ ተመጣጣኝ ውጤት የሚያመጡ እንደሚሆኑ ነው፡፡

ይህን ለማምጣት የሚከተሉትን ስልታዊ አላማዎችን መጠቀም ያስፈልጋል፡፡

- በተግባር የታዩ ተሞክሮዎችን እንዲሁም የተሻሻሉ የስራ አፈፃፀሞችን በማስረጃነት በመጥቀስ በዋሽ ስራዎችና ትኩረት የሚሹ ሃሩራማ በሽታዎች የመቆጣጠርና የማጥፋት ስራዎች መካከል የእርስ በርስ ትብብር ስለሚያመጣው የጋራ ተጠቃሚነት ላይ ግንዛቤ እንዲጨምር ማድረግ፡፡
- ዋሽ እና ትኩረት የሚሹ በሽታዎች ቅንጅታዊ አሰራር ላይ ክትትል እና ግምገማን ማመጠናከር ኢ-ፍትሐዊነቶችን፣ ታላሚ ኢነፎርሜሽንና የሚመዘገቡ መሻሻሎችን ትኩረት ማድረግ
- ችግር ፈቺ የዋሽ ስራዎች እንዴት ባለ ሁኔታ ተተግብረው ትኩረት የሚሹ ሃሩራማ በሽታዎች ላይ ውጤታማ ሊሆኑ እንደሚችሉ የሚያሳዩ ማስረጃዎችን ማጠናከርና ግኝቶቹንም በመመሪያና በተግባራት ውስጥ ማካተት፡፡
- የአስተዳደር ደረጃ/እርከን ላይ የሚገኙ የዋሽ፣ ትኩረት የሚሹ ሃሩራማ በሽታዎች እንዲሁም ሌሎች የጤና ችግሮች ላይ የሚሰሩ ባለ ድርሻ አካላቶች በጋራ ሆነው ፕሮግራሞችን ማቀድ፣ መተግበር እና መገምገም፡፡

የኢትዮጵያ ፌዴራል ጤና ሚኒስቴር ከ2016 እስከ 2020 ድረስ የሚሰራበት ትኩረት የሚሹ ሃራራማ በሽታዎች ላይ ፍጥ ካርታ አውጥቷል። ከዚህ በተጨማሪም ከአለም ጤና ድርጅት ጋር በመተባበር አገር አቀፍ የዋሽ ስራ በሚሰሩና እና ትኩረት የሚሹ ሃራራማ በሽታዎች ላይ በሚሰሩ ድርጅቶች መካከል የእርስ በርስ ትብብር የማጠናከሪያ ፍሬም ወርክ (መዋቀር) እና ጉዳዩ በሚመለከታቸው አካላት መካከል የትብብር ስራ የተጠናከረ እንዲሆንና ተቀናጅተው እንዲሰሩ የሚያስችል ረቂቅ መመሪያ ያወጣ ሲሆን፤ በተለይም አፅንኦት የሚሰጠው የዋሽ ስራ የሚሰሩ ትኩረት የሚሹ ሃራራማ በሽታዎች ላይ የሚሰሩ ሴክተሮችና ባለድርሻ አካላት መካከል የእርስ በርስ ትብብርና በጋራ በመስራት ምቹ ሁኔታን በመፍጠር እና በዘላቂነት በሽታዎቹ እንዲቀንሱ ማስቻል ነው። እንደዚህ አይነት ፍሬም ዎርኮች ትኩረት የሚሹ ሃራራማ በሽታዎች ላይ የሚሰሩ ዋሽ ላይ የሚሰሩ ሴክተሮችን ለማስተባበርና ለማቀናጀት ዋጋ ያላቸው ናቸው፤ ምክንያቱም እነዚህ ሴክተሮች ታች መሬት ላይ የሚሰሩባቸውን ችግር ፈቺ ስራዎች ምንም እንኳን በአንድ ማህበረሰብ ውስጥ ቢሆንም ያልተቀናጁ በመሆናቸው የሚያስመዘገቡት ውጤት ዝቅተኛ ነው።

የኢትዮጵያ ፌዴራል ጤና ጥበቃ ሚኒስቴር ቅድሚያ መሰጠት ያለባቸውን ዘጠኝ ትኩረት የሚሹ ሃራራማ በሽታዎችን ላይ ቶ አስቀምጧል። እነዚህም፡- ትራኮማ (የዐይን ማዘ) ፣ የአንጀት ውስጥ ጥገና ትላትሎች፣ ብሊህሪዚያ (ቪስዮሶሚያሲስ)፣ ተላላፊው ዝሆኔ (ሊፋቲክ ፍላሪያሲስ)፣ ኦኮሶርኪያሲስ(ፎካት)፣ ፖዶኮሪሲስ (ተላላፊ ያልሆነው ዝሆኔ)፣ የጊኒ ዎርም፣ ካላዘር (ሌሽማሊያሲስ) እና እክክ ናቸው።

1.2 የዋሽ እና ትኩረት የሚሹ ሃራራማ በሽታዎች ፕሮግራሞች ቀንጅታዊ አሰራር አስፈላጊነት

በወረዳ ደረጃ የሚገኙ ሴክተር መስሪያ ቤቶች ቅንጅት ፈጥረው መስራታቸው ዘርፈ ብዙ ጠቀሜታ አለው። ከእነዚህ ጠቀሜታዎች ውስጥ፡ የፋይናንስ፣ የፕሮግራም ስራዎች ላይ እንዲሁም የሎጂስቲክ ጠቀሜታዎች ይኖሩበታል። እንደዚህ አይነት ቅንጅቶች ያለውን የሰው ይህን ወይም የገንዘብ ሀብት በተሻለ ሁኔታ መጠቀምን የሚያሳይ ነው። ከዚህም አልፎ በጋራ የተመሰረቱ የመረጃ ምንጮችን፣ ሪፖርቶችን፣ እንዲሁም መሳሪያዎችን በመጠቀም በመረጃ ላይ የተመሰረተ ውሳኔ መስጠትን የሚያዳብሩ ከመሆን አልፎ ተርፎም በጋራ ለሚሰሩ እቅዶች ማውጫ መሰረት እና አላማውን የጠበቀ ውጤት ተኮር የፕሮግራም አተገባበር ላይ አስተዋፅኦ ይኖራቸዋል። በተመሳሳይ የተግባራት ላይ ሀብትና ጉልበት በድግግሞሽ መልኩ እንዳይባክን መከላከል እና የዋሽ ተግባራት ዘላቂነታቸውን በማረጋገጥ ሊያስገኛቸው የሚችሉው ተጨማሪ ጠቀሜታዎች ናቸው።

ምንም እንኳን የትኩረት የሚሹ ሃራራማ በሽታዎች እና ዋሽ ባለድርሻ አካላት የተለያዩ አላማዎች ያሏቸው ቢሆንም አብዛኛውን ጊዜ አንድ አይነት ግቦች አሏቸው። ይኸውም የሰዎችን ጤናና ደህንነት የተጠበቀ በማድረግ በማህበረሰቡ ውስጥ እኩልነት ለማምጣት አስተዋፅኦ ማድረግ ነው። ከዚህ በተጨማሪም ትኩረት የሚሹ ሃራራማ በሽታዎች እና ዋሽ ላይ የሚሰሩ ድርጅቶች ሊጋራቸው የሚችሉ ብዙ የጋራ አላማዎች አሉ። ለምሳሌ አገልግሎትን መጠቀም መጨመር፣ ስራዎች ተመጣጣኝ በሆነ ዋጋ የሚሰሩበትን ሁኔታ መጨመር፣ የሕዝብ አገልግሎቶች ላይ እምነትን ማሳደግ፣ እቅድ በሚወጣበት ጊዜ መረጃዎችን በተሻለ ሁኔታ መጠቀም፣ እንዲሁም ሃብቶች ታላሚ የሚሆኑበትን መንገድ የተሻለ ማድረግ ይጠቀሳሉ። የዋሽ አጋሮች ትኩረት የሚሹ ሃራራማ በሽታዎች ፕሮግራሞች ጋር ሆነው የጋራ እቅድ ቢያወጡ የትኛው ማህበረሰብ ዝቅተኛ የሆነ የውሃና ስነ-ፅዳት መሰረተ ልማት ተደራሽነት እንዳለው ለመለየትና ችግሩን ለመፍታት ይረዳቸዋል። የዋሽ ሴክተር የግል ንፅህናና የስነ-ጽዳት ተግባራትንና አገልግሎቶች መጠቀምን በማህበረሰቡ ዘንድ እንዲሰጡት ለማድረግ የሚያደርገውን እንቅስቃሴ፤ ትኩረት የሚሹ ሃራራማ በሽታዎች ተግባራት ላይ አካቶ መጨመር ወይም በበሽታ ቁጥጥር ፕሮግራም አማካኝነት ለእንደዚህ አይነት ተግባራት ተጨማሪ ሃብት እንዲያገኝ ይረዳዋል። ከትኩረት የሚሹ ሃራራማ በሽታዎች አንፃር ሲታይ ከዋሽ ፕሮግራሞች ጋር ተባብሮ ውሃና ስነ-ፅዳት መሰረተ-ልማት አቅርቦት ላይ ቢሰራ ለበሽታዎቹ የሚሰጡት የሕክምና ፕሮግራሞች ማለትም፡- ማህበረሰብ አቀፍ የመድሃኒት እደላ ዘመቻ- ላይ ህብረተሰቡ አመኔታ እንዲኖረው የሚያስችለው ሲሆን ከዚህ በተጨማሪም ከበሽታው ታክመው የዳኑ ሰዎች በድጋሚ በበሽታው ያለመጠቃት እድልን ለመቀነስ ያስችላዋል ለተጨማሪ መረጃ <http://www.who.int/wash-health-toolkit> የጎብኙ።

1.3 የቅንጅታዊ አሰራር መተግበሪያ አላማዎች

በትኩረት የሚሹ ሀሩራማ በሽታዎች እና ዋሽ መካከል ታች መሬት ድረስ የተዘረጋ ተቀናጃቶ እና ተባብሮ የመሰራት ሁኔታ ያልነበረበት ዋና ምክንያት እንዴት ማስተባበር እንደሚቻል የሚጠቁም መመምሪያ አለመኖሩ እንደሆነ ተለይቷል።

ይህን ዋና ክፍተት በመድፈን በወረዳ ደረጃ የሚተገበር የማስተባበሪያ መተግበሪያ ክዚህ ቀጥሎ የተጠቀሱትን ዝርዝር አላማዎች አንግቦ ተዘጋጅቷል፡

- የዋሽ ችግር ፈቺ እንቅስቃሴዎች ትኩረት የሚሹ የሀሩራማ በሽታዎች ስርጭት መጠንን በመቀነስ ረገድ ያላቸውን አስተዋፅኦ የዋሽ አጋሮች በጥልቀት እንዲገነዘቡት ያደርጋል።
- ትኩረት የሚሹ የሀሩራማ በሽታዎች ፕሮግራም ያስቀመጠውን የማጥፋት ግቦችን ለማሳካት ከዋሽ አጋሮች ጋር በመሆን በምን አይነት ትብብር በቅንጅት ቢሰራ የዳቦረ ሊሆን እንደሚችል የትኩረት የሚሹ ሀሩራማ በሽታዎች አጋሮች ይበልጥ እንዲገነዘቡት ያደርጋል።
- በሴክቶሮች እና ባለድርሻ አካላት መካከል ዘላቂ የሆነ አጋርነት እንዲፈጠር የሚያስፈልጉ ቁልፍ ሚና እና ተግባራት በምን መልኩ መሆን እንዳለባቸው ሃሳብ ያቀርባል።
- አግባብነት ባላቸው ሴክተሮችና አጋሮች በቅንጅት የሚሰሩ ስራዎችን ለማሳልበት በወረዳ ደረጃ መወሰድ ስለሚገባቸው እርምጃዎች ምክረ-ሃሳብ ያቀርባል።
- የተቀናጁ እንቅስቃሴዎችን ለመፈፀም መከተል ስለሚገቡ የሰራ ቅደም ተከተል ሂደቶችን የጠቁማል።
- በወረዳ ደረጃ ስራ እየሰሩ በሚገኙ ሴክተሮችና ባለድርሻ አካላት መካከል ውጤታማ የሆነ ቅንጅታዊ አሰራር እንዲኖር ያመቻቸል።
- ለክትትልና ግምገማ የሚያገለግሉ ፍሬም ወርክ እና የምክረ-ሃሳብ ማሳሪዎችን ለምሳሌ የጋራ መለኪያዎችን፣ የጋራ ድጋፍዎ ክትትል ጉብኝቶችና ፕሮግራሙ በትኩረት የሚሹ የሀሩራማ በሽታዎች ላይ ያስገኘውን ውጤት ለመለካት የሚያስችሉ የመለኪያ ስልቶች ያቀርባል።

ይህ የመተግበሪያ መሳሪያ ይጠቀሙበታል ተብሎ ታሳቢ የተደረገው፡- በወረዳ ደረጃ ያሉ የመንግስት መስሪያ ቤቶች፣ መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች እንደሁም ሌሎች አግባብነት ያላቸው ባለድርሻ አካላት ናቸው። ወረዳዎች እንደዎረዳዉ ነባራዊ ሁኔታ እና ፍላጎት እንደሚመቻቸው አስተካክለው እንዲጠቀሙበት ይበረታታሉ።

02 የሂደቱ ቅደም ተከተሎች

ይህ ክፍል የዚህ መተግበሪያ መሳሪያ አካል ሲሆን በወረዳ ደረጃ የሚኖረውን የማስተባበር ስራ ሂደቶችን ማለትም መድረኮችን ከመመስረት ጀምሮ እስከ አጠቃላይ ችግር ፈቺ ስራዎችን መገምገም ድረስ ይሸፍናል/ ያካትታል። ከዚህ በታች በተዘረዘረውና በአጭሩ እንደተገለጸው፤ የስራ ሂደቱ ስድስት ንዑስ ክፍሎች አሉት። የስራ ሂደቶችን በቀላሉ ለመረዳት እንዲቻል በማለት ሁሉም ሂደቶች ተመሳሳይ የሆነ አወቃቀር አላቸው። በእያንዳንዱ የሂደት ደረጃ ላይ፤ አብዛኛውን ጊዜ ሊያጋጥሙ ይችላሉ ተብለው የሚጠበቁትን ተግዳሮቶች ከነመስገጃ ስልቶቻቸው፤ የስራ ተግባራት መምሪያ/ መከተል ስለሚገቡ የቅደም ተከተል ደረጃዎች፤ የሚጠበቁ ውጤቶች/መሳካት የሚገባቸው የክፍሉ አለማዎች፤ እንዲሁም ለእያንዳንዱ ንዑስ ክፍል አግባብነት ያላቸው ቅፅ/ተግባር አጋዥ የሆኑ አስፈላጊ መሳሪያዎች፤ ተራ በተራ ተገልጸው ታገኛቸዋለችሁ።

- ዝግጅት እና ተነሳሽነት
- የግብረ ኃይል እና የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ምስረታና ስራ መጀመር
- የነባራዊ ሁኔታ ባህሪያት እና ትንታኔ
- የስራ እቅድ ማዘጋጀት
- ትግበራ
- ክትትል እና ግምገማ

02 የሂደቱ ቅደም ተከተሎች

ይህ ምዕራፍ ሁለቱን የስራ መድረኮችን (ፕላት ፎረም)- ማለትም የግብረ ኃይል እና የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ዝግጅትና ተነሳሽነት ጀምሮ እስከ እቅድ፣ ትግበራና የጋራ ተግባራት ክትትል እና ግምገማ ድረስ ስለሚካሄደው የስራ ሂደት ቅደም ተከተል ላይ ምክራ-ሃሳብ ያቀርባል። እያንዳንዱ የስራ ፍሰት በቅደም ተከተል ከደረጃው ጋር የተዛመዱ ዋና ዋና ሊያጋጥሙ የሚችሉ ተግዳሮቶችን እና ማፍትሄዎቻቸው፤ የስራ አተገባበር መምሪያ፤ የሚጠበቁ ውጤቶች እና አግባብነት ያላቸውን መሳሪያዎች በማካተት ይዟል።

የሂደቱ ቅደም ተከተሎች የሚከተሉት ናቸው፡-

ክፍል	የሂደት ደረጃ
2.1	ዝግጅት እና ተነሳሽነት
2.2	የግብረ ኃይል እና የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ምስረታና ስራ መጀመር
2.3	የነባራዊ ሁኔታ ባህሪያት እና ትንታኔ
2.4	የስራ እቅድ ማዘጋጀት
2.5	ትግበራ
2.6	ክትትል እና ግምገማ

ከዚህ በታች ያለው ሰንጠረዥ በማክረ ሃሳብ ደረጃ የቀረቡ የጊዜ አመዳደብና ዋና ዋና የሂደት ደረጃዎችን ይገልጻል።

የስራ ሂደት ደረጃዎች	ማብራሪያ	የተመደበ ጊዜ (እንደ ሃሳብ የቀረበ)	ኃላፊነት ያለበት አካል	ቅጽዎች
 <p>2.1 ዝግጅትና ተነሳሽነት</p>	<p>ይህ ደረጃ ትኩረት የሚሹ ሀረጎች በሽታዎች እና ዋሽ ማስተባበሪያ መድረክ የሚመሰረቱበትን ሁኔታ የሚመቻችበት ነው። የወረዳው አስተዳደር ይህን የማስፈጸም ኃላፊነት አለበት። በዚህ ደረጃ የሚካተቱ ተግባራት፡- መድረኮቹን ለመፍጠር ያለውን ቁርጠኝነት ማወጃና የማስተባበሪያ ስብሰባዎችን መምራት የሚያስችሉ ዋነኛ መርሆዎችን መቅረብ ናቸው።</p>	1 ወር	የወረዳው አስተዳደር እና የጤና ፅ/ቤት ኃላፊ	<p>ለግብረ ኃይል እና ለቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን አባላት የአባልነት ደብዳቤ (ቅጽ A) በፓወር ፖይንት የተዘጋጀ ለአድቮኬሲ እንቅስቃሴ የሚሆን ቅፅ (ቅጽ B) ሴክተሮች ወደ ስራ እንዲገቡ የሚተላለፍ መልእክት (ቅጽ C) የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን የግብረ ኃይል ስራ ማስፈጸሚያ መመሪያዎች (ToR) (ቅጽ D)</p>
 <p>2.2 የግብረ ኃይል እና የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ምስረታና ስራ ማስጀመር</p>	<p>ይህ ደረጃ የግብረ ኃይል እና የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድንን መመሰረትና ስራ ማስጀመርን የሚሸፍን ሲሆን የትኛዎቹ አስፈላጊ ተሳታፊዎች እንደሆኑ፣ የትኞቹ ግቦችና የስራ አካሄዶች መኖር እንዳለባቸው፣ በባለ ድርሻ በአባላት መካከል ኃላፊነቶች እንዴት መከፋፈል እንዳለባቸው፣ መድረኮቹ እያካሄዱ ባለው ስራ የሚጠበቁ ቀጣይ ደረጃዎች ምን ምን መምሰል እንዳለባቸው ጭምር ያካትታል።</p>	1 ወር	የወረዳው አስተዳደር እና የጤና ፅ/ቤት ኃላፊ	<p>በፓወር ፖይንት የተዘጋጀ ለአድቮኬሲ እንቅስቃሴ የሚሆን ቅፅ (ቅጽ B) የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን የግብረ ኃይል ስራ ማስፈጸሚያ ደንቦች (ToR) (ቅጽ D) ሴክተሮች ወደ ስራ እንዲገቡ የሚተላለፍ መልእክት (ቅጽ C) የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን የመጀመሪያውን ስብሰባ ሲያደርግ እንዲገባበት በምክራ-ሃሳብ ደረጃ የቀረበ አጀንዳ (ቅጽ E) ሴክተሮች/አጋሮች ያላቸውን ስልጣን፣ ኃላፊነት፣ እንዲሁም ተፅዕኖ ምን እንደሆነ ለይቶ ለማስፈሪያ የተዘጋጀ ሰንጠረዥ (ቅጽ F) በሴክተሮች መካከል ያለውን የአርስ በርስ መደጋገፍ ለይቶ ለማስፈሪያ የተዘጋጀ ሰንጠረዥ (ቅጽ G) የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ለሚያደርገው ስብሰባ የማጠቃለያ ሃሳብ ማስፈሪያ ቅፅ (ቅጽ H)</p>

የስራ ሂደት ደረጃዎች	ማብራሪያ	የተመደበ ጊዜ (እንደ ሃሳብ የቀረበ)	ኃላፊነት ያለበት አካል	ቅጽዎች
 <p>2.3 የወቅታዊ ነባራዊ ሁኔታ ባህሪያት እና ትንታኔ</p>	<p>ይህ ደረጃ የሚሸፍነው አግባብነት ካላቸው ሴክተሮች የተሰበሰበውን መረጃ በመጠቀም በወረዳው ውስጥ አሁን ስላለው ሁኔታ ቅንጅት በሚፈጥር መልኩ የጋራ እይታን መፍጠር ነው። በዚህ የስራ ደረጃ የሚዳሰሱ ጉዳዮች፡ - ከእያንዳንዱ የስራ መስኮች ጋር ተያያዘው ባሉ የተለያዩ አመላካች መለኪያዎች ላይ መረጃ መሰብሰብ እና የሚያስፈልጉ ሀብቶች እንዲሁም አጋር አካላትን ለይቶ ማስፈር እና የመሳሰሉት ናቸው። ከጥሬ መረጃ ትንተና ሂደት በሽግግር ትርጉም ወዳለዉ መረጃ ስብሰባ ከዚያም ወደ ስራ ሊያስገቡ የሚችሉ ሞዴሎች የትኛው እንደሆኑ ወይይት ይደረጋል። ከዚህ በተጨማሪም የውሳኔ አሰጣጥ ሂደቶቹን የጋራ የሆነ ቅንጅት ፈጣሪ የስራ እቅዶች ሲወጡ የትኞቹ መንገዶች ተፅእኖ ሊያመጡ የሚችሉ ንገሮች ላይ ዉይይቶችን ያካትታል።</p>	<p>1 መሳሉ የስራቀን</p>	<p>የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን አባላት</p>	<p>ለመነሻ መረጃ መሰብሰቢያ የሚያገለግሉ መለኪያዎች- በምክረ ሃሳብ የቀረቡ (ቅጽ I) አጋሮችን ለመለየትና አቅማቸውን ለመፈተሽ የሚረዱ ቅፅ (ቅጽ J) የተሰበሰበውን የመነሻ መረጃ ማጠቃለያና መተንተኛ (ቅጽ K) በወረዳ ደረጃ የሚገኙ ተቋማት (ቅጽ L) በምክረ-ሃሳብ የተቀመጡ ባለድርሻ አካላትና ኃላፊነቶቻቸው (ቅጽ M) ፕሮግራሞች ተቀናጅተው የሚሰሩበት ምቹ አጋጣሚዎች ካሉ ለመለየት የሚረዱ መረ ጥያቄዎችና መወያያ ነጥቦች (ቅጽ N)</p>
 <p>2.4 የስራ እቅድ ማዘጋጀት</p>	<p>ይህ ደረጃ እቅድ በሚወጣበት ጊዜ መወሰድ ያለባቸውን ዋና ዋና እርምጃዎችን የሚያቀርብ ሲሆን በሴክተሮች መካከል ሊኖር የሚገባውን የማስተባበር ስራና የትግበራ ቅንጅት አስፈላጊነትን አስረግጦ ያስምርበታል። እንዲሁም የስራ ግቦች፣ ስኬት አመላካቾች፣ የጋራ ተግባራት ፕሮቶኮሎች ምን ማለት እንደሆኑ ማብራሪያ ይሰጥባቸዋል።</p>	<p>1 መሳሉ የስራቀን</p>	<p>የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን አባላት</p>	<p>የስራ ዕቅድ አደረጃጀት / አወቃቀር ቅፅ (ቅጽ O) የቅንጅታዊ አሰራር ምሳሌዎች (ቅጽ P)</p>
 <p>2.5 ትግበራ</p>	<p>ይህ ደረጃ የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድንን ለማስተዳደር የሚያስችሉ ዘዴዎችን፣ ቅንጅታዊ የስራ ተግባራት እንዴት ዘላቂ ማድረግ እንደሚቻል፣ እውቀትን ለማጋራት ያሉ መንገዶችና ዘዴዎችን፣ የአባላትን ፍላጎት መጠበቅ እንዲሁም የስራ እቅዱን እንደ አስፈላጊነቱ በየጊዜው እየገመገሙ ማድሰን ያካትታል።</p>	<p>የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን በተመሰረተ በሁለት ወር ውስጥ መጀመር አለበት</p>	<p>የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድንና የግብረ-ጋይል አባላት</p>	<p>የስኬታዎ ተሞክሮ በመረጃነት ለመያዝ የሚያገለግል ቅፅ (ቅጽ Q)</p>
 <p>2.6 ክትትልና ግምገማ</p>	<p>ይህ ደረጃ የሚያተኩረው በፕሮግራሙ የክትትልና ግምገማ አፈፃፀም ሂደቶች ላይ ቅንጅታዊ ስራው እየተሰራ ባለበት ጊዜያት ስኬቶቹ በሚለኩበት ዘዴዎች ላይ ነው።</p>	<p>ክትትል፡ በየወሩና በየሩብ አመት ግምገማ፡ በየሩብ አመትና በየአመቱ</p>	<p>የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን እና የግብረ-ጋይል አባላት</p>	<p>በጋራ ለሚደረጉ ክትትልና ግምገማ አመላካች መለኪያዎች የሚሆኑ ምክረ-ሃሳቦች (ቅጽ R) የቀበሌ ድጋፍዎ ክትትል ጉብኝት ጅክሊስት (ቅጽ S) በማህበረሰብ ደረጃ በየወሩ ያሉትን መረጃዎች ለማጣመር የሚረዱ ቅፅ / ቴምፕሌት (በጤና ኤክስቴንሽን ስራተኞች) (ቅጽ T) የወረዳውን አጠቃላይ መረጃ ለማጣመር የሚረዱ ቅፅ / ቴምፕሌት (በጤና ኤክስቴንሽን ስፕሮቫይዘር) (ቅጽ U) ከቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ወደ ግብረ ጋይል በየሶስት ወሩ ለሚደረግ ሪፖርት የተዘጋጀ ቅፅ (ቅጽ V) የአመላካች መለኪያዎች ትርጉም (ቅጽ W)</p>

ሁሉም የቅደም ተከተል ሂደቶች፤ ቀጥሎ የተዘረዘሩትን ጨምሮ በርካታ ቁልፍ የሆኑ የስራ መደብ የያዙ ሰዎችን በየግብረ ኃይል እና የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን አባላት አካቶ የሚይዝ ሲሆን የማስተባበር ሂደቱን የሚመሩትንም ይጨምራል።

- የወረዳ አስተዳደር
- ወረዳ ጤና ጥበቃ ጽ/ቤት ኃላፊ
- የትምህርት ፅ/ቤት ኃላፊ
- የውሃ ፅ/ቤት ኃላፊ
- የፋይናንስ፣ ኤኮኖሚና ልማት ፅ/ቤት ኃላፊ
- በጤና ፅ/ቤት ውስጥ WASH እና NTD ኤክስፐርቶች/ አስተባባሪዎች

2.1 ዝግጅትና ተነሳሽነት

ይህ ክፍል ዋሽ እና ትኩረት የሚሹ ሃራራማ በሽታዎች የማስተባበሪያ መድረኮችን ለመመስረት ስለሚያስፈልጉ ዝግጅቶች፣ የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድንን እና የግብረ ኃይል ቡድንን ምስረታን የማነሳሳት ኃላፊነት ያለበትን ሴክተርና ሰው፣ እንዲሁም ሌሎች ተያያዥነት ያላቸው እንቅስቃሴዎች ማለትም ወደ ስራው ለመግባት ያለውን ቁርጠኛ ውጥን ማስተማመኛ እና የማስተባበሪያ ስብሰባዎች ለመምራት የሚያገለግሉ ዋና የሆኑ መርሆዎችን መቅረፅን ያካትታል።

- አብዛኛውን ጊዜ የሚያጋጥሙ ተግዳሮቶች እና ማስወገጃ ስልቶቻቸው፣
- የስራ አተገባበር መምሪያዎቻቸው ስለሚገቡ የቅደም ተከተል ደረጃዎች፣
- የሚጠበቁ ውጤቶች በመሳካት የሚገባቸው የክፍሉ አላማዎች
- ለእያንዳንዱ ንዑስ ክፍል አስፈላጊ ቅፅ በመሰጠት፣

የግብር ኃይል / የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን/ አባላት የሹመት ደብዳቤ ቀፅ (A)

ለአድቮኬሲ ስራ ለማቅረብ የገገር ገገንት ቀፅ (B)

ሴክተር መሰሪያ ቤቶች ወደ ስራ እንዲገቡ መልዕክት ማስተላለፊያ ቀፅ (C)

በወረዳ ደረጃ ያለ የግብር ኃይል እና የቴክኒካል ወርኪንግ ስራ ማስፈፀሚያ ደንቦች ላይ ተማሪዎች ቀፅ (D)

2.1 ዝግጅትና ተሳሳሽነት

ይህ ክፍል በወረዳ ደረጃ ትኩረት የሚሹ ሀሩራማ በሽታዎች እና ዋሽ የሚመሩትንና የማስተባበር ጅምርውን የሚፈፀሙ ሁለት የተለያዩ መድረኮችን ለመመስረት መከተል የሚገባውን ቅደም ተከተል መመሪያ ይሰጣል።

የመጀመሪያው መድረክ ግብር ኃይል (ታስክ ፎርስ) ሲሆን የሚያቅፋቸውም አባላት የእያንዳንዱን ሴክተር ከፍተኛ ባለስልጣናትን (የሴክተር ኃላፊዎችን) ይሆናል።

የሁለተኛው መድረክ የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ሲሆን የሚያቅፋቸው አባላት ከተለያዩ ሴክተሮች የመጡ ባለሙያዎችን ሲሆን እነዚህም ሙያተኞች ማስተባበሩን ታች መሬት ድረስ ወርደው የሚያከናውኑ ፈፃሚ ባለሙያዎች ይሆናሉ።

የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን አባላት የሚመረጡት በግብር ኃይል አባላት ነው። የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን በግብር ኃይል የሚመራ ሲሆን በየሩብ አመት ሪፖርቱን ለግብር ኃይል ያቀርባል። የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ቅንጅታዊ የስራ እቅዶችን የማቀድና የማስፈፀም ኃላፊነት ይኖረዋል። በአንፃር የግብር ኃይል ደግሞ ከፍተኛ አካል በመሆን የመሪነት ስራ መደብ ይኖረዋል። እንደ መሪነቱም የሚወጡትን እቅዶችና የሚሰጡ ውሳኔዎችን የማፅደቅ ስልጣን የሚኖረው ሲሆን በተጨማሪም የስራውን ሂደት አካሄድ እና አፈጻጸም ላይ ክትትል ያደርጋል።

የግብር-ሀይልአባላት በየሩብ አመት ስብሰባ ማድረግ የሚጠበቅባቸው ሲሆን በአንፃር የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን በየወሩ ስብሰባ ያደርጋሉ።

ከመደበኛ የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ስብሰባዎች ባለፈ አባላቱ ባገኙት አጋጣሚ ሌሎች ሴክተሮች በጠሩት ስብሰባዎች ላይ እንዲገኙ የሚበረታቱ ሲሆን ይህም ቅንጅታዊ ስራው እየጨመረ እንዲሄድ ያደርገዋል (ለምሳሌ፡- ትኩረት የሚሹ የሀሩራማ በሽታዎች ተወካዮች በወረዳ ዋሽ ኮሚቴ ስብሰባ ላይ መሳተፍ)

2.1.1. አብዛኛውን ጊዜ የሚያጋጥሙ ተግዳሮቶችና የማስወገጃ ስልቶቻቸው

ተግዳሮቶች	የማስወገጃ ስልቶች
<p>የተፈጠረውን አዲስ መድረክ (nely established platform) የሚመሩ መሪዎች ቀድሞ ያለመኖር</p>	<p>ለአመራርነት እጅግ ተገቢ የሆነው መሪ ፖለቲካዊ ድጋፍ ያለውና ውሳኔ መስጠት የሚችልበት የስራ መደብ ያለው ቢሆን በጣም ጥሩ ነው። በተጨማሪም መሪው ለሚፈለጉት ውጤቶች መሳካት ቁርጠኝነት ያለውና ለቅንጅታዊ አሰራር የእያንዳንዱን ተሳታፊ አቅም መጠቀም የሚችሉ መሆን አለባቸው</p> <p>የወረዳ አስተዳደር የግብር ኃይል መሪነት ሚናውን ወስዶ አስተዳዳሪዎች ስልጣናቸውን ተጠቅመው የሴክተር ኃላፊዎች በመድረኩ ላይ በመሳተፍ የድርሻቸውን እንዲወጡ ማስደረግ እንዲለበት ይመከራል።</p> <p>የወረዳ ጤና ፅ/ቤት ኃላፊ የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን መሪነትን ሚና እንዲወስድ የሚመከር ሲሆን በመጀመሪያው የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ስብሰባ ጊዜ የወረዳ አስተዳደር ድጋፍ እንዲያገኝ ይመከራል። የዞን አስተዳደሮች ከወረዳ አመራሮች (አስተዳደሮች) ጋር ተቀራርቦ በመስራት እያንዳንዱ የወረዳ አመራር የራሱን ወረዳ የመምራት ሚና እንዲወስድና ኃላፊነቱን እንዲወጣ ማድረግ ይገባቸዋል። ግልፅ የሆነ የአድቮኬሲ መልእክቶችን ማዘጋጀት ይገባል።</p> <p>: መልእክቶቹ በሴክተሮች መካከል መኖር ስለሚገባው የማስተባበር ስራ እና ለሁሉም ባለድርሻ አካላት ሊያስገኝ ስለሚችለው የጋራ ጠቀሜታዎች አገልግሎት ማውጣት ይገባቸዋል። የዚህም አላማ እያንዳንዱን አግባብነት ያላቸውን ሴክተር መሰሪያ ቤት ኃላፊዎች ወደ ስራ ለማስገባትና የማስተባበሪያ መድረኩ እንዲቋቋም በማድረግ ረገድ የበኩላቸውን እንዲወጡ ለማድረግ ነው (ቅጽ C ይመልከቱ)።</p>

2.1.2 የስራ አተገባበር መምሪያ

- ሀ. እያንዳንዱ የዘን አስተዳደር በእያንዳንዱ ወረዳ ውስጥ ያሉትን የወረዳ አስተዳደሮችን በማግኘት የግብረ-ኃይል የማቋቋም ሂደቱን እንዲጀምሩ ይፋዊ ኃላፊነት በመስጠት ይመድባቸዋል። የግብረ-ኃይልና የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ስራ መፈፀሚያ መመሪያዎች የዘን አስተዳደር እንዲያውቀውና እና ለክትትል እንዲያመች እንዲጋሩት ይደረጋል።
- ለ. የወረዳ አስተዳደር በግብረ ኃይል ውስጥ ድርሻ የሚኖራቸውን የሴክተር ኃላፊዎች ማለትም የጤና፣ የትምህርት፣ ውሃ እና ኢነርጅ ልማት ጽ/ቤት ገንዘብ እና ልማት ጽ/ቤት፣ ዋሽና ትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታዎች ባለሙያዎችን/ አስተባባሪዎችን ያገኛቸዋል።
- ሐ. ከሴክተር ኃላፊዎች ጋር የሚደረገው ግንኙነት አዲስ የሚቋቋመውን የጋራ መድረክ አባል እንዲሆኑ መመልመል ላይ ማተኮር የሚገባው ሲሆን በወረዳው ህዝብ አጠቃላይ ጤና በማሻሻል በተለይ ትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታዎች በመቀነስ ረገድ ሊፈጥሩት በሚችሉት ተፅእኖ ላይ አፅንኦት መስጠት ይገባቸዋል። ሴክተሮች ሊያበረክቱት የሚችሉትን አስተዋፅኦ በበሽታው ስርጭት ቅነሳ ላይ የሚኖራቸው ድርሻ ለይተው እንዲያውቁ በመርዳት ወደ ስራ በመግባት ቁርጠኝነታቸውን እንዲያሳዩ ማድረግ አስፈላጊ ነገር ነው።
- መ. ተመሳሳይ የሆነ አቀራረብ በመጠቀም በወረዳው ውስጥ የሚገኙትን ዋሽ እና ትኩረት የሚሹ ሀሩራማ በሽታዎች አጋር አካላት (መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች) በቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ውስጥ እንዲካፈሉ መጋበዝ።
- ሠ. የወረዳው አስተዳደር ለሁሉም የግብረ ኃይል አባላት የሹመት ደብዳቤ ይፅፍላቸዋል (ቅጽ A) ።
- ረ. የግብረ ኃይል አባላት ሆነው ከተሾሙ በኋላ እያንዳንዱ የሴክተር ኃላፊዎች ሴክተራቸውን ተጓዳኝ በሆነው የማስተባበሪያ መድረክ ማለትም የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ውስጥ የሚወክላቸውን ሰው ይመድባሉ።
- ሰ. በቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ውስጥ በቋሚነት ወይም ለአንድ ስራ ብቻ እንደአስፈላጊነቱ የሚገቡ ተጨማሪ አባላት ማለትም በወረዳው ውስጥ የሚሰሩ እንደ መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች፣ የሐይማኖት ተቋማት/የሐይማኖት መሪዎች፣ የጤና ጣቢያ ስራ አስኪያጅ፣ የጤና ኤክስቴንሽን ሱፐርቫይዘሮችና ሰራተኞች፣ በማህበረሰብ ደረጃ ያሉ ተቋማት (ለምሳሌ የብድርና ቁጠባ) ፣ የወላጅ- መምህራን ህብረት ተወካይ፣ የጤና ልማት ሰራዊት ተወካይ እና ሌሎች የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ግቦችን ሊያዳብሩ የሚችሉ አግባብነት ያላቸው ባለድርሻ አካላት ሊካተቱ ይችላሉ።

የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን አባላት እንዲኖራቸው የሚፈለግ ባህሪ

- በወረዳ ደረጃ ንቁ ተሳትፎ ያላቸው ወይም በወረዳው ውስጥ ተፅእኖ ፈጣሪ የሆኑ።
- ከሚከተሉት በአንዱ ባለሙያ የሆኑ፡- ዋሽ፣ ትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታዎች፣ የአካባቢ ጤና፣ ትምህርት እና የውሃ(ዋሽ) መሰረተ ልማቶች
- የተጀመሩ የትብብር ጅምራዎችን በቁርጠኝነትና በተነሳሽነት የሚያዳብርና አጋርነትን መሰረት ያደረጉ ሰራዎች ያላቸውን እሴቶችና መርሆዎች የሚደግፍ።
- በመደበኛ እንቅስቃሴዎች እና ወርሃዊ የስራ ስብሰባዎች ላይ የሚገኝ።

ረ. በመጀመሪያው የግብረ ኃይል እና የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ስበሰባ ላይ የሚቀርብ የስራ ማስፈፀሚያ መመሪያ ሰነድ (ToR) በወረዳ አስተዳደር ተዘጋጅቶ ይቀርባል (ቅጽ D) ።

የግብረ ኃይል / የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን/ አባላት የሹመት ደብዳቤ ቀፅ (A)

ለአድቮኬሲ ስራ ለማቅረብ የፓወር ፖደንት ቀፅ (B)

ሴክተር መስሪያ ቤቶች ወደ ስራ እንዲገቡ መልዕክት ማስተላለፊያ ቀፅ (C)

በወረዳ ደረጃ ያለ የግብረ ኃይል እና የቴክኒካል ወርኪንግ ስራ ማስፈፀሚያ ደንቦች ላይቶ ማስፈሪያ ቀፅ (D)

የግብረ ኃይል / የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን/ አባላት የሹመት ደብዳቤ ቀፅ (A)

ለአድቮኬሲ ስራ ለማቅረብ የፓወር ፖዴንት ቅፅ (B)

ሴክተር መስሪያ ቤቶች ወደ ስራ እንዲገቡ መልዕክት ማስተላለፊያ ቀፅ (C)

በወረዳ ደረጃ ያለ የግብረ ኃይል እና የቴክኒካል ወርኪንግ ስራ ማስፈፀሚያ ደንቦች ለይቶ ማስፈሪያ ቀፅ (D)

2.1.3 የሚጠበቁ ውጤቶች

- ሀ. የወረዳው አመራር ግብር-ሀይል የመምራትና የስራውን ሂደቶች የማካሄድ ኃላፊነት ይወስዳል።
- ለ. ሁሉም አግባብነት ያላቸው የሴክተር መስሪያ ቤት ኃላፊዎችን በማግኘት በግብረ ኃይል ውስጥ ተካፍለው በጋራ እንዲሰሩ ይደረጋል።
- ሐ. ሁሉም የሴክተር መስሪያ ቤት ኃላፊዎች በቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ውስጥ የሚወክላቸውን አግባብነት ያላቸውን ባለሙያዎች ይመድባሉ።
- መ. ለሁለቱም መድረኮች የስራ ማስፈፀሚያ መመሪያዎችን ያዘጋጃሉ (ToR) ።
- ሠ. የመጀመሪያው የግብረ ኃይል ስብሰባ እንዲሁም የመጀመሪያው የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ስብሰባ ቀን ያመቻቻል።

2.1.4 አስፈላጊ ቅጽዎች

- የግብረ ኃይል እና የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን አባላትን መሾሚያ ደብዳቤዎች ቅፅ (ቅጽ A)
- ለአድቮኬሲ ስራ ለማቅረብ የፓወር ፖዴንት ቅፅ / ቴምፕሌት (ቅጽ B)
- ሴክተር መስሪያ ቤቶች ወደ ስራ እንዲገቡ መልዕክት ማስተላለፊያ ቀጽ (ቅጽ C)
- በወረዳ ደረጃ ያለ የግብረ ኃይል እና የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ስራ ማስፈፀሚያ መመሪያ (ToR) (ቅጽ D)

2.2 የግብረ ኃይል እና የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድኖችን ማቋቋምና ስራ ማስጀመር

ይህ ክፍል የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድንና የግብረ ኃይል ቡድንን ምስረታ፣ አስፈላጊ የሆኑ ተሳታፊዎች ማግኘት እንደሆኑ መግለጻት፣ የሚቀመጡ ግቦችና የስራ አካሄዶችን፣ የግብረ ኃይልና የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን አባላት ያለባቸውን ኃላፊነቶችን፣ መድረኮቹ ስራ እያከናወኑ ባሉበት ሂደት ጊዜ የሚጠበቁ ቀጣይ ደረጃዎችን ይሸፍናል። አብዛኛውን ጊዜ የሚያጋጥሙ ተግዳሮቶች እና ማስወገጃ ስልቶቻቸው።

- አብዛኛውን ጊዜ የሚያጋጥሙ ተግዳሮቶች እና ማስወገጃ ስልቶቻቸው፣
- የስራ አተገባበር መምሪያ/መከተል ስለሚገቡ የቅደም ተከተል ደረጃዎች፣
 - ሀ. ግብረ ሀይል
 - ለ. ቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን
- የሚጠበቁ ውጤቶች
- አስፈላጊ ቅፅ/መሳሪያዎች፣

2.2 የግብረ ኃይል እና የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድኖችን ማቋቋምና ስራ ማስጀመር

ይህ ክፍል ሁለቱ መድረኮች የሚቋቋሙበትንና የመጀመሪያ የሆነውን የየራሳቸውን ስብሰባ የሚያደርጉበት ሂደት ላይ መመሪያ ይሰጣል። ይህም የሚከናወነው ሁሉም ቁልፍ የሆኑ አባላት ተመልምለው ተካፋይ እንዲሆኑ ከተደረገ በኋላ ነው።

2.2.1 አብዛኛውን ጊዜ የሚያጋጥሙ ተግዳሮቶችና የማስወገጃ ስልቶቻቸው

ተግዳሮቶች

ሴክተሮች በመካከላቸው አጋርነት ፈጥረው በሚሰሩበት ጊዜ እያንዳንዳቸው ያላቸው ስልጣን፣ ኃላፊነትና ተፅዕኖ ፈጣሪነት እስከ ምን ድረስ ነው የሚለው ሁልጊዜ ግልፅ ላይሆን ይችላል። በተጨማሪም የሚጠየቁት ምን ድረስ የሚሰጡት ኃላፊነት ያለበት ማለት፣ በጋራ ለተጀመሩ ስራዎች ኃላፊነት የሚከፋፈሉ እንዲሁ ነው። የመሳሰሉት ፡፡ በተጨማሪም በአጋርነት የሚሰሩ ሁሉም ሴክተሮች በዚህ አጋርነት ውስጥ ያሉትን ኃላፊነቶች እንዲጋሩና ኃላፊነቶቻቸውን ተስማምተው መከፋፈላቸውን ማረጋገጥ፣ እንዲሁም ተፅዕኖ መፍጠር የሚችሉ ሴክተሮች - ምንም እንኳን ስራው ከመደበኛ ስራቸው ወጣ ያለ በመሆኑ በቀጥታ ኃላፊነት ባይኖራቸውም በስራው ተካፋይ እንዲሆኑ ማረጋገጥ ዋና ተግዳሮቶች ናቸው።

ተግዳሮቶችን የማስወገጃ ስልቶች

- ግልፅ የሆነ ትርጓሜ ለስልጣን፣ ለኃላፊነትና ለተፅዕኖ ፈጣሪነት መስጠት ተባብሮ የመሰራት ባሕሪን የሚፈጥር ይሆናል። ይህም በመሆኑ የሌሎችን ሴክተሮች ስልጣንና ኃላፊነት እናሳ በማያደርግ መልኩ እያንዳንዱ አጋር የራሳቸውን ሙያዊ እውቀት እንዲገልፁ የሚያደርግ ይሆናል። በስራው ሂደት ላይ እያንዳንዱ አጋር የሚኖረውን የስልጣን ፣ የኃላፊነትና ፣ የተፅዕኖ ፈጣሪነት በ ወሰን እስከ ምን ድረስ እንደሆነ ሁሉም አጋሮች እንዲያውቁት ማድረግ አስፈላጊ ነው።

እያንዳንዱ ሴክተር እንደ አጠቃላይ ለቡድኑ ሊያበረክት ስለሚችለው ጠቀሜታዎችና ጥንካሬዎች፣ በሌላ በኩል ደግሞ ሊያሰከትል ስለሚችለው ክፍተቶችና ድክመቶችን በተመለከተ፣ እንዲሁም ሴክተሩ ለጋራ ጠቀሜታ ሲባል ያለውን አቅም አሟጦ መጠቀም ስለሚችሉበት መንገዶች በሴክተሮች መካከል ዝቅተኛ የሆነ ግንዛቤና ስምምነት ያለመኖር።

- እያንዳንዱ ሴክተር በቅንጅታዊ ጅምር ላይ በሚሳተፍበት ጊዜ ምን እንደሚጠበቅበትና የሚኖረውን አስተዋፅኦ በግልፅ ማስቀመጥ።
- በቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ስራ ጊዜ የጋራ የሆነ ራዕይ መፍጠርና የተገኙትን የጋራ ስኬቶች ከትንሹ ጀምሮ መወያየት። ይህ የሚደረገው የጋራ ቁርጠኝነትን ለማጠናከር እንዲሁም በቡድን ሆኖ የመሰራት አስፈላጊነት የበለጠ እንዲሆንና ስላለው ጥቅምም መገንዘብን ለማጠናከር ሲባል ነው።
- የእርስ በርስ መደጋገፍና አንዱ በአንዱ የስራ መስክ ላይ ያላቸውን መፈለግ አፅንኦት መስጠቱ እንደተጠበቀ ሆኖ በጋራ መድረኩ ላይ ተሳትፎ እያደረጉ ያሉ ሴክተሮች ባላቸው የጋራና የብቻ ስላሆኑ ፍላጎቶች ወይይት እንዲደረግባቸው በማበረታታት ሙያዊ ግቦችን ማራመድ።

2.2.2 የስራ አተገባበር መምሪያ

ግብረ ኃይል

ሀ. የወረዳው አስተዳደር ከግብረ-ኃይል ቡድን አባላት ጋር በመሆን የመጀመሪያው የግብረ-ኃይል ስብሰባ ቀን መቼ እንደሚሆን ይወስናል። በወረዳው ውስጥ ሁሉንም የሴክተር ኃላፊዎችን ያቀፈና በደንብ እየሰራ ያለ መድረክ (ለምሳሌ ዋን ዋሽ ቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን) ካለ አዲስ መድረክ ከማቋቋም ይልቅ ይህን በስራ ላይ ያለውን መድረክ መጠቀም ይቻላል (ሆኖም ግን የዋሽ እና ትኩረት የሚሹ ሃራራም በሽታዎች ተግባራት የማሰተባበር አጀንዳ ተገቢውን ትኩረት የተሰጠው መሆኑን ማረጋገጥ ያፈልጋል)። በስብሰባው ጊዜ ሴክተሮች በመካከላቸው ቅንጅት ፈጥረው ተባብረው ቢሰሩ የሚያስገኘውን ዋና ዋና ጠቀሜታዎች የወረዳው አስተዳደር ያቀርባል። ይህንን የሚያቀርበው ለአድቮኬሲ ስራ በተዘጋጀ የፓወር ፖይንት ቅፅ B በመጠቀም ሲሆን ሴክተሮች ወደ ስራ እንዲገቡ መልእክት ለማስተላለፍ ደግሞ ቅጽ C መጠቀም ይችላል።

የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን የመጀመሪያውን ስብሰባ ሲያደርግ እንዲገባበት በምክረ-ሃሳብ ደረጃ የቀረበ አጀንዳ ቅፅ (E)

ሴክተሮች/አጋሮች ያላቸውን ስልጣን፣ ኃላፊነት፣ እንዲሁም ተፅዕኖ ምን እንደሆነ ለይቶ ለማስፈሪያ የተዘጋጀ ሰንጠረዥ ቅፅ (F)

በሴክተሮች መካከል ያለውን የእርስ በርስ መደጋገፍ ለይቶ ለማስፈሪያ የተዘጋጀ ሰንጠረዥ ቅፅ ቅፅ (G)

የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ለሚያደርገው ስብሰባ የማጠቃለያ ሃሳብ ማስፈሪያ ቅፅ (H)

- ለ. ሴክተሮች ተባብረው ቢሰሩ እርስ በርስ መደጋገፍና የጋራ ተጠቃሚ የሚሆኑበት ምቹ አጋጣሚዎች ይፈጥራሉ ስለሚለው ደግሞ ቀጽ G ላይ ያለውን ሰንጠረዥ በመጠቀም ውይይት ይደረግበታል።
- ሐ. የግብረ-ጋይሉ ስራ ማስፈጸሚያ ደንቦች ለአባላት ይቀርባሉ፤ ከዚያም የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን እንቅስቃሴዎችን ንቁ ሆነው መከታተልና አመራር መስጠት እንደሚጠበቅባቸው ይገለጻላቸዋል።
- መ. እያንዳንዱ የሴክተር ጋላፊ የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ቋሚ አባል የሚሆን አንድ ተወካይ ይመድባል።
- ሰ. እያንዳንዱ ሴክተር በቅንጅታዊ ጅምራ ላይ በምን መልኩ መሳተፍ እንደሚጠበቅበት የሚገልጸው ውይይት ይደረጋል (ቅጽ M ይመልከቱ)
- ረ. የግብረ-ጋይሉ አባላት በመጀመሪያው ቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ስብሰባ መክፈቻ ላይ እንዲሳተፉ/እንዲገኙ ይበረታታሉ። ከዚህ ስብሰባ በኋላ ሁለቱ መድረኮች በቀጣይ የሚገናኙት የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን የራሱን የድርጊት መርህ-ግብር ካወጣ በኋላ (በተቋቋመ አንድ ወር ጊዜ ውስጥ ማውጣት ይጠበቅበታል) ሲሆን በዚህ የጋራ ስብሰባ ጊዜ ግብረ-ጋይሉ የወጣውን የድርጊት መርህ-ግብር እንዲያጸድቅ ይጠበቃል። የድርጊት መርህ-ግብር ከፀደቀ በኋላ ሁለቱ መድረኮች/ቡድኖች በየሩብ አመት ለክትትል፣ ለግምገማና እና አቅጣጫ ለመስጠት ይገናኛሉ።

የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን

ሀ. ለቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን መሪ እንዲሆን በምክረ-ሃሳብ ደረጃ የሚመከረው የጤና ፅ/ቤት ጋላፊ ቢሆንም የመጀመሪያውን የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ስብሰባ የወረዳው አስተዳደር እንዲመራው ይመከራል። ከዚያ በኋላ የሚኖሩትን ስብሰባዎች ግን ሁለቱም በጋራ የሚመሯቸው ሲሆን ስብሰባዎቹ የሚያተኩሩት ያለውን ነባራዊ ሁኔታ መተንተንና እቅድ ማውጣት ላይ ይሆናል። በመቀጠልም ወደ ተግባር ተገብቶ ስራው መተግበር ከጀመረ በኋላ የጤና ፅ/ቤት ጋላፊ ሙሉ መሪነቱን ይይዛል።

በምክረ-ሃሳብ የሚመከረው የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን የስብሰባ ጊዜ ርዝመት ግማሽ የስራ ቀን (አራት ሰዓት) ነው።

ለ. የወረዳው አስተዳደር የመጀመሪያው ስብሰባ አላማዎች ምን እንደሆኑ ይወስናል። ከአላማዎቹ ውስጥ የሚከተሉት ይገኛሉ፡-

- በሁሉም አባላት ዘንድ ቁርጠኛነትን መፍጠር
- በቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ውስጥ ለመሳተፍ ሁኔታዎችንና መመሪያዎች ማስቀመጥ
- የሹመት ደብዳቤ መቀበልና በስራ ማስፈጸሚያ መመሪያ (ToR) ላይ ስምምነት መድረስ

ሐ. ተመርጠው የመጡት የእያንዳንዱን ሴክተር ተወካዮች በሚከተሉት ጉዳዮች ላይ ቅድሚያ ዝግጅት አድርገው በመጀመሪያው የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ስብሰባ ጊዜ እንዲያቀርቡ

የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን የመጀመሪያውን ስብሰባ ሲያደርግ እንዲገባበት በምክረ-ሃሳብ ደረጃ የቀረበ አጀንዳ ቀፅ (E)

ሴክተሮች/አጋሮች ያላቸውን ስልጣን፣ ጋላፊነት፣ እንዲሁም ተፅእኖ ምን እንደሆነ ለይቶ ለማስፈሪያ የተዘጋጀ ሰንጠረዥ ቀፅ (F)

በሴክተሮች መካከል ያለውን የእርስ በርስ መደጋገፍ ለይቶ ለማስፈሪያ የተዘጋጀ ሰንጠረዥ ቀፅ ቀፅ (G)

የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ለሚያደርው ስብሰባ የማጠቃለያ ሃሳብ ማስፈሪያ ቀፅ (H)

የወረዳው አስተዳደር መምሪያ ይሰጣቸዋል።

- የግቦችና የስኬት አመለካኝ መለኪያዎች
- በመስክ ላይ የሚተገበሩ ስራዎች
- ያሉትን ተግዳሮቶችና ያሉበትን ደረጃ የሚያሳይ መረጃ (የባሽተኞች ብዛት፣ የውሃ መገኛ ምንጮች፣ የመሳሰሉት)

ቁልፍ ተግዳሮቶች

- ሴክተሩ ወደ ቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ይዞት የመጣው የራሱ የሆነ ልዩ እውቀት
- የሴክተሩን ስኬታማነት ሊያሳሉበትላት የሚችል ከሌሎች ሴክተሮች ማግኘት የሚያስፈልገው እውቀት
- በትብብር ስራው ላይ ሊኖር የሚችል ራስን የመገደብ ሁኔታና የሚጠበቁ ጉዳዮች

መ. በቀጽ E ላይ የተገለጸውን አወቃቀር ተከትሎ የሚካሄደውን የመጀመሪያ ስብሰባ የወረዳ አስተዳደሩ ይመራል።

ሰ. የስብሰባው ዋና ዋና አወቃቀር እና የመረጫ ሚና የሚከተሉት ናቸው፡-

1. በሴክተሮች መካከል ትብብር አስፈላጊነቱን አድቮኬሲ በማድረግ ስብሰባው ይጀመራል (ቀጽ B እና C ይመልከቱ)
2. ሴክተሮች ተባብረው ቢሰሩ እርስ በርስ መደጋገፍና የጋራ ተጠቃሚ የሚሆኑበት ምቹ አጋጣሚዎች ይፈጥራሉ ስለሚለው ደግሞ ቀጽ G ላይ ያለውን ሰንጠረዥ በመጠቀም ውይይት ይደረግበታል።
3. የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን የጋራ አላማዎች ምን ምን እንደሆኑ ማስቀመጥ
 - ግቡ - ትኩረት የሚሹ ሃራራማ በሽታዎችን መቀነስ፣ የዋሽ እና አጠቃላይ የጤና ሽፋንን ማሻሻል፣ በሚመለከታቸው ባለሙያዎች ቅንጅታዊ ስራ የጥራት-መንገድ ትልሞችንና ስራን አዋጪ በሆነ መንገድ እንዲተገበር ማሻሻል
 - የጥራት-መንገድ አላማ ይበልጥ ወደፊት ለማራመድ ሲባል የብድኑ አባላትን አቅምና የሙያ እውቀት መጠቀም
4. የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ስራን ይበልጥ የሚያረጋግጡ መርሆዎች ምን ምን እንደሆኑ መግለጽ
 - በስራ ሂደቶች፣ በመረጃና በሀብቶች ላይ አጋርነት ይገጥሳል
 - ለቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ስብሰባዎችና ለሚሰጣቸው የጋራ ውሳኔዎች ቁርጠኛነት ይኖራል
 - ስራው እየሄደ ያለበትን በእድገት ሁኔታ ላይ ሪፖርቶችን ጊዜውን በጠበቀ መልኩ ማቅረብ
 - ሁሉንም አጋሮች ማመስገንና እውቅና መስጠት
5. የወረዳው አስተዳደር ሴክተሮች ስለሚኖራቸው የስራ መጠን ስፋትና ኃላፊነቶች ጥልቀት ባለው ሁኔታ ለማግኘት የሚደረገውን የስራ ሂደት ይመራል።

የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን የመጀመሪያውን ስብሰባ ሲያደርግ እንዲገገገግበት በምክረ-ሃሳብ ደረጃ የቀረበ አጀንዳ ቀፅ (E)

ሴክተሮች/አጋሮች ያላቸውን ስልጣን፣ ኃላፊነት፣ እንዲሁም ተፅእኖ ምን እንደሆነ ለይቶ ለማስፈሪያ የተዘጋጀ ሰንጠረዥ ቀፅ (F)

በሴክተሮች መካከል ያለውን የእርስ በርስ መደጋገፍ ለይቶ ለማስፈሪያ የተዘጋጀ ሰንጠረዥ ቀፅ (G)

የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ለሚያደርገው ስብሰባ የማጠቃለያ ሃሳብ ማስፈሪያ ቀፅ (H)

- የእያንዳንዱ ሴክተር ተወካይ ተወክሎ ስለመጣበት ሴክተር በተመለከተ ቀጥሎ በተገለጹት ነጥቦች መሰረት አድርጎ ያቀርባል። እነዚህም፡- ሴክተር ቅድሚያ ሰጥቶ የሚንቀሳቀሱባቸው ስራዎች፣ ስለሴክተር ምንነት፣ እና ሴክተር የተሰማራበት የሙያ መስክ የሚሉት ናቸው።
- እያንዳንዱ ሴክተር በምን ዙሪያ ስልጣን፣ ኃላፊነትና፣ ተፅእኖ ፈጠራ እንደሚኖረው የሚያመለክተውን ቅፅ ይሞላል (ቅፅ F ይመልከቱ)። ይህ ከተደረገ በኋላ ሁለትና ከዚያ በላይ ሴክተሮች የተደራረቡበት በምን ላይ እንደሆነ እንዲሁም አንድ ሴክተር ለብቻው የያዘው ምን እንደሆነ ለመለየት ውይይት ይካሄዳል። ውይይቱ የሚጠቅመው ሴክተሮች ያላቸው ስልጣንና የሚቆጣጠሩት የስራ መስክ እንደተከበረ ሆኖ ፍሪያማ የሆነ ትብብር የሚደረግበትን ሁኔታ ለማመቻቸት ነው። ይህ መደረጉ የሚረዳው የስራ ድንበሮቻቸውን ለመለየትና በጋራ ስራ በሚሰሩበት ጊዜ ግጭት ቢከሰት በጋራ መፍታት እንደሚያስፈልግ አፅንኦት ለመስጠት ነው።
- በቅንጅት መሰራት በሚጀመርበት ጊዜ ከእያንዳንዱ ሴክተር ምን ማድረግ እንደሚጠበቅባቸው ገለፃ በማድረግ ውይይት ይካሄዳል ቅፅ M)

6. የወረዳው አስተዳደር ስለ ስብሰባው ማጠቃለያ ይሰጣል (ቅፅ H ይመልከቱ)

- ውይይት የተደረገባቸውን ሁሉም ዋና ዋና ነጥቦች በአጭሩ ይቀርባሉ
- የድርጊት ነጥቦችና ሴክተሮች በመካከላቸው የተከፋፈሏቸውን ኃላፊዎች ግልፅ በሆነ መልኩ ይቀመጣሉ
- ትኩረቱን በወረዳው ውስጥ ስላለው ሁኔታ ተንትኖ መረዳት ላይ ለሚያደርገው የሚቀጥለው የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ስብሰባ ጊዜ እያንዳንዱ ሴክተር አግባብነት ያላቸውን መረጃ በመሰብሰብ አዘጋጅቶ እንዲያቀርብ የሚወስደው ዋና የድርጊት ነጥብ ነው [ቅፅ I – (ከየሴክተሮች) ለመነሻ መረጃ መሰብሰቢያ መለኪያዎች የሚያገለግሉ ምክረ ሃሳቦች (ከሁለተኛው የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ስብሰባ በፊት)]
- * የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድንና የግብረ-ጋይል ቡድን መደበኛ ስብሰባዎች ቃለ-ጉባኤ ዶኩመንት የሚያደርግ እንዲሁም በመድረኮቹ መሪዎች መመሪያ መሰረት ለሚቀጥለው ስብሰባ ይያዙ የተባሉትን አጀንዳዎች በማዘጋጀት ለአባላት የሚያጋሩ ፀሃፊ መሰየም አለበት።
- * ከሁሉም ሴክተሮች የመጣውን መረጃ አንድ ላይ በማድረግ የሚጠምር እና የሚያደራጁ አንድ ሰው ከአባላቶቹ ውስጥ የጤና ፅ/ቤቱ ከሚቀጥለው ስብሰባ በፊት ይመድባል፡ መረጃውን የሚጠምረው የሚያዘጋጀው ሰው መረጃው ያለውን አንድምታ ሳይተነትን በዋናነት የያዘውን ጉዳዮች ብቻ በማጉላት ያቀርባል። ይህ የሚሆንበት ምክንያት ሴክተሮች በሚቀጥለው ስብሰባ ላይ መረጃውን በክለሳ በሚያደርጉበት ጊዜ አመቺ ስለሚያደርገው ነው።

የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን የመጀመሪያውን ስብሰባ ሲያደርግ እንዲገባበት በምክረ-ሃሳብ ደረጃ የቀረበ አጀንዳ ቀፅ (E)

ሴክተሮች/አጋሮች ያላቸውን ስልጣን፣ ኃላፊነት፣ እንዲሁም ተፅእኖ ምን እንደሆነ ለይቶ ለማስፈሪያ የተዘጋጀ ሰንጠረዥ ቀፅ (F)

በሴክተሮች መካከል ያለውን የእርስ በርስ መደገፍ ለይቶ ለማስፈሪያ የተዘጋጀ ሰንጠረዥ ቀፅ ቀፅ (G)

የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ለሚያደርገው ስብሰባ የማጠቃለያ ሃሳብ ማስፈሪያ ቀፅ (H)

2.2.3 የሚጠበቁ ውጤቶች

ግብረ-ኃይል:

- ሀ. የግብረ-ኃይል አባላት እንደ ሴክተር ኃላፊነታቸው ሂደቱን የመምራት፣ በቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ውስጥ ሴክተራቸውን የሚወክል ሰው የመመደብ፣ ከዚያም የመደቡትን ሰው የመከታተልና በሁሉም ሂደቶች ጊዜያት መመምሪያ የመስጠት ኃላፊነት ይኖራቸዋል።
- ለ. የግብረ-ኃይሉ የሚቀጥለው የሩብ አመት ስብሰባ ቀን መቼ እንደሆነ ተወስኗል የመጀመሪያው ስብሰባ ቃለ-ጉባኤ ዶኩመንት ተደርጓል
- ሐ. የስራ ማስፈጸሚያ መመሪያ (ToR) ቀርቦ ፀድቋል
- መ. የሹመት ደብዳቤ ተፈርሟል

ቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን:

- ሀ. የሁሉም ሴክተር ተወካዮች ቀጣይ በሆነ መልኩ በትብብር ለመስራት ቁርጠኛና ተነሳሽ ናቸው። ያላቸውን ልዩ ሚናና የሚያበረክቱትን አስተዋፅኦ በሚገባ ተረድተዋል።
- ለ. መድረኩ በስራው መርሆዎች፣ የኃላፊነት ክፍፍል ላይ ስምምነት ደርሷል። በተጨማሪም ስራው ስለሚካሄድበት ሁኔታና አወቃቀር ስምምነት ላይ ተደርሷል።
- ሐ. የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን የሚቀጥለው የሩብ አመት ስብሰባ ቀን መቼ እንደሆነ ተወስኗል
- መ. የመጀመሪያው ስብሰባ ቃለ-ጉባኤ ዶኩመንት ተደርጓል
- ሰ. የስራ ማስፈጸሚያ መመሪያ (ToR) ቀርቦ ፀድቋል
- ረ. የሹመት ደብዳቤ ተፈርሟል

2.2.4 የሚያስፈልጉ ቅጽዎች

- ለአድቫካሲ ስራ ለማቅረብ የፓወር ፖይንት ቅፅ / ቴምፕሌት (ቅፅ B)
- ሴክተር መስሪያ ቤቶች ወደ ስራ እንዲገቡ መልዕክት ማስተላለፊያ (ቅፅ C)
- በወረዳ ደረጃ ያለ የግብረ ኃይል እና የቴክኒካል ወርኪንግ ስራ ማስፈጸሚያ ደንቦች ለይቶ ማስፈሪያ (ቅፅ D)
- የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን የመጀመሪያው ስብሰባ ሲያደርግ አወቃቀር ምክረ-ሃሳብ (ቅፅ E)
- ሴክተሮች/አጋሮች ያላቸውን ስልጣን፣ ኃላፊነት፣ እንዲሁም ተፅእኖ ምን እንደሆነ ለይቶ ለማስፈሪያ የተዘጋጀ ሰንጠረዥ (ቅፅ F)
- በሴክተሮች መካከል ያለውን የእርስ በእርስ መደጋገፍ ለይቶ ለማስፈሪያ የተዘጋጀ ሰንጠረዥ (ቅፅ G)
- የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ለሚያደርገው ስብሰባ የማጠቃለያ ሃሳብ ማስፈሪያ ቅፅ (ቅፅ H)
- ለመነሻ መረጃ መሰብሰቢያ መለኪያዎች የሚያገለግሉ ምክረ ሃሳቦች (ቅፅ I)
- በምክረ-ሃሳብ የተቀመጡ ባለድርሻ አካላትና ኃላፊነቶቻቸው (ቅፅ M)

የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን የመጀመሪያው ስብሰባ ሲያደርግ እንዲገገገግበት በምክረ-ሃሳብ ደረጃ የቀረበ አጀንዳ ቅፅ (E)

ሴክተሮች/አጋሮች ያላቸውን ስልጣን፣ ኃላፊነት፣ እንዲሁም ተፅእኖ ምን እንደሆነ ለይቶ ለማስፈሪያ የተዘጋጀ ሰንጠረዥ ቅፅ (F)

በሴክተሮች መካከል ያለውን የእርስ በእርስ መደጋገፍ ለይቶ ለማስፈሪያ የተዘጋጀ ሰንጠረዥ ቅፅ (G)

የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ለሚያደርገው ስብሰባ የማጠቃለያ ሃሳብ ማስፈሪያ ቅፅ (H)

2.3 የወቅታዊ ነባራዊ ሁኔታ ስህተት እና ትንታኔ

ይህ ክፍል አገልግሎት ለሌሎች/አጋሮች የተሰጠበትን መረጃ ምን ማድረግ እንደሚገባ፣ እንዲሁም በወረዳ ደረጃ ያለውን ወቅታዊ ነባራዊ ሁኔታ ላይ የጋራና ቅንጅታዊ አተያይ መፍጠርን ይሸፍናል። ከዚህ በተጨማሪም ከአያንዳንዱ የስራ መስክ ጋር የተያያዙ የተለያዩ አመለካኝ መለኪያዎችን የሚያሳዩ መረጃዎችን መሰብሰብንና መረጃዎቹ የሚገኙበትን ምንጮች፣ በእጅ ያሉና ወደፊት አስፈላጊ የሚሆኑ ሃብቶች፣ አሁን ያሉና ወደፊት ሊኖሩ የሚችሉ አጋሮችን ለይቶ ማስፈርን፣ ወዘተ. ይዳስሳል። ከመረጃ ስብሰባ ወደ ስራ ውስጥ መግባት የሚያስገባ መረጃዎችን ለማግኘት በሚደረገው የመረጃ ትንታኔ ሂደት ላይ ሊረዱ የሚችሉ ሞዴሎች ምን ምን እንደሆኑ ጭምር ያወያያል። ፣ ከዚህ ባለፈም፣ የውሳኔ አሰጣጥ ሂደት ላይ በምን መንገዶች ውጤት ሊያስከትሉ እንደሚችሉና የጋራ የሆነ ቅንጅታዊ የስራ እቅድ መቅረብን ያካትታል።

- አብዛኛውን ጊዜ የሚያጋጥሙ ተግዳሮቶች እና ማስወገጃ ስልቶቻቸው፣
- የስራ አተገባበር መምሪያዎቻቸው ስለሚገቡ የቅድም ተከተል ደረጃዎች፣
- የሚጠበቁ ውጤቶች
- አስፈላጊ ቅፅ/መሳሪያዎች፣

2.3 የወቅታዊ ነባራዊ ሁኔታ ባህሪያት እና ትንታኔ

የድርጊት መርሃ ግብሮችን ከማውጣት በፊት በመጀመሪያ ደረጃ በወረዳው ውስጥ በአሁኑ ሰአት ስላሉት ነገሮች ጠንቅቆ መገንዘብ እጅግ በጣም አስፈላጊ ነገር ነው። ለዚህም ሲባል በየሴክተሮችና አጋሮች እጅ ያለውን መረጃ በመጠቀም የመነሻ መረጃ ማግኘት ያስፈልጋል (እንደ አዲስ መረጃ መሰብሰብ ሳያስፈልግ በእጃቸው ውስጥ ያለውን በመጠቀም ማለት ነው)። የፕሮግራሙ ስኬታማነት በኃላ የሚለካው ከዚህ የመነሻ መረጃ ጋር ሲሆን ይህ የመነሻ መረጃ የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን የማህበረሰቡ ፍላጎቶች ምን እንደሆነ ለመለየት፣ ፕሮግራሙ ታላሚ ማድረግ ያለበትን ነገሮች፣ የሚያስፈልገውን የችግር ፈቺ ስራ አይነት፣ የአተገባብናን ደረጃ የፕሮግራሙን አፈፃፀምና በኃላ ላይ የሚያመጣውን ለውጥ ለመለካት ረገድ ድጋፍ ይሆናል።

በዚህ የስራ ሂደት ደረጃ ላይ የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን አባላት ሙያዊ ብቃታቸውን በመጠቀም የተሰበሰበውን መረጃ በማጥናት ተንትነው የሚገኘውን ውጤት ውሳኔ ለመስጠትና የድርጊት እቅድ ለማውጣት በሚመች መልኩ ያመቻቻቸዋል።

ይህ የስራ ደረጃ እንደ ሙሉ የስራ ቀን ያስፈልጋል። ይህም ማለት፡- በጠዋቱ ክፍለ ጊዜ መረጃ ቀርቦ ዶኩመንት ይደረጋል። ከሰአት በኋላ ላይ ባለው ክፍለ ጊዜ ደግሞ አብዛኛውን ሰአት መረጃውን በጥልቀት ለመተንተን ይውላል ማለት ነው።

የጤና ፅ/ቤት ኃላፊው ከወረዳ አስተዳደሩ ጋር ተባባሪ የሰብሰባ መሪ በመሆን በዚህ የስራ ሂደት ደረጃ ላይ ይሳተፋል።

ለመነሻ መረጃ መሰብሰቢያ የሚያገለግሉ መለኪያዎች- በምክረ ሃሳብ የቀረቡ ቀፅ (I)

አጋሮችን ለመለየትና እቅዳቸውን ለመፈተሻ የሚረዱ ቅፅ (J)

የተሰበሰበውን የመነሻ መረጃ ማጠቃለያና መተንተኛ ቀፅ (K) በወረዳ ደረጃ የሚገኙ ተቋማት ቀፅ (L)

በምክረ-ሃሳብ የተቀመጡ ባለድርሻ አካላትና ኃላፊዎቻቸው ቀፅ (M)

ፕሮግራሞች ተቀናጅተው የሚሰሩበት ምቹ አገልግሎቶች ካሉ ለመለየት የሚረዱ መሪ ጥያቄዎችና መወያያ ነጥቦች ቀፅ (N)

2.3.1 አብዛኛውን ጊዜ የሚያጋጥሙ ተግዳሮቶችና የማስወገጃ ስልቶቻቸው

ተግዳሮቶች	ተግዳሮቶችን የማስወገጃ ስልቶች
<ul style="list-style-type: none"> • እያንዳንዱ ሴክተር አሁን በእጁ ያለውን መረጃ የሰበሰበው በቅንጅት አለመሆን 	<ul style="list-style-type: none"> • በወረዳ ደረጃ ለሚወጡ የስራ እቅዶች ማውጫ ሆነው በበቂ ሁኔታ እንዲያገለግሉ የሚያስችል የመረጃ መሰብሰቢያና መተንተኛ መሳሪያዎች ላይ ስምምነት መድረስ
<ul style="list-style-type: none"> • በአሁኑ ሰአት በማህበረሰቡ ውስጥ ያለውን ሁኔታ በግልፅ ለመገንዘብ የሚያስችል መረጃ ከታመኑ ምንጮች ማገኘት አለመቻል 	<ul style="list-style-type: none"> • አግባብነት ያለውን መረጃ ከየሴክተርዎቹ የድርጅቶች የሚሰበሰብ እያንዳንዱ ተሳታፊ ሴክተሮች-ድርጅቶች የራሳቸውን እንደ ሰው መመደብ አለበት። • በወረዳ ደረጃ በመደበኛነት የሚሰበሰበውን መረጃ በመጠቀም አግባብነት ያለውን መረጃ የመሰብሰቢያ ዘዴ ላይ ውሳኔ መወሰን። • እያንዳንዱ ሴክተር ያለውን እውቀትና ተሞክሮ ጠቅለል ባለ ሁኔታ ላይቶ ሊያቀርብ የሚችል እንደ ቁልፍ የሆነ የሰራ መደብ ያለው ሰው ላይቶ ማሰወቅ። በዚህ መንገድ የተሰበሰቡትን ተሞክሮዎች የወረዳውን የስራ እቅድ ለማውጣት እንዲረዱ በፅሁፍ አድርጎ ከተሰበሰበው መረጃ ጋር መቀናጅት አለበት።
<ul style="list-style-type: none"> • በቃላት/በፅሁፍ ተቀምጦ የማይገኘውን እውቀት (Tacit knowl-edge) በግልፅ ከተቀመጠው መረጃ ጋር አብሮ መሰብሰብ። ይህ የሚያመለክተው በህብረተሰብ ደረጃ ያለውን፣ በተሞክሮዎችና በተሻለ ተግባራት የካበተ እውቀትን ለመሰብሰብ አስቸጋሪ እንደሆነ ነው። 	<ul style="list-style-type: none"> • በሁለቱም ማለትም በጅምራው ምእራፍ ላይና ከዚያም በኋላ በቀጣይነት፤ እያንዳንዱ ሴክተር በቃላት በፅሁፍ ተቀምጦ የማይገኘውን እውቀት የመሰብሰብ ኃላፊነት ያለው አባል መመደብ
<ul style="list-style-type: none"> • በህብረተሰብ ደረጃ በሚተገበርበት ጊዜ የክፍተቶችን ስረ-መሰረት ምክንያታቸውን በተመለከተ ላይቶ ለማወቅ መቻላቸው 	<ul style="list-style-type: none"> • ባሕርያት ወይም ውጤቶች ላይ ያሉትን ክፍተቶች ለምን እንደ ተከሰቱ የሚያብራራው እንደ እውነት/ሐቅ ብቻ አይደለም የሚል አስተሳሰብ በመያዝ ተለይተው በታወቁ ክፍተቶች ላይ ግልፅ የሆነ ውይይት ማድረግ። እያንዳንዱ ሴክተር ተጠያቂነትን ወስዶ በራሱ በኩል ላሉ ክፍተቶች አስተዋፅኦ እንዲያደርግ አዎንታዊ በሆነ መልኩ ውይይቱ እንዲካሄድ ማበረታታት(ሰለስረ-መሰረት ምክንያቶች ትንተና የበለጠ ለማወቅ የግሎባል መርጃ መሳሪያን ይመልከቱ። የድረ-ገፅ አድራሻው http://www.who.int/wash-health-toolkit)

2.3.2 የስራ አተገባባር መምሪያ

ለሚከተለው ደረጃ ቅፅ K ላይ ያለውን “የተሰበሰበውን የመነሻ መረጃ ማጠቃለያና መተንተኛ” በመጠቀም ይከናወናል።

ሀ. መሰረታዊ መረጃ መሰብሰብና ሰነድ(ዶኩመንት) ማድረግ

በባለፈው የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ስብሰባ ማጠቃለያ ላይ እያንዳንዱ ሴክተር ከሚያከናውናቸው እንቅስቃሴዎች ጋር የተያያዙ አግባብነት ያላቸውን መረጃ ለጤና ፅ/ቤት እንዲሰጡ ተግባር ተሰቷቸው ነበር። እነዚህም መነሻ መለኪያዎች የሚያካትቱት፡ አግባብነት-ባለሙያዎች ያላቸው የሴክተር መሰሪያ ቤት መረጃዎች፣ ትኩረት የሚሹ ሃረግ በሽታዎች መረጃ፣ በማህበረሰብና በተቋማት ደረጃ ያለ የዋሽ መረጃ፣ አጠቃላይ የማህበረሰቡን የኋላ ዳራ (background)፣ በወረዳ ውስጥ ያሉት ሴክተር መሰሪያ ቤቶች በመካከላቸው ስላለው የእርስ በርስ ትብብር ያጠቃልላል ቅፅ ፣ ይመልከቱ) ።

የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን መሪው ከእያንዳንዱ ሴክተር ተሰብስቦ ከመጣው የመረጃ ሪፖርት ላይ የወጡትን ቁልፍ ግኝቶች ለአባላት በማቅረብ በዚህ ትንተና ስብሰባዊን ይጀምራል። ከዚያም የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን አባላት በጋራ በመሆን በእያንዳንዱ ሴክተር የስራ እንቅስቃሴ ላይ ክፍተት በዋናነት የታየባቸውን ቦታዎች ላይተው ያስቀምጣሉ።

ለ. ከዋሽ እና ትኩረት የሚሹ ሃረግ በሽታዎች ጋር የተያያዙ ግኝቶችን የ ቤሰት (BEST) ፍሬምወርክ በመጠቀም መተንተን፡

ቁልፍ የሆኑ ግኝቶችና ክፍተቶች ያሉባቸው ቦታዎች አንድ ጊዜ ከተለዩ በኋላ የዋሽ እና ትኩረት የሚሹ ሃረግ በሽታዎች ተግዳሮቶችን የ ‘ቤሰት’ ፍሬምወርክ በመጠቀም መተንተን አለባቸው። የቤሰት ፍሬምወርክ የሚያመለክተው በአራት ርዕሶች ስር ማለትም ባሕርይ፣ አካባቢ፣ ማህበራዊ አሳታፊ እና ሕክምና (Behavior, Environment, Social inclusion and Treatment) ሲሆን እነዚህም አራት ርዕሶች ትኩረት የሚሹ ሃረግ በሽታዎች ጋር በተገናኘ ያሉ ችግር-ፈቺ የሆኑ ስራዎች ላይ ትኩረት ይሰጣሉ። በዚህ መንገድ የሚገኘው መረጃ ከተራ መረጃነት ባለፈ መልኩ ያለውን አጠቃላይ ሁኔታ በይበልጥ ለመገንዘብ የሚረዳ ስእል ለመፍጠር ያግዛል።

ለ. የፔስት (PEST) ሞዴልን በመጠቀም በአሁኑ ሰአት ያለውን ሁኔታ በስፋት መተንተን

በእያንዳንዱ ሴክተር ስራ ውስጥ ያሉትን ክፍተቶችና ተግዳሮቶች ተለይተው ከታወቁ በኋላ በወረዳው ውስጥ ያሉ ውጫዊ ተጽእኖ ፈጣሪዎች እንዳሉ ለማወቅ ሰፊ ያለ ምልክታዊ ማድረግ ያስፈልጋል። የፔስት ሞዴል በወረዳው ውስጥ የሚከናወኑ ፕሮግራሞች በፖለቲካዊ፣ ኤኮኖሚያዊ፣ አካባቢያዊ ቴክኖሎጂ ነገሮች ላይ ያስከተላቸውን ወይም እነሱ በፕሮግራሙ ላይ ያስከተሉበትን ነገሮች እንዳሉ ይፈትሻል። ስለሆነም ችግር ፈቺ ስራዎች ከመታወቅ በፊት እነዚህ ነገሮችና የሚያመጡት ተፅእኖ መታየት ስለላበት በሰራዊው ውስጥ በአሁኑ ጊዜ ስላለው ሁኔታ ትንተና ሲከናወን እንደ አንድ የመተንተኛ ክፍል ሆኖ መካተት አለበት።

መ. በወረዳው ውስጥ ያሉትን ተፅእኖ ፈጣሪ ባለድርሻ አካላትና አጋሮችን ላይቶ ማስፈር፡

የሚቀጥለው ደረጃ በቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ውስጥ ከተወከሉት ሴክተሮች ውጪ የሆኑና በማህበረሰቡ ውስጥ ያሉ ሌሎች ተፅእኖ ፈጣሪ የሆኑ ባለድርሻ አካላትና አጋሮችን መለየት ይሆናል። ይህን በማድረግ የወረዳውን ሁኔታ በይበልጥ የሚያስገነዝብ ትልቅ ስእል መሰሪያ ያለውን ነገራዊ ሁኔታ መገንዘብ የሚያስችል ሲሆን እነዚህን ተፅእኖ ፈጣሪ ቡድኖች ወይም ግለሰቦች ማን መሆናቸው ከተለየ በኋላ በወረዳው ውስጥ በሚካሄደው የጋራ ጥረት ላይ እንዲሳተፉ ማድረግ ያስችላል። ከነዚህ ቁልፍ ከሆኑ ተፅእኖ ፈጣሪዎች መካከል ለምሳሌ ለመጥቀስ ያህል፡-

- የመንግስት ፅ/ቤቶች፡- እንደ ግብርና፣ ሴቶችና ሕፃናት የመሳሰሉት
- ትኩረት የሚሹ ሃረግ በሽታዎች፣ ዋሽ፣ የማህበረሰብ ባሕርይ ለውጥ (SBCC)፣ ስነ-ምግብ፣ እና ሕፃናትና ጤና፣ የመሳሰሉ ላይ የሚሰሩ መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች
- የማህበረሰብ ቡድኖች፡- እንደ ዋሽ (የውሃ ሳይኔቭንና ሃይጂን ኮሚቴዎች) ፣ የጤና ኤክስቴንሽን ሰራተኞች፣ የጤና ልማት ሰራዊቶች (የሴት ልማት ቡድኖች) ፣ የሐይማኖት ተቋማት፣ የወጣት ቡድኖች፣ የትምህርት ቤት ዋሽ/ጤና ክበባት፣ የማህበረሰብ መረዳጃ

ቀይም ተከተኔ 03 የወቅታዊ ነገራዊ ሁኔታ ማረጋገጫ እና ትንታኔ

ለመነሻ መረጃ መሰብሰቢያ የሚያገለግሉ መለኪያዎች- በምክረ ሃሳብ የቀረቡ ቀፅ (I)
አጋሮችን ለመለየትና አቅማቸውን ለመፈተሽ የሚረዱ ቀፅ (J)
የተሰበሰበውን የመነሻ መረጃ ማጠቃለያና መተንተኛ ቀፅ (K)
በወረዳ ደረጃ የሚገኙ ተቋማት ቀፅ (L)
በምክረ-ሃሳብ የተቀመጡ ባለድርሻ አካላትና ኃላፊነቶቻቸው ቀፅ (M)
ፕሮግራሞች ተቀናጅተው የሚሰሩበት ምቹ አጋጣሚዎች ካሉ ለመለየት የሚረዱ መሪ ጥያቄዎችና መወያየ ነጥቦች ቀፅ (N)

ማህበራት በዕቁብና ዕድር) ፣ በዋሽና በትኩረት የሚሹ ሃራራማ በሽታዎች ጋር የተያያዘ ፍላጎት ያላቸው በአካባቢው የሚገኙ የንግድ ሰዎች

- በወረዳ ደረጃ የሚገኙ ተቋማት ዝርዝር ማስፈሪያ ቅፅ L ላይ ማግኘት ይቻላል
- በምክረ ሃሳብ ተሳታፊ እንዲሆኑ የሚመከሩትን ባለድርሻ አካላት እንዲሁም በቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ውስጥ ተሳታፊ የሆኑ ሴክተሮችን ለመዘርዘር ቅጽ M ላይ “በምክረ-ሃሳብ የተቀመጡ ባለድርሻ አካላትና ኃላፊነቶቻቸው” የሚለው ቅፅ ይገኛል

አጋሮች ያላቸው ልዩ የስራ መስክና የስራ ስፋት መጠን እንደተጠበቀ ሆኖ፤ ቅጽ J በመጠቀም ተለይተው የታወቁትን አጋሮች ማስፈር ያስፈልጋል።

ሰ. የጥንካሬዎች፣ ድክመቶች፣ ምቹ አጋጣሚዎች እና ስጋቶች (SWOT) ትንተና ማካሄድ:

የቤሰት እና የፔሰት ሞዴሎችን በመጠቀም ባለድርሻ አካላት ያላቸውን ክፍተቶችና ተግዳሮቶች ተለይተው ከታወቁ በኋላ፤ በአሁኑ ጊዜ ያለውን ሁኔታ ለማወቅ በሚደረገው የትንተና ሂደት ላይ በመጨረሻ ደረጃ የሚካሄደው ትንተና የስዎት ሞዴልን በመጠቀም ይሆናል። የስዎት ሞዴል ወረዳው በአሁኑ ሰዓት ያለበትን ሁኔታ፣ እንዲሁም ወደፊት በጋራ ችግር ፈቺ ስራዎች ሲሰሩ ሊኖሩ ስለሚችሉ ጥንካሬዎች፣ ድክመቶች፣ ምቹ አጋጣሚዎችና ስጋቶች ለመፈተሽ ያስችላል። ይህ ሞዴል ከላይ የተጠቀሱት የትንተና መሳሪያዎች በመጠቀም የተደረሰባቸውን ድምዳሜዎች የሚያይቁ የሚፈትሽ ይሆናል።

ረ. በእንድምታዎች መደምደም (Concluding on implications):

በሚቀጥለው የስራ ደረጃ ላይ ለሚወጣው እቅድ መሰረት እንዲሆኑ የትንተናው ምዕራፍ ሲጠናቀቅ እንድምታዎች በግልፅ መቀመጥ አለባቸው።

የሚከተሉት የውይይት ነጥቦች መታየትና መሰነድ አለባቸው፡-

1. የተለያዩ ሴክተሮች ከሚሰሩባቸው ስራ ውስጥ በዋናነት የሚደረጉባቸው ማለትም እንዴት ሴክተር የሚሰራው ስራ ከሌለኛው ሴክተር ስራ ጋር የሚመሳሰሉባቸው ነጥቦች ምንድናቸው?
2. በሌላ ሴክተር ሊፈቱ የሚችሉ በእንድ ሴክተር ስራ ውስጥ ያሉት ግልፅ ክፍተቶች ምንድናቸው?
3. ማስተባበርና ቅንጅት ለመፍጠር ምቹ አጋጣሚዎች ሆነው ተለይተው መታወቅ የሚችሉት የትኞቹ ናቸው?
4. አሁን ካሉት ችግር ፈቺ ስራዎች ውስጥ በሌላ ሴክተር አስተዋፅኦ መጎልበት የሚችሉት የትኞቹ ናቸው?
5. ተለይተው የታወቁትን ክፍተቶች ለመሙላት እስከ አሁን ድረስ ካሉት ውጪ አዲስ የሆኑ ችግር ፈቺ ስራዎች ውስጥ የትኞቹ ናቸው የሚያስፈልጉት?
6. ችግር ፈቺው ስራ እንዲሰራባቸው ቅድሚያ የተሰጣቸው ቦታዎች የትኞቹ ናቸው?

ቅፅ N ላይ “ፕሮግራሞች ተቀናጅተው የሚሰሩበት ምቹ አጋጣሚዎች ካሉ ለመለየት የሚረዱ መሪ ጥያቄዎችና መወያያ ነጥቦች” የሚለው ውይይቱን ለማካሄድ ድጋፍ ይሰጣል። የተቀናጀ የስራ እቅድ በሚቀጥለው ደረጃ ላይ በሚወጣበት ጊዜ ማስተባበርና

ለመነሻ መረጃ መሰብሰቢያ የሚያገለግሉ መለኪያዎች- በምክረ ሃሳብ የቀረቡ ቀፅ (I)

አጋሮችን ለመለየትና አቅማቸውን ለመፈተሽ የሚረዱ ቅፅ (J)

የተሰበሰበውን የመነሻ መረጃ ማጠቃለያና መተንተኛ ቀፅ (K)

በወረዳ ደረጃ የሚገኙ ተቋማት ቀፅ (L)

በምክረ-ሃሳብ የተቀመጡ ባለድርሻ አካላትና ኃላፊነቶቻቸው ቀፅ (M)

ፕሮግራሞች ተቀናጅተው የሚሰሩበት ምቹ አጋጣሚዎች ካሉ ለመለየት የሚረዱ መሪ ጥያቄዎችና መወያያ ነጥቦች ቀፅ (N)

የፕሮግራም ቅንጅት ለመፍጠር የሚቻሉባቸው ሁኔታዎች ላይ የጋራ መግባባት ላይ መድረስ እጅግ በጣም አስፈላጊ ጉዳይ ነው።

2.3.3 የሚጠበቁ ውጤቶች

- ሀ. እስከ እለቱ ድረስ በእጅ ያሉትን መረጃዎች እና ከመስክ የተገኙ መረጃዎችን መሰረት በማድረግ አሁን ያለው ነባራዊ ሁኔታ በሚያሳይ መልኩ ማስቀመጥ፡
:የተሰበሰበው መነሻ መረጃ ትንተናዉ በሚያሳየዉ ክብደት መሰርት ለውሳኔ አሰጣጥ በሚያመች መልኩ ዝግጁ ሆኖ መገኘት።
- ለ. ወደ መተግበር ከተገባ በኋላ መረጃዎችን በመደበኛ ሁኔታ እየተከለሱ እና በወቅታዊ መረጃዎች እየታደሱ እንደሚቀጥሉ ለቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ተገልጿል።
- ሐ. የወረዳዉ ዋና ዋና ክፍተቶች ተለይተዉ መቀመጣችዉ እና መነሻ ምክንያታችዉ መተንተኑ
- መ. የተደረገው ውጤታማ የሆነ ትብብራዊ የጋራ የስራ እቅድ ለማውጣት ያለመውን ግብ ለማሳልበት ጥንካሬዎችና ድክመቶች ከምቹ አጋጣሚዎቻቸው ስጋቶች ጋር ተለየተው መገኘት።

2.3.4 አስፈላጊ ቅጽዎች

- ለመነሻ መረጃ መሰብሰቢያ የሚያገለግሉ መለኪያዎች- በምክረ ሃሳብ የቀረቡ (ቅፅ I)
- አጋሮችን ለመለየትና አቅማቸውን ለመፈተሽ የሚረዱ ቅፅ (J)
- የተሰበሰበውን የመነሻ መረጃ ማጠቃለያና መተንተኛ ቅፅ (K)
- በወረዳ ደረጃ የሚገኙ ተቋማት ቅፅ(L)
- በምክረ-ሃሳብ የተቀመጡ ባለድርሻ አካላትና ኃላፊነቶቻቸው (ቅፅ M)
- ፕሮግራሞች ተቀናጅተው የሚሰሩበት ምቹ አጋጣሚዎች ካሉ ለመለየት የሚረዱ መሪ ጥያቄዎችና መወያያ ነጥቦች (ቅፅ N)

ለመነሻ መረጃ መሰብሰቢያ የሚያገለግሉ መለኪያዎች- በምክረ ሃሳብ የቀረቡ ቅፅ (I)

አጋሮችን ለመለየትና አቅማቸውን ለመፈተሽ የሚረዱ ቅፅ (J)

የተሰበሰበውን የመነሻ መረጃ ማጠቃለያና መተንተኛ ቅፅ (K)

በወረዳ ደረጃ የሚገኙ ተቋማት ቅፅ (L)

በምክረ-ሃሳብ የተቀመጡ ባለድርሻ አካላትና ኃላፊነቶቻቸው ቅፅ (M)

ፕሮግራሞች ተቀናጅተው የሚሰሩበት ምቹ አጋጣሚዎች ካሉ ለመለየት የሚረዱ መሪ ጥያቄዎችና መወያያ ነጥቦች ቅፅ (N)

2.4 የሥራ እቅድ ማዘጋጀት

ይህ ደረጃ የስራ እቅድ በሚወጣበት ጊዜ መደረግ ያለባቸውን ድርጊቶች የሚያቀርብ ሲሆን በተለይም ደግሞ በሴክተሮች መካከል አስፈላጊ የሆነውን የማስተባበር ስራና የተቀናጀ ተግባራትን አጉልቶ በማውጣት ይገልጻል። የስራ ግቦች፣ የስኬት አመለካኝ መለኪያዎች፣ እና የጋራ ተግባራት ማስፈጸሚያ መመሪያዎች/ፕሮቶኮሎች ማብራራትን ያካትታል።

- አብዛኛውን ጊዜ የሚያጋጥሙ ተግዳሮቶች እና ማስወገጃ ስልቶቻቸው፣
- የስራ አተገባበር መምሪያ/ መከተል ስለሚገቡ የቅድም ተከተል ደረጃዎች፣
- የሚጠበቁ ውጤቶች
- አስፈላጊ ቅፅ/ መሳሪያዎች፣

የሥራ ዕቅድ አደረጃጀት / አወቃቀር ቅፅ (O)
የቅንጅታዊ አሰራር ምሳሌዎች ቅፅ (P)

2.4 የሥራ እቅድ ማዘጋጀት

በተለያዩ ሴክተሮችና አጋሮች መካከል ዘላቂ የሆነ ትብብርና አጋርነት እንዲቀጥል ለማድረግ በደንብ የተዘጋጀ የድርጊት መርህ-ግብር እጅግ በጣም ወሳኝ ነገር ነው።

የተዘጋጀው የሥራ እቅድ በሴክተሮች መካከል የሚኖረውን ቅንጅት እና በተግባራቸው ውስጥ የሚኖራቸውን የእርስ በርስ መደጋገፍ አውጥቶ ሊያሳይ ይገባል። በተጨማሪም በወረዳው ውስጥ እስከ አሁን ያልተከናወኑ አዲስ ሃሳቦችን ለመከራከር እንደ ሃሳብ ማቅረብ አለበት።

የሥራ እቅዱ በሶስተኛው የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ስብሰባ ጊዜ ተዘጋጅቶ ይቀርባል። ከዚያም ወደ መስክ ስራ ከመገባቱ በፊት በግብር-ኃይሉ አባላት ይፀድቃል። የወረዳው ፋይናንስ፣ ኤኮኖሚና ልማት ፅባቤት በበኩሉ ለሥራ እቅዱ በጀት ማፀደቅ የሚጠበቅበት ሲሆን በሴክተሮች መካከል ከፍተኛ ቅንጅትና ትብብር መኖሩን እንዲሁም ያሉትን ሃብቶች በጋራ መጠቀማቸውን ማረጋገጥ አለበት።

የወረዳው አስተዳደርና የጤና ፅባቤት ኃላፊ በጋራ በመሆን የሥራ እቅድ የሚዘጋጅበትን ስብሰባ ይመራሉ።

የሥራ እቅዱ የሚከተሉትን ነገሮች መያዝ አለበት፡

- የጋራ ግቦች (መካከለኛና የረጅም)
- ለእያንዳንዱ ግብ ማሳያ የሚሆኑ የጋራ ስኬት አመለካኝ መለኪያዎች
- የተቀመጡት ግቦች ጋር ለመድረስ አስፈላጊ የሆኑ ተጨባጭ የቅንጅት ድርጊቶች
- በሴክተሮች/አጋሮች መካከል ግልፅ የሆነ የሚኖሩ የኃላፊነት ትርጉም እንዲኖር ማድረግ
- ግልፅነት ያላቸው የሃብት መጋሪያ ዘዴዎች

2.4.1 አብዛኛውን ጊዜ የሚያጋጥሙ ተግዳሮቶችና የማስወገጃ ስልቶቻቸው

ተግዳሮቶች	ተግዳሮቶችን የማስወገጃ ስልቶች
<ul style="list-style-type: none"> • በሴክተሮች/ በአጋሮች መካከል የጋራ ግቦች አለመኖርና ፍላጎታቸው ምን እንደሆነ አለማጋራት 	<ul style="list-style-type: none"> • የጋራ ጠቀሜታዎችን በማስገኘት ሁሉንም ሴክተሮች ሊያስደስቱ የሚችሉ ቅንጅታዊ ስራ ለመስራት የሚመቻቹ አጋጣሚዎችን ለይቶ ማወቅ ሴክተሮች ግቦቻቸውን ወደ አንድ አቅጣጫ እንዲያመጡና በጋራ ለመስራት ያላቸውን ፈቃደኝነት ይጨምራል።
<ul style="list-style-type: none"> • በተለያዩ ሴክተሮች እንቅስቃሴዎች መካከል የእርስ በርስ መደጋገፍ የሚያመጡ የጋራ የሆኑ የፕሮግራም አመለካኝ መለኪያዎች አለመኖር 	<ul style="list-style-type: none"> • ሴክተር-ተኮር የፕሮግራም አመለካኝ መለኪያዎች (በሴክተር ለባቸው እየሰሩ ያለውን ችግር ፈቺ ስራ የሚያመለክቱ) እንደተጠበቁ ሆነው፤ ሁሉም ሴክተሮች መሳተፋቸውን የሚያሳይ የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ሊጠቀምባቸው የሚችል ግልፅ የሆኑ የጋራ አመለካኝ መለኪያዎችን ማስቀመጥ
<ul style="list-style-type: none"> • ማስረጃን መሰረት አድርጎ ለሚሰጥ ውሳኔ የሚረዳ የእውቀትና የመረጃ ልውውጥ በሴክተሮች መካከል አለመኖር 	<ul style="list-style-type: none"> • የውሳኔ አሰጣጥ ሂደቶች በተቻለ መጠን በተጨባጭ መረጃዎች ላይ የተመሰረቱ፤ በቁጥር ላይ ተመርኩዘው ያለውን ችግር አሳሳቢነት አጎልቶ በማውጣት ችግር በማህበረሰቡ ላይ ያሰከተለውን ለውጥ እንዲሁም በችግር ፈቺ ስራ መቅረፍ የሚያስችል መሆን አለበት። • የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ውሳኔ መስጠት በሚያስፈልገው ጊዜ በየሴክተሮቹ የሚገኘውን እውቀት እንደ ግብአት መጠቀም ያለበት ሲሆን ይህ መደረግ ያስፈለገበት ምክንያት የችግር ፈቺ ስራ በሚታወቅበት ጊዜ ቅድሚያ ተሰጥቶ መፈታት ያለበት ችግር የቱ ነው የሚለውን ውሳኔ የበለጠ ለማድረግና ሀብቶችን በተገቢው ሁኔታ ለመመደብ ሲባል ነው። በሌላ ጉዳይ- የዋሽ ሴክተር የዋሽ መሰረተ ልማት ግንባታ የት ቦታ መገንባት እንዳለበት ሲያቅድ ስለ ትኩረት የሚሹ ሃረግ በሽታዎች ስርጭት በተመለከተ ያሉትን ስታቲስቲካዊ መረጃዎችን ከግምት ውስጥ ማስገባት አለበት። በተመሳሳይም የትኩረት የሚሹ ሀረግ በሽታዎች ሴክተር በዋሽ በኩል ያሉትን መሻሻሎች፤ ከበሽታ መከላከልና ማስወገድ ፕሮግራሞች አንፃር ያላቸውን ሁኔታ ከግምት ውስጥ ማስገባት አለበት።)

ተግዳሮቶች

ተግዳሮቶችን የማስወገጃ ስልቶች

<ul style="list-style-type: none"> • ከመጠን ያለፈ መረጃ - ቡዙ ሴክተሮችን ያካተተ እቅድ ለማቀድ ሲታሰብ ከተለያዩ ሴክተሮች ጋር የተዛመዱ በረካታ መረጃዎችን ትኩረት ሰጥቶ ማጥናት የሚያፈልግ ሲሆን እነዚህ መረጃዎች ማቀናጀት በራሱ ፈታኝ ሊሆን ይችላል 	<ul style="list-style-type: none"> • የድርጊት መርሃ ግብር በሚቀረፅበት ጊዜ በውሳኔ አሰጣጥ ሂደት ላይ የሚጠቅሙትን ከአየንዳንዱ ሴክተር ጋር የተዛመዱ ቁልፍ የሆኑ የመረጃ አይነቶችን ለይቶ ለማወቅ የመረጃ መተንተኛ መሳሪያዎችን መጠቀም ያስፈልጋል።
<ul style="list-style-type: none"> • የስራ እቅድ በሚቀረፅበት ጊዜ የሚሰጡ ዳኝነቶችና ቅድሚያ አሰጣጦች፤ የሴክተር አባላትን ፍላጎቶች በእኩልነት የማያስተናግድ ከሆነ በመካከላቸው ግጭት ሊያስነሳ ይችላል 	<ul style="list-style-type: none"> • ጥልቀት ያለው ዉይይት በማድረግ የጋራ መስማሚያ ሃሳብ ላይ በመድረስ እንደቀደም ተከተላቸው ለቸግሮቹ እንደ ሴክተሮች የጋራ ፍላጎቱን አስፈላጊነት ማቀድ ያስፈልጋል።
<ul style="list-style-type: none"> • እውነት ሊሆን የማይችል ነገር ማቀድ ወደ ስራ ለመግባት እንቅስቃሴ በሚደረግባቸው የመጀመሪያ ደረጃዎች ላይ ከስራው የሚመዘገቡት ውጤቶች ከፍተኛ እንዲሆኑ መጠበቅ ለሳካ የማይችል የስራ መፈፀሚያ የጊዜ ሰሌዳና ሊጨበጡበት ሊደረሰባቸው የማይቻሉ አላማዎች እንዲቀመጡ በማስደረግ ውድቀት ሊያስከትሉ ይችላሉ 	<ul style="list-style-type: none"> • ቅድሚያ መስጠት የሚገባው ችግር ፈቺ ስራዎቻቸው የትኛው እንደሆነ ከመወሰኑ በፊት ያለውን የሃብት መጠን እና የተገባበር አቅም በጥልቀት መወያየትና ስምምነት ላይ መድረስ እጅግ በጣም ወሳኝ ነገር ነው። ይህ መሆን ያለበት ምክንያት የድርጊት መርሃ ግብሩን የሚያከናውኑት የተለያዩ ሴክተሮች ፍላጎታቸውን ክፍተቶቻቸው ምላሽ ያገኛሉ በሚል ስሜት ይሆናል።

2.4.2 የስራ አተገባባር መምሪያ

ሀ. የጋራ ግቦችን ማስቀመጥ

የግብ ትርጉም - የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን በጋራ ስራ መድረክ አማካኝነት ማግኘት የሚፈልገው ሁሉን አቀፍ አላማ

- የግቦች ስኬት አመለካኝ መለኪያዎች፤ የስራ እቅድ እንዲሁም ስራውን የመከታተያና የመገምገሚያ ዘዴዎችን ለማውጣት የሚያግዙ መሪ ፍናዎች ይሆናሉ

የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ሁለት አይነት ግቦችን ሊያስቀምጥ ይችላል።

- የመካከለኛ ጊዜ ግብ (ከአንድ አመት በታች ባለ ጊዜ ውስጥ መድረስ የሚቻልበት)
- የረጅም ጊዜ ግብ (ፕሮግራሙ ከተጀመረበት አንድ አመት በኋላ የሚደረስበት)

- የሚቀመጡት ግቦች በባለፈው ደረጃ/ሂደት ላይ ተለይተው የታወቁትን ክፍተቶች ከመቀነስ ጋር የተያያዙ መሆን ያለባቸው ሲሆን በጋራ በሚደረጉ እንቅስቃሴዎችና መደጋገፍ አማካኝነት በወረዳው ውስጥ አዲስ የሆኑ ምቹ አጋጣኞችንና መሻሻሎችን ለመፍጠር ያለሙ መሆን አለባቸው።

ግቦች ስማርት (SMART) መሆን አለባቸው፡

- **የተወሰነ (Specific):** በአንድ ነገር ላይ ያተኮሩ ፍቶች (ማግኘት የተፈለገው ነገር ምን እንደሆነ አስረግጠው ያስቀምጣሉ።
- **የሚለካ (Measurable)** - (የትኞቹን ዘዴዎች መጠቀምና መለካት እንደሚቻል በግልፅ ያስቀምጣሉ) ።
- **የሚሳካ (Attainable)**-(እጅ ላይ ባለው ሃብት የተፈለገው ነገር ጋር መድረስ የሚቻል ነው)፡
- **አስፈላጊ (Relevant):** ባለፈው ደረጃው ላይ ተለይተው ለተቀመጡት ክፍተቶች ወይም ፍላጎቶች ምላሽ መስጠት ይችላሉ፡
- **በጊዜ ውስጥ (Timely):** (የመካከለኛ ወይም የረጅም ጊዜ ግብ በማለት በግልፅ ይቀመጣሉ)

 የስራ ዕቅድ አደረጃጀት / አወቃቀር ቅፅ (O)
የቅንጅታዊ አሰራር ምሳሌዎች ቅፅ (P)

ለ. ስኬት አመለካኝ መለኪያዎችን ማስቀመጥ:

የአመለካኝ መለኪያ ትርጉም:- ፕሮግራሙ ሲጀመር የተቀመጡትን አላማዎች ለማሳካት የሚሰራውን ስራ አፈፃፀም እንዴት እንደሆነ በየጊዜው ክትትልና ግምገማ የሚደረግበት መለኪያ ሲሆን ውጤቶቹ በሚጠበቀው መጠን እየተመዘገቡ እንደሆነ ወይም እንዳልሆነ ለማወቅ የሚያስችል ነው።

- የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ለእያንዳንዱ ስኬት አመለካኝ መለኪያ ያስቀምጣል። ከዚያም ክትትል የማድረጊያ ጊዜ ሲደርስ እነዚህን አመለካኝ መለኪያዎች በመጠቀም አላማው መሳካቱን ወይም በግማሽ ያህል መሳካቱን ወይም ጭራሽ ያልተሳካ መሆኑን መናገር ይቻላል። አመለካኝ መለኪያ ቁጥር (quantitative) በመጠቀም - (ለምሳሌ:- በፐርሰንት፣ በቁጥር፣ የሆነ ክስተት መጠን እየቀነሰ መሄድ፣ የበሽተኞች ቁጥር መቀነስ፣ የመሳሰሉት) - ወይም ቃላትን (qualitative) በመጠቀም (ለምሳሌ:- ሰዎች ስለግል ንፅህና ያላችው አመለካከት መግለፅ ይቻላል።

የተለያዩ አይነት አመለካኝ መለኪያዎች ይገኛሉ:-

- **የግብአት (Input) ስኬት መለኪያ:-** በአንድ በሆነ ጉዳይ ላይ ምን ያህል ሀብት እንደፈሰሰ እንደነበር ይፈትሻል (ለምሳሌ:- በወረዳው ውስጥ ምን ያህል መድሃኒቶች ታደለው ነበር?)
- **የአንድ ስራ ሂደት (Output) ስኬት መለኪያ:-** ፕሮግራሙ አንድ የስራ ሂደት ካከናወነ በኋላ ስራው ያስገኘው ተጨባጭ ውጤት ምን እንደሆነ ይፈትሻል (ለምሳሌ:- በወረዳው ውስጥ የማህበረሰብ ንቅናቄ ከተከናወነ በኋላ ስንት አዲስ መጠቀሚያ ቤቶች ተሰሩ?)
- **ፕሮግራሙ በአጠቃላይ ባካሄዳቸው የስራ ሂደቶች ያመጣው ስኬት መለኪያ (outcome) :-** ፕሮግራሙ በአጠቃላይ ትግበራው ያመጣው የመጀመሪያ ውጤት (ለምሳሌ:- በወረዳው ውስጥ የመድሃኒት እደላ ዘመቻና የመጠቀሚያ ቤት ግንባታ በማህበረሰቡ ውስጥ ስለተከናወነ የበሽታ መጠን መቀነስ)

ሐ. ቅንጅታዊ እንቅስቃሴዎች ምን ማለት እንደሆኑ መግለፅ:

አሁን ያለውን ነገራዊ ሁኔታ ትንተና በተሰራበት ደረጃ ላይ በሴክተሮች መካከል ቅንጅታዊ እንቅስቃሴ ለመፍጠር የሚያችሉ ዋና ዋና ምቹ አጋጣሚዎች ተለይተው ታውቀዋል። በዚህ ደረጃ ላይ የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን በአንድ ተግባር ላይ ያተኮረና ከአንድ በላይ ሴክተሮችን የሚያሳትፍ የድርጊት መርህ ግብር ያወጣል። ቅፅ በ በአንደዚህ አይነት የድርጊት መርህ ግብሮች ውስጥ ሊካተቱ የሚችሉ ቅንጅታዊ እንቅስቃሴዎችን በበወረዳ ደረጃ በምሳሌነት ይዟል።

የስራ ዕቅድ አደረጃጀት / አወቃቀር ቅፅ (O)

የቅንጅታዊ አሰራር ምሳሌዎች ቅፅ (P)

መ. ተጨባጭ የሆኑ አስፈላጊ ድርጊቶችን ለይቶ ማወቅ:-

- የግቦችና የስኬት አመለካኝ መለኪያዎች ምን ማለት እንደሆኑ ከተገለፀ በኋላ የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ወደ ግብ መምታት በአላማ መሳካት የሚወስዱ ጭብጥ ድርጊቶችን ያወጣል።
- የመተግበር ኃላፊነት ያለበት ማን እንደሆነ፣ በእንቅስቃሴው ላይ መሳተፍ ያለበት አግባብነት ያላቸው ሴክተሮች በኦኔታዎች ማን እንደሆኑ፣ የስኬት አመለካኝ መለኪያዎችና በመካከለኛ ጊዜ ለሚካሄድ ግምገማ በዋናነት የሚታዩ ጠቋሚዎች ምን እንደሆኑ፣ የመተግበሪያ ጊዜው መቼ እንደሆነ፣ የትኞቹ ስጋቶችና ምቹ አጋጣሚዎች አግባብነት እንዳላቸው ለመግለፅ በመሳተፍ በስርዓት የተዋቀረ ፍሬምወርክ መጠቀም ያስፈልጋል። (ይህን የሚያሳየውን ቅፅ ዐ የስራ ዕቅድ አደረጃጀት ይመልከቱ)
- ይህ ተግባር የሚመለከታቸውን ሴክተሮች በኦኔታዎች ለመምረጥ ቀደም ብሎ የተገለፁትን ሶስት መስፈርቶች ማገናዘብ አስፈላጊ ነው
 - **በሕግ አግባብ ስልጣን ያለው (Authority)**- ስራውን እንዲፈፀም በሕግ አግባብ በበሕግ-ደንብ ስልጣን የተሰጠው ሰው ስራውን መምራት አለበት
 - **ኃላፊነት (Responsibility)** : ስራውን ለመስራት እንዲሁም ለመሳተፍ ፍላጎት መኖር በማሳደር- የኃላፊነት ስሜት ተሰምቷቸው እንዲሁም እንደባለሙያ የማበረክተው ችሎታ አለኝ በሚል መነሳት ስራውን ለመፈፀም የሚቀላቀሉ ተጨማሪ ባለድርሻ አካላት
 - **ተፅእኖ (Influence)**: ባላቸው ልዩ ችሎታና ባሕርያት በወረዳው ውስጥ ትልቅ ተፅእኖ (በማህበረሰቡ ላይ፣ በውሳኔ ሰጪዎች ላይ) የመፍጠር ችሎታ እንዳላቸው በመገንዘባቸው ስራው ላይ ተሳትፎ የሚያደርጉ አጋሮች

ሰ. የድርጊት መርህ ግብርን ማጠቃለል:

ጭብጥ የሆኑ እንቅስቃሴዎች ከተዘረዘሩ በኋላ፤ የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን የድርጊት መርህ ግብሮችን በክለሳ መልክ በመመልከት የሚከተሉትን ነገሮች ያረጋግጣል:-

- የታቀዱት ተግባራት አሁን ስላለው ነባራዊ ሁኔታ በትንተና ደረጃ ላይ ከተለዩት ክፍተቶችና ችግሮች ጋር የሚዛመዱ እንዲሁም ምላሽ የሚሰጡ መሆናቸውን
- በአንድ ሴክተር እየተተገበረ የነበረው ሌሎች ሴክተሮች በአጋርነት እንዲሳተፉበት ከተደረገ በኋላ የቅንጅቱ ችግር ፈችነት በአፈጻጸም ደረጃ ልዩነት መኖሩን መለመዱን ማረጋገጥ :: (ተግባሩ ቅድሚያ የተሰጠው ነው ይህም በጋራ የተስማሙበት ነው)

*የስራው እቅድ ተሰርቶ ካለቀ በኋላ የግብረ-ኃይል አባላት ተሰብስበው እንዲያፀድቁት ከነሱ ጋር በመሆን የሰብሰባው ቀን መቼ እንደሚሆን መወሰን

task force members for their approval and endorsement.

 የስራ ዕቅድ አደረጃጀት / አወቃቀር ቅፅ (O)
የቅንጅታዊ አሰራር ምሳሌዎች ቅፅ (P)

የስራ ዕቅድ አደረጃጀት / አወቃቀር ቅፅ (O)

የቅንጅታዊ አሰራር ምሳሌዎች ቀፅ (P)

2.4.3 የሚጠበቁ ውጤቶች

ሀ. ግልፅ የሆኑ የጋራ 'SMART' ግቦች/አላማዎች ተቀምጠዋል

ለ. የጋራ የሆኑ ስኬት አመለካኝ መለኪያዎች ተቀምጠዋል

ሐ. ሀብቶችን፣ እውቀትንና ኃላፊነቶችን ማቀናጀትና ማጋራት የሚያስችል፤ ጭብጥ የሆኑ እንቅስቃሴዎችን ያቀፈ ወደ ተግባር የሚያስገባ የስራ እቅድ በግልፅ ተቀምጧል

2.4.4 አስፈላጊ ቅጽዎች

- የስራ ዕቅድ አደረጃጀት / አወቃቀር ቅፅ/ቴምፕሌት (ቅፅ O)
- የቅንጅታዊ አሰራር ምሳሌዎች (ቅጽ P)

2.5 ትግበራ

ይህ ደረጃ የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድንን በማያቋርጥ መልኩ መምራት የሚቻልባቸውን ዘዴዎች፣ ቅንጅታዊ ተግባራትን ቀጣይ ማስደረግ እንዴት እንደሚቻል፣ የእውቀት መለዋወጫ ዘዴዎች፣ የአባላትን ፍላጎት ማቆየትን እና የመሳሰሉት ላይ አስተያየት ምክር ሃሳብ ያቀርባል። ከነዚህም በተጨማሪ፣ በየጊዜው በሚደረጉ ግምገማዎች በመመስረት የስራ እቅድን ማደስ አስፈላጊ መሆኑን በዚህ ክፍል ሽፋን ከተሰጣቸው ጉዳዮች አንዱ ነው።

- አብዛኛውን ጊዜ የሚያጋጥሙ ተግዳሮቶች እና ማስወገጃ ስልቶቻቸው፣
- የስራ አተገባበር መምሪያ/መከተል ስለሚገቡ የቅደም ተከተል ደረጃዎች፣
- የሚጠበቁ ውጤቶች
- አስፈላጊ ቅፅ/መሳሪያዎች፣

የሰነድ ተግባር በመረጃነት ለመያዝ የሚያገለግል ቅፅ (Q)

2.5 ትግበራ

ይህ ደረጃ አብዛኛውን ስራ ያካትታል። የአቅድ ማውጣት ስራ ለወር ያህል ከተካሄደ በኋላ እዚህ ደረጃ ላይ ሲደረስ አቅዱ ወደ ተግባር መተርጎም ይጀምራል። በዚህ ደረጃ ላይ የወረዳው ጤና ፅ/ቤት ኃላፊ መድረኩን በቡድኑ የመምራት ሙሉ ኃላፊነቱን ይወስዳል።

የስራው ሂደት ሁልጊዜ መመስረት ያለበት በቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን የስራ መርሆዎች ላይ ሲሆን ትብብር፣ ማስተባበር እና ቋሚ የሆነ የመረጃ ልውውጥ ላይ ትልቅ አፅንኦት መስጠት አለበት። በየወሩ በሚደረገው እያንዳንዱ ስብሰባ ላይ የድርጊት መርሀ-ግብድች እንዲወጡ ይጠበቃል። ሴክተር መስሪያ ቤቶች ደግሞ ወደፊት ስለተሰጣቸው ስራዎችና ያለባቸውን ኃላፊነቶች በመካከሉ እንዲያቀርቡ የሚጠበቅባቸው ሲሆን በቀጣይ ስብሰባ ላይ የደረሱበትን ደረጃ ሪፖርት ማድረግ ይኖረባቸዋል።

2.5.1 አብዛኛውን ጊዜ የሚያጋጥሙ ተግዳሮቶችና የማስወገጃ ስልቶቻቸው

ተግዳሮቶች

ተግዳሮቶችን የማስወገጃ ስልቶች

- የመደበኛ ስራ አሰራር ሁኔታ መቀየር፡- እያንዳንዱ ሴክተር ትኩረት መስጠት የለመደው በአብዛኛው ወደ ራሱ የስራ መስክ ስኬት በመሆኑ ያሉትን ሀብቶች ለራስ በሚጠቅም ሁኔታ ብቻ በማዋል የማስተባበሩን ጥረቶች ሊያሰናክል ይችል ይሆናል።
- በሚያጨናንቁ መደበኛ ተግባራት በመወጠር ምክንያት ግልፅና ተከታታይ የሆነ ግንኙነት እንተደጠበቀ መቀጠል አስቸጋሪ መሆን
- በቀጠሮ የተያዙ የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ስብሰባዎች ቀናቸው ሊቀየር የሚችልበት ሁኔታ የመፈጠር እድሉ ከፍ ያለ ነው ፡- እየተካሄዱ ያሉት እንቅስቃሴዎች በሚጠይቁት ትኩረት በመሰጠት ስብሰባዎች ለሌላ ጊዜ ይሁኑ እየተባሉ ከጊዜ ወደ ጊዜ እየተራዘሙ ከሄዱ ትግበራ ላይ መዘግየት ሊያስከትሉ ይችላሉ ይሆናል
- እየተካሄዱ ያሉትን እንቅስቃሴዎች በበቂ ሁኔታ መረጃዎችን አለመስጠት የመጣውን አጠቃላይ ለውጥ ወይም አስፈላጊውን የፕሮግራም ማስተካከያ ለማድረግ እንቅፋት ይሆናል

- የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን የጋራ ተግባራት ከእያንዳንዱ ሴክተር በአጋር መደበኛና አላታዊ ተግባራት ጋር በተቻለ መጠን ማቀናጀት። ከሴክተሩ ዋነኛ ተግባራት ጋር ትስስር ከተፈጠረ በቅንጅት የሚከናወኑ እንቅስቃሴዎች ትኩረት እንዲሰጣቸው የማድረግ እድሉን ከፍ ያደርገዋል
- ከአንድ የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ስብሰባ አስከፊ ተግባራት ስብሰባ ድረስ በሴክተሮች መካከል መከተል የሚጠበቅባቸውን መደበኛ የግንኙነት መስመር (በስልክ፣ አድራሻ) ማስቀመጥ፡ ይህን ተግባር የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ፀሃፊ ያመቻቻል።
- ሴክተሮች ሌላ አጀንዳዎችን ለመወያየት በቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ስብሰባዎች ላይ በሚገኙበት ጊዜ አጋጣሚውን (መድረኩን) መጠቀም
- አፈፃፀምን በመፈተሽ አስፈላጊውን ማስተካከያ በትግበራው ላይ ለማድረግ እንዲቻል እየተካሄዱ ያሉትን እንቅስቃሴዎች በዝርዝር መግለፅ የሚቻልበት የስብሰባ ማጠቃለያ ቅፅ ማዘጋጀት

2.5.2 የስራ አተገባብር መምሪያ

የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ስብሰባ የሚከተሉትን ይዘቶችን መጠቀም ይጠበቅባቸዋል፡-

ሀ. ስብሰባዊ ላይ ስለሚቀርበው ነገር፡

- እያንዳንዱ ሴክተር/ደብዳቤ ካለፈው የመጨረሻ ስብሰባ ጀምሮ እስከ አሁን የደረሰበትን አጠቃላይ የስራ ደረጃ ለማሳየት ሪፖርት ያቀርባል
- ይህ ትግበራው ያለበትን ሁኔታ የሚያሳይ ሪፖርት የሚቀርበው በእያንዳንዱ ሴክተር/ደብዳቤ እንቅስቃሴው በሚመለከተው ተወካይ በፎካል ፐርሰን በይዘት፡፡ ላለፈው ስብሰባ ላይ በእቅድ ተይዘው የነበሩ ተግባራት፣ በመስክ ጉብኝት ላይ የተገኙ ግኝቶችና ሪፖርቶችን በክለሳ መልክ በመገምገምና በመፈተሽ በታደሰው መሰረት ስኬታማ እንደነበሩ ወይም እንዳልነበሩ ወይም በግማሽ ያህል ስኬታማ እንደነበሩ ወይም ጨርሶ ያልተሳኩ መሆኑን ለመለየት መታየት አለባቸው፡፡ ስራው በሚከናወነበት ጊዜ መዘግየቶች ወይም ተግዳሮቶች ከነበሩ ከነ ምክንያታቸው መቅረብ አለበት፡፡

ለ. ክፍተቶች ላይ መወያየት፡

በትግበራው ሂደት ላይ ተግዳሮቶችና እንቅፋቶችን ዋና ዋና መነሻ የሆኑ እንቅፋቶች እንዲሁም አነስ ያሉና ከአንድ ተግባር ጋር ብቻ የተያያዙ እንቅፋቶች ላይቶ ማወቅ ለፕሮግራሙ አስፈላጊውን ማስተካከያ ለማድረግ ያስችላሉ፡፡ ተለይተው የታወቁትን ተመሳሳይ ክፍተቶችን ለማጥበብ የሚያስፈልጉ የመፍትሔ አቅጣጫዎችንና አቀራረቦችን ለመለየት ሲባል መወያየትና ሃሳቦችን ያለትችት ማቅረብ መበረታታት አለበት፡፡

ሐ. ከስኬቶች ትምህርት መቅሰም፡

- በእያንዳንዱ ስብሰባ ላይ አባላቶች ስኬቶቻቸውን የሚያጋሩበት ሰአት መመደብ አለበት፡፡ በቅንጅት በተተገበሩ ስራዎች ላይ የተገኙ ስኬቶች ላይ ውይይት ሊደረግ ይችላል፡፡ ከዚያም ከስኬቶቹ ውስጥ ዋነኛ የሆነውን በመምረጥ ስኬቱን በመተንተን ውይይት መደረግ አለበት፡፡ ይህ መደረጉ የሚጠቅመው ስራው ስኬታማ እንዲሆን የረዱትን ነገሮች ላይቶ በማስቀመጥ ከተሰራው ስራ አባላት ትምህርት እንዲቀስሙ ለማስቻል ወደፊት የተሻሻለ እፈፀም እንዲኖር ነው፡፡ ስኬትን መለዋወጥ፣ በቅንጅት መስራትንና የልምድ ልውውጥ መፍጠር ላይ ከፍተኛ መነሳሳት የመምጣት እድሉን ከፍ እንዲል ያደርጋል፡፡ ከዚህ በተጨማሪም የቡድን ስሜትን የሚፈጥር ሲሆን ስብሰባዎች እንደ ትምህርት ለመማር እንደ ምቹ አጋጣሚ ይወሰዳሉ፡፡
- ስኬታማ ክስተቱን ለመተንተን ቋሚ የሆነ አወቃቀር መኖር ያለበት ሲሆን በተጨማሪም፡
 - በፊት የነበረው ሁኔታና በኋላ ያለውን ሁኔታ መግለፅ / ማብራራት፡- በፊት ከነበረው ሁኔታ አሁን የበለጠ የተደረገው ወይም በተለየ ሁኔታ የተሰራው ምንድነው?
 - አዎንታዊ ውጤቶች - በስኬታማው ክስተት የተገኙ አዎንታዊ ውጤቶች ምንድናቸው? የተገኙት አዎንታዊ ውጤቶች አሉታዊ እንደምታ ካላቸው በማስታወሻ መያዝ አለባቸው፡፡

 የስኬታማ ተሞክሮ በመረጃነት ለመያዝ የሚያገለግል ቅፅ (Q)

- ስኬት ያስገኙት ድርጊቶች/ስራዎች ዝርዝር
 - ነገሮች የተቀለበሱበት ጊዜ - በፊት የነበረው ወደ በኃላ በ አሁን የተቀለበሰው ምን ጊዜ ነው፤ የትኞቹ ድርጊቶች ናቸው ወደ የማይቀለበስበት ደረጃ አድርገውት እንቅስቃሴው ስኬታማ እንዲሆን ያስደረጉት
 - ወደፊት ስኬታማ ለመሆን ትምህርት እንዲያስተምሩ በደንብ መፈተሽ ያለባቸው ግርታዎች ወይም ጉዳዮች
- የቀረቡት ስኬታማ ክስተቶች እና ተግዳሮቶች በአግባቡ ተሰነድረው ለቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን አባላት እንዲያወቁት መደረግ አለበት (ቅፅ Q ይመልከቱ)። ለግብረ-ኃይሉ ደግሞ በየሩብ አመት መሰጠት አለባቸው።

መ. የድርጊት መርህ-ግብሮችን መግለፅ

በእያንዳንዱ ስብሰባ ማለቂያ ላይ በሚቀጥለው ወር የሚሰሩ ስራዎች ላይ የድርጊት መርህ-ግብሮችን መግለፅ/መቀመጥ አለባቸው።

ሰ. እያንዳንዱ ስብሰባ ደኩመንት መደረግ ያለበት ሲሆን የተያዘው ቃለ-ጉባኤ በሚቀጥሉት ጥቂት ቀናት ውስጥ ለተሳታፊዎች መሰጠት አለበት። (ቅጽ H ይመልከቱ).

2.5.3 የሚጠበቁ ውጤቶች

- ሀ. የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ቋሚ በሆነ ሁኔታ በየወሩ ይሰበሰባል።
- ለ. እያንዳንዱ ስብሰባ በስኬቶችና በተግዳሮቶች ላይ አጠቃላይ ውይይት ማድረግን ያካትታል።
- ሐ. ለሚቀጥለው ወር ተብለው የታሰቡ ግልፅ የሆኑ የድርጊት መርህ-ግብሮችና ምቹ አጋጣሚዎች ምን ምን እንደሆኑ ታውቀዋል።
- መ. በሁሉም ሴክተሮች መካከል ትብብርና የእርስ በርስ መደጋገፍ እንደቀጠለ ነው።

2.5.4. የሚያስፈልጉ ቅጽዎች

- ሀ. የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ለሚያደርገው ስብሰባ የማጠቃለያ ሃሳብ ማስፈሪያ ቅፅ/ቴምፕሌት (ቅፅ H)
- ለ. የስኬታማ ተሞክሮ / ታሪኮችን በመረጃ ለመያዝ የሚያገለግል ቅፅ / ቴምፕሌት (ቅፅ Q)

የስኬታማ ተሞክሮ በመረጃነት ለመያዝ የሚያገለግል ቅፅ (Q)

2.6 ክትትልና ግምገማ

ይህ ክፍል/ደረጃ የሚያተኩረው በፕሮግራሙ ክትትልና ግምገማ የሚደረግባቸው ተግባራት ላይና ቅንጅታዊ ስራው በሚከናወነበት ጊዜ እያሰገኘ ያለውን ስኬት መለካት ላይ ይሆናል።

- አብዛኛውን ጊዜ የሚያጋጥሙ ተግዳሮቶች እና ማስወገጃ ስልቶቻቸው፣
- የስራ አተገባበር መምሪያ/መከተል ስለሚገቡ የቅደም ተከተል ደረጃዎች፣
- የሚጠበቁ ውጤቶች
- አስፈላጊ ቅፅ/መሳሪያዎች፣

2.6 ክትትልና ግምገማ

አንድ ፕሮግራም ጥሩ ውጤቶችን ማስገኘቱን ለማረጋገጥ ክትትልና ግምገማ ቁልፍ ሚና ይጫወታሉ፡፡ የክትትልና የግምገማ ሂደቶች፤ ስራዎች በታቀደው መሰረት እየተሰሩ መሆኑንና በሪፖርት መገለጫ ለማረጋገጥ ተጠያቂነትን የመፍጠሪያ ዘዴዎች ቢሆኑም እግረ መንገዱንም ትምህርት ለመቅሰምና እቅዶችን ከሁኔታው ጋር እያጣጣሙ ለማስቀጠል መጠቀም ይገባል፡፡

መደበኛ ክትትል ስምምነት ላይ ተደርሶበት ወደ ስራ የተገባበት እቅድ በታቀደው መሰረት እየሄደ መሆኑን የሚያሳይ ሲሆን ይህም በመሆኑ ተግዳሮቶች ባጋጠሙ ጊዜ ወዲያውኑ እንዲመጣጣቸው መልስ ለመስጠት ያስችላል፡፡ ቋሚ በሆነ ሁኔታ ሪፖርት የሚደረግ ሂደት በሱፐርቪዥን መታገዝ ያለበት ሲሆን ሱፐርቪዥን የሚደረገው በስራ ላይ ያሉትን አወቃቀሮች / መንገዶች በመጠቀም ወይም የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን አባላት በጋራ ጉብኝት እናደርጋለን ባሉት መንገድ መሆን አለበት፡፡

ከመደበኛ ክትትል ባለፈ ግምገማ የሚካሄድ ሲሆን ይኸውም የሚደረገው በተመረጡ ጊዜያት ላይ ፕሮግራሙ እያመጣ ያለውን ለውጥና ውጤታማነት ለማሳየት እንዲረዳ ነው፡፡ ግምገማ፤ የትኛው እንቅስቃሴ የበለጠ ውጤት እያሰጠ ነው፤ ምን ዓይነት ለውጦች እየታዩ ነው፤ ፕሮግራሙ ምን ዓይነት ነገር በዋናነት አስገኝቷል፤ የትኛዎቹ የፕሮግራሙ ክፍሎች ጉልል ናቸው፤ የተቀመጡት ግቦች እስከ ምን ድረስ ተሳክተዋል፤ የመሳሰሉትን የሚያሳውቅ ነው፡፡

በተጨማሪም ግምገማ፤ ወደፊት ለሚጀመሩ አዲስ ግብአት ሊሆን የሚችል ትምህርት ለመቅሰምና ምርጥ ተሞክሮዎችን ነቅሶ ለማውጣት ያስችላል፡፡

ፕሮግራሙ የሚገመገመው፤ የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ተግባራት በጀመረበት ጊዜ በተሳታፊ ሴክተሮች ከተሰበሰበው የመነሻ መረጃ ጋር በማነፃፀር ቢሆንም የጋራ ስራዎቹ እየቀጠሉ ሲሄዱ አዲስ መረጃ ሊያስፈልግ ይችላል፡፡ ስለዚህም የዋሽ እናትኩረት የሚሹ ሃሩራማ በሽታዎች የጋራ ዳሰሳዊ ጥናት በሽታዎችን ላይቶ ማስፈሪያ (mapping) አሰራርን በመጠቀም በዋሽና ሌሎች ምክንያት ሊሆኑ በሚችሉ ነገሮች ላይ መረጃ መሰብሰብ ያስፈልግ ይሆናል፡፡

- በጋራ ለሚደረጉ ክትትልና ግምገማ አመላካች መለኪያዎች የሚሆኑ ምክረ-ሃሳቦች ቅፅ (R)
- የቀበሌ ድጋፋዊ ክትትል ጉብኝት ፎክሊሎት ቅፅ (S)
- በማህበረሰብ ደረጃ በየውሩ ያሉትን መረጃዎች ለማጣመር የሚረዱ ቅፅ (በጤና ኤክስቴንሽን ስራተኞች) ቅፅ (T)
- የወረዳውን አጠቃላይ መረጃ ለማጣመር የሚረዱ ቅፅ (በጤና ኤክስቴንሽን ሱፐርቪዥር) ቅፅ (U)
- ከቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ወደ ግብርና ጋይል በየሰዓት ወሩ ለሚደረግ ሪፖርት የተዘጋጀ ቅፅ (V)
- ለአመላካች መለኪያዎች የተሰጡት ስርዓቶች ቅፅ (W)

2.6.1 አብዛኛውን ጊዜ የሚያጋጥሙ ተግዳሮቶችና የማስወገጃ ስልቶቻቸው

ተግዳሮት	ተግዳሮቶችን የማስወገጃ ስልቶች
<ul style="list-style-type: none"> • በትግብራ ወቅት ትምህርት እየቀሰሙ መሄድ አለመቻል – ስራዎች እየተገቡ ሳይሆኑ ወቅት በቂ ጊዜ ወስዶ እንዲት እየሄዱ እንደሆነ ከመገምገም ይልቅ ስራዎችን ለማከናወን አብዛኛውን ጊዜ መሰጠት የማድረግ አዘማኔያ መኖር 	<ul style="list-style-type: none"> • ስራዎች እየተገቡ ሳይሆኑ ወቅት በየጊዜው እንዲት እየሄዱ እንደሆነ ለመገምገም በቂ ጊዜ መደብ ስራዎቹ ወደ ተፈላጊው ውጤቶች (ግቦች) እየመሩ እንደሆነ በትኩረት መከታተል
<ul style="list-style-type: none"> • ስራዎች እየተገቡ ሳይሆኑ ወቅት ላይ በመካከሉ ግምገማ ማድረግ፤ በፕሮግራሙ ውስጥ አልሰሩ ያሉትን ነገሮች ለመለወጥ ለተጨማሪ የጊዜና የሀብት ኢንቨስትመንት ጥያቄ ለመጣ እንደሚችል ታሳቢ አለማረጋገጥ 	<ul style="list-style-type: none"> • በሚሰሩው ስራ ውስጥ የተቀናጁ የትምህርት መቅሰሚያ ሂደቶችን መፍጠር ተከታታይ ሆነን ትምህርት ለመውሰድና እንደአስፈላጊነቱ እስተኛ / ቀስ በቀስ ማስተካከያዎችን ለማድረግ የሚያስችል አቅምን መፍጠር
<ul style="list-style-type: none"> • ተግባራትን ለመከታተልና ለመገምገም የሚያስችል ለሁሉም ሴክተሮች አግባብነት ያላቸው የጋራ የሆኑ አመላካች መለኪያዎች አለመኖር 	<ul style="list-style-type: none"> • ለሁሉም ሴክተሮች አግባብነት ያላቸው የጋራ የሆኑ አመላካች መለኪያዎች ምን እንደሆኑ ባለድርሻ አካላት በመካከላቸው ስምምነት ማድረግ
<ul style="list-style-type: none"> • በተለያዩ ሴክተሮች የጋራ ድጋፋዊ ክትትል ጉብኝት የሚደረግበት መዋቅር አለመኖር 	<ul style="list-style-type: none"> • የተቀናጁ እንቅስቃሴዎችን ለመከታተል የሚጠቀም የጋራ ድጋፋዊ ክትትል ማድረጊያ ፎክሊሎት/መሳሪያ መቅረብ

2.6.2 የስራ አተገባብር መምሪያ

ሀ. ክትትልና ሪፖርት

- በመደበኛ የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ስብሰባ ጊዜ ስራዎች እንዴት እየሄዱ እንደሆነ በክለሳ መልክ መታየት (Review) አለበት። በትግበራ ምእራፍ ላይ እንደተለፀው፤ በታቀደው መሰረት ያልተተገበሩ እንቅስቃሴዎችን እንዲሁም ደግሞ እነዚህን እንቅስቃሴዎች በስኬታማ ሁኔታ ለመፈፀም ያግዛሉ ተብለው ተለይተው የታወቁት መንገዶች በግልፅ መሰነድ አለበት። ሴክተሮች/አጋሮች እያሳዩ ስላለው የተሳትፎ ደረጃና ስራውን የማከናወን ሁኔታ የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ስብሰባ ላይ ሁልጊዜ ጊዜ ክትትልና ፍተሻ መደረግ አለበት።
- የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን አባላት በየሩብ አመት የጋራ ክትትል ጉብኝት ማድረግ ይጠበቅባቸዋል። እያንዳንዱ ስፐርቪዥን፤ (ቅፅ S) ላይ በምክረ ሃሳብ በተሰጠው “በቀበሌ ደረጃ ድጋፍ ክትትል ጉብኝት የማድረግ ፍክሊስት” በመጠቀም ዶኩመንት የሚደረግ ይሆናል። በጋራ ለሚደረጉ ክትትልና ግምገማ አመለካከት መለኪያዎች የሚሆኑ ምክረ-ሃሳቦች ቅፅ R ላይ ይገኛሉ። በፍክሊስት ለተካተቱ አመለካከት መለኪያዎች የተሰጡ ትርጉሞች ደግሞ ቅፅ W ላይ ይገኛሉ።
- በእያንዳንዱ ቀበሌ ላይ የሚገኙ የጤና ኤክስቴንሽን ስራተኞች በማህበረሰቡ ውስጥ መረጃ በየወሩና በየሩብ አመት (እንደ መረጃው አይነት) እንዲሰበሰቡ ጥያቄ እንዲያቀርቡ/እንድታቀርቡ የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን መሪ (የጤና ፅ/ቤት ኃላፊ) ለወረዳው ጤና ኤክስቴንሽን ስራተኞች ስፐርቪዥን/አስተባባሪ መምሪያ ይሰጣል/ለች። ይህ በቀበሌ ደረጃ በተለየ ሁኔታ የሚሰበሰበው መረጃ የሚገኘው ከተለያዩ ምንጮች ማለትም እንደ ትምህርት ቤትና ቀበሌ ዉስጥ ያሉ የወሃ ኮሚቴ (ዋሽኮ) ይሆናል። ሁሉም ሴክተሮች አግባብነት ያለውን መረጃ ለጤና ኤክስቴንሽን ስራተኞች በመስጠት ድጋፍ እንዲያደርጉ ይጠበቅባቸዋል። በዚህ መልኩ የተሰበሰበው መረጃ ቅጽ T ላይ በሚገኘው “በማህበረሰብ ደረጃ በየወሩ ያሉትን መረጃዎች ለማጣመር የሚረዳ ቅፅ ሰነድ ይደረጋል። ከዚያም ይህ በጤና ኤክስቴንሽን ስራተኞች ከእያንዳንዱ ቀበሌ ተሰብስቦ የመጣው መረጃ በጤና ጣቢያ ወይም በወረዳ ደረጃ (እንደ ወረዳው አወቃቀር ሁኔታ) በጤና ኤክስቴንሽን ስራተኞች ስፐርቪዥን/አስተባባሪ ተጠምሮ / ተዘጋጅቶ (ቅፅ U ይመልከቱ) ለወረዳው ጤና ፅ/ቤት ይሰጣል።
- በማህበረሰብ ደረጃ ከሚሰበሰበው መረጃ በተጨማሪ ሁሉም ሴክተሮች ከዋሽ እና ትኩረት የሚሹ ሃሩራማ በሽታዎች ጋር የተያያዙ የራሳቸውን እንቅስቃሴዎች በየወሩ ለቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን መሪ ሪፖርት ማድረግ ይጠበቅባቸዋል።
- የወረዳው ጤና ፅ/ቤት ኃላፊ (የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን መሪ) በበኩሉ ከሴክተሮች፣ ከአጋሮችና ከጤና ኤክስቴንሽን ስራተኞች ስፐርቪዥን/አስተባባሪ የመጡትን ሪፖርቶች ከቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ፀሃፊ ጋር በመተባበር በከፊል የተደረጁ/የተተነተነ ሪፖርት ይጠምራል/ትጠምራለች።
- ተጨማሪ መረጃዎች- ለምሳሌ የክትትል ጉብኝት ሪፖርቶች - በተገኙ በማንኛውም

በጋራ ለሚደረጉ ክትትልና ግምገማ አመለካከት መለኪያዎች የሚሆኑ ምክረ-ሃሳቦች ቅፅ (R)

የቀበሌ ድጋፍ ክትትል ጉብኝት ፍክሊስት ቅፅ (S)

በማህበረሰብ ደረጃ በየወሩ ያሉትን መረጃዎች ለማጣመር የሚረዳ ቅፅ (በጤና ኤክስቴንሽን ስራተኞች) ቅፅ (T)

የወረዳውን አጠቃላይ መረጃ ለማጣመር የሚረዳ ቅፅ (በጤና ኤክስቴንሽን ስፐርቪዥን/አስተባባሪ) ቅፅ (U)

ከቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ወደ ግብረ ኃይል በየሰዓት ወሩ ለሚደረግ ሪፖርት የተዘጋጀ ቅፅ (V)

ለአመለካከት መለኪያዎች የተሰጡ ትርጉሞች ቅፅ (W)

በጋራ ለሚደረጉ ክትትልና ግምገማ አመለካኝ መለኪያዎች የሚሆኑ ምክረ-ሃሳቦች ቀፅ (R)

የቀበሌ ድጋፍ ክትትል ጉብኝት ፍክሊስት ቀፅ (S)

በማህበረሰብ ደረጃ በየወሩ ያሉትን መረጃዎች ለማጣመር የሚረዳ ቅፅ (በጤና ኤክስቴንሽን ስራተኞች) ቀፅ (T)

የወረዳውን አጠቃላይ መረጃ ለማጣመር የሚረዳ ቅፅ (በጤና ኤክስቴንሽን ስፕሪሻይዘር) ቀፅ (U)

ከቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ወደ ግብረ ኃይል በየሶስት ወሩ ለሚደረግ ሪፖርት የተዘጋጀ ቅፅ (V)

ለአመለካኝ መለኪያዎች የተሰጡ ትርጉሞች ቀፅ (W)

ጊዜ መሰብሰብ ያለባቸው ሲሆን የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን በየወሩ በሚያደርገው ስብሰባ ላይ ሁልጊዜ መቅረብ አለባቸው።

- የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን መሪ የተቀበለውን ሪፖርት ለቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ፀሃፊ የማጋራት ኃላፊነት ያለበት ሲሆን ፀሀፊው ደግሞ ለሚቀጥለው ቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ስብሰባ አጀንዳ ማዘጋጀትና የተገኙትን ሁሉንም ግኝቶች ደኩመንት መደረጉን ያረጋግጣል።
- የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን መሪ በየሩብ አመት ለግብረ ኃይል ለዘን ጤና ፅ/ቤት ሪፖርት ያዘጋጃል (ቅፅ V ይመልከቱ) ። ከዚህ የሩብ አመት ሪፖርት በተጨማሪ ቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ወርሃዊ ስብሰባዎች ማጠቃለያ፣ ሰነድ የተደረጉ የስኬት ታሪኮችን እንዲሁም የመስክ ጉብኝት ሪፖርቶችን ያጋራል።
- የወረዳውን ፋይናንስ፣ ኤኮኖሚና ልማት ፅ/ቤት በመወከል በቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ውስጥ አባል የሆነው ሰው በየሩብ አመት የፋይናንስ ሪፖርት በማዘጋጀት ለቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ይሰጣል። ከዚህ በተጨማሪም የታቀዱ ወጪዎችን ከወጡት ወጪዎች ጋር በማነፃፀር፣ በሴክተሮች መካከል ስለነበረው የሀብት መጋራትና ሀብትን የማሰባሰብ ንቅናቄ ደረጃን እንዲሁም የቀጣይ ሩብ አመት በጀት እቅድ በማዘጋጀት ይሰጣል።
- የወረዳው ግብረ ኃይል፣ ከቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን የተቀበለውን የሩብ አመት ሪፖርት ለዘን አስተዳደርና ጤና ፅ/ቤት ያጋራል። ከዚህ በተጨማሪም የስብሰባዎችን ቃለ-ጉባኤ፣ ዋና አጀንዳዎችን፣ የድርጊት መርሃ ግብሮችን እና የተሰጡ ምክረ ሃሳቦችን ግብረ ኃይሉ ያጋራል። ለዘን የሚሰጠውን ሪፖርት የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድንና የግብረ ኃይል ቁልፍ መሪዎች የሆኑት የወረዳው ጤና ፅ/ቤት ኃላፊና የወረዳው አስተዳደር በጋራ በመሆን ማዘጋጀት አለባቸው።
- የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድንና የግብረ ኃይል አባላት የቀበሌ ድጋፍ ክትትል ጉብኝት ፍክሊስት በመጠቀም በየሩብ አመት በጋራ በመሆን የመስክ ጉብኝት ማድረግ ይጠበቅባቸዋል።

መረጃ ፍሰት እና ሪፖርት ቻርት

የጤና ኤክስቴንሽን ሰራተኞች በየወሩና በየሩብ አመት በማህበረሰብ ደረጃ ከሚገኙ የተለያዩ የመረጃ ምንጮች ማለትም እንደ ትምህርት ቤት፣ ዋሽኮ፣ ቀበሌ አስተዳደር፣ የጤና ልማት ሰራዊት፣ ጤና ኬላዎች ላይ በመሰብሰብ ይጠምራሉ/ያዘጋጃሉ።

ቅደም ተከተል 01

ቅደም ተከተል 02

በጤና ጣቢያ ወይም በወረዳ ደረጃ የሚገኙ የጤና ኤክስቴንሽን ሰራተኞች ሪፖርቶችን በየወሩና በየሩብ አመት በመቀበል ያዘጋጃሉ/ይጠምራሉ። ከዚያም የመጀመሪያ ደረጃ ትንታኔ በማዘጋጀት መረጃውን ለጤና ፅ/ቤት ኃላፊ ያጋራሉ።

የወረዳ ጤና ፅ/ቤት ኃላፊ ከቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ፀሀፊ ጋር በመተባበር ሪፖርቶችን ከጤና ኤክስቴንሽን ሰራተኞች ስፐርቫይዘሮች፣ ከሴክተሮችና አጋሮች፣ በየወሩና በየሩብ አመት ይቀበላል። የወረዳው ጤና ፅ/ቤት ኃላፊ በሚሰጣቸው መምሪያና በቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ፀሀፊ በሚያደርግላቸው ድጋፍ ኃላፊነት የተሰጣቸው የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ባለሙያዎች ሪፖርቶችን ይተነትናሉ።

ቅደም ተከተል 03

ቅደም ተከተል 04

የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ፀሀፊ ከወረዳው ጤና ፅ/ቤት ኃላፊ ጋር በመተባበር በመስክ ላይ የተገኙትን ቁልፍ የሆኑ ግኝቶችን፣ የሴክተር ሪፖርቶችን፣ በቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ስብሰባ ጊዜ የተቀመጡ የድርጊት መርህ ግብሮችንና መረጃዎችን ግብረ ኃይሉ እንዲያደቀውና አስፈላጊ የሆኑ እርምጃዎችን እንዲወስድ በየሩብ አመት ያቀርባል።

የግብረ ኃይል ቡድን መሪ/የወረዳው አስተዳደር/ከወረዳው ጤና ፅ/ቤት ኃላፊ ጋር በመተባበር ያሉትን መረጃዎች ተጨማሪ ትንታኔ አድርጎ ከሌሎች የግብረ ኃይል አጀንዳዎች ጋር በማጣጣም በስብሰባ ጊዜ እንዲቀርቡ ይደረጋል።

ቅደም ተከተል 05

ቅደም ተከተል 06

የወረዳው አስተዳደር፣ በግብረ ኃይል ስብሰባ ላይ የነበሩትን የድርጊት ነጥቦች ያጠቃልላል። ለቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ግብረ መልስ ይሰጣል። ከዚህ በተጨማሪም የዘን ጤና መምሪያተጨማሪ ድርጊቶችንና ድጋፎችን እንዲያደርግ ቁልፍ የሆኑ ግኝቶችንና ሌሎች የወረዳውን ሪፖርቶች ለዘን ጤና መምሪያ ይልካል። የዘን ጤና መምሪያ መረጃ እንዲኖረውና የራሱን ድርጊት እንዲያከናውን የሩብ አመት ሪፖርት ግልባጭን ከወረዳ አስተዳደር መቀበል አለበት።

የዘን አስተዳደርና የጤና መምሪያ ኃላፊዎች፣ ስብሰባዎች በሚኖሩበት ጊዜ የሞሽ እና ትኩረት የሚሹ የሃራሪ ስብሰባዎች አጀንዳ የማቅረብ፣ መከናወን ያለባቸውን ሰራዎች ለዘን ሴክተሮች/አጋሮች ሃሳብ የመስጠት፣ የጋራ ድጋፍ ክትትል የማቀድና የማከናወን፣ የሃሳብ ማሰባሰብ ንቅናቄ የመፍጠር፣ የአቅም ግንባታ፣ እንዲሁም ሪፖርት በተደረገ ተግዳሮቶችና ተለይተው በታወቁ ክፍተቶች ላይ በመመስረት መከናወን ያለባቸውን ተግባራትን በተመለከተ ኃላፊነት አለባቸው። የዘን ጤና መምሪያ ኃላፊ ሪፖርቶችን በዘን ደረጃ በመጠመር/ማዘጋጀት/ የሚጠበቁበት ሲሆን ከክልል አስፈላጊውን ድጋፍና ተግባራዊ ድርጊት ለማግኘት ሲባል ይህንን ሪፖርት ለክልል ጤና ቢሮ ምክትል ኃላፊ መስጠት ይገባዋል። የክልሉ ጤና ቢሮ ኃላፊ ደግሞ በዘን ደረጃ ያለውን የሞሽ እና ትኩረት የሚሹ የሃራሪ ስብሰባዎች አሳሳቢ ጉዳዮችን በቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን/በግብረ ኃይል ስብሰባ ጊዜ ያቀርባል ወይም ኃላፊነትን ወስዶ እንዲያስፈጸም እንደ ሰው - ለምሳሌ እንደ ትኩረት የሚሹ የሃራሪ ስብሰባዎች ቡድን ወይም የሞሽ ቡድን መሪን ይመድባል።

ለ. ግምገማ:

- በግብረ ኃይሉ የሚመራና የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን አባላት የሚሳተፉበት የግምገማ ስብሰባ በየሩብ አመት ይደረጋል። ይህ ስብሰባ በየሩብ አመት ከሚካሄደው መደበኛ የግብረ ኃይል ስብሰባ በፊት ቀደም ብሎ እንዲደረግ በምክረ ሃሳብ የሚመከር ሲሆን የዚህ ምክንያቱ የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ያቀረበውን የስራ ሂደት አፈፃፀም ላይ ግብረ ኃይሉ በመደበኛ ስብሰባ ጊዜ እንዲወያይበት ስለሚያችለው ነው።
- በግምገማ ስብሰባ ላይ የሚቀርበው መረጃ ምንጩ በወረዳ ደረጃ ካለው የዋሽ እና ትኩረት የሚሹ ሃራራማ በሽታዎች ተግባራት ሪፖርቶች (በቁጥርና በገለፃ - quantitative እና qualitative)፣ የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን የድርጊት መርሃ ግብሮች እና በግብረ ኃይል አባላት የመስክ ጉብኝት ምልከታ ላይ የተመሰረተ ይሆናል።
- ቀደም ብለው ትርጉማቸው ምን እንደሆነ የተገለጸው የግብረ ኃይል አመለካኝ መለኪያዎች ምን ያህል እንደተደረሰባቸው መፈተሽ አለባቸው። ከዚህ በተጨማሪም በአሁኑ ሰዓት ያላቸውን አግባብነት በተለይም ደግሞ የተገኙትን ውጤቶች (የስራ እቅድ ማውጣት በሚለው ምዕራፍ ላይ በተገለጸው መሰረት - ለምሳሌ፡- እንደ ትኩረት የሚሹ ሃራራማ በሽታዎች ስርጭት መቀነስ፣ የመጠን ጤን አጠቃቀም መጨመር፣ የመሳሰሉት) መፈተሽ ያፈልጋል።
- ከዚህ በኋላ አግባብነት የሌላቸውን ወይም ትክክል ያልሆኑትን ግቦች ወይም አመለካኝ መለኪያዎች እንዲወገዱ ወይም እንዲስተካከሉ ውሳኔ መስጠት ያስፈልጋል።
- አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ፤ አዲስ ግቦችንና አመለካኝ መለኪያዎችን ለማካተት መታሰብ አለበት። ከዚህ ጋር ተያይዞ የማስፈጸሚያ ጭብጥ ድርጊቶቻቸው እንዲሁም ኃላፊነት ያለበት አካል ማን እንደሆነ መመደብ ያስፈልጋል
- ግቦች ተሳኩ ወይም አልተሳኩም፤ ፕሮግራሞች የሚተገበሩበትን መንገዶች መገምገም በጣም አስፈላጊ ነው። የትግበራ ዘዴዎችን በመመልከትና በማወዳደር ምርጥ ተሞክሮዎች ተለይተው ሊታወቁ ይችላሉ ይሆናል።
- በአንድ የተወሰነ አካባቢ ጉልህ የሆኑ ውጤቶች ሲገኙ ስኬቱ እንዴት እንደተገኘ ለማወቅ የስኬት ትንተና መከናወን ያለበት ሲሆን (ትግበራ የሚለውን ምዕራፍ ይመልከቱ) ከዚህ ትንተና የተቀሰመው ትምህርት በአጠቃላይ የስራ እቅድ ውስጥ መካተት አለበት።
- በመደበኛ ክትትል ሂደቶች ጊዜ የተሰበሰበውን መረጃ ጥራቱን በተመለከተ ግምገማው በተጨማሪ መፈተሽ አለበት.
- የስራ እቅዱ እድገት ከተደረገለት በኋላ፤ አግባብነት ላላቸው ባለድርሻ አካላት መሰጠት አለበት
- ስለ ቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን የስራ አፈፃፀም እድገትን በተመለከተ የግብረ ኃይል አባላት ገንቢ ትችቶችና ግብረ መልሶችን ለአባላቱ መስጠት ይጠበቅባቸዋል። አፈፃፀሙ ከሚጠበቀው በታች ከሆነ የራሱ የሆነ ችግር ስለሚያመጣ የማስተካከያ እርምጃ መውሰድ፤ በሌላ በኩል ደግሞ አፈፃፀሙ ጥሩ ሲሆን ማመስገን/መሸለምና ማበረታታት አስፈላጊ እንደሆነ ማስታወስ ያስፈልጋል።

በጋራ ለሚደረጉ ክትትልና ግምገማ አመለካኝ መለኪያዎች የሚሆኑ ምክረ-ሃሳቦች ቀፅ (R)
 የቀበሌ ድጋፍ ክትትል ጉብኝት ጭክሊስት ቀፅ (S)
 በማህበረሰብ ደረጃ በየወሩ ያሉትን መረጃዎች ለማጣመር የሚረዳ ቅፅ (በጤና ኤክስቴንሽን ስራተኞች) ቀፅ (T)
 የወረዳውን አጠቃላይ መረጃ ለማጣመር የሚረዳ ቅፅ (በጤና ኤክስቴንሽን ስፕሮቫይዘር) ቀፅ (U)
 ከቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ወደ ግብረ ኃይል በየሰዓት ወሩ ለሚደረግ ሪፖርት የተዘጋጀ ቅፅ (V)
 ለአመለካኝ መለኪያዎች የተሰጡ ትርጉሞች ቀፅ (W)

ሐ. ሀሳቦች የሚጸባረቁበት ጊዜ እና ሁኔታዎችን መፍጠር (Periodic reflection)

በክትትልና ግምገማ ውስጥ በየጊዜው ቆም ብሎ ማሰብ እንዲቻል ክፍል እንዲሆን ያስፈልጋል። ይህም የሚሆነው የሚከሉትን ጥያቄዎች ለማንሳትና ለመጠየቅ ምቹ ሁኔታን ለመፍጠር ስለሚያገለግሉ ነው።

- ተግባራት በተክክል እየሄዱ ወይም እንዳልሄዱ መሆናቸውን ግባቡ ተረድተናል?
- ኑግብራውን ወይም እቅዱን የተሻሻለ ለማድረግ እነዚህ በጥልቀት የተረዳናቸውን ነገሮች መጠቀም ይቻላል?
- አላማዎችን ለማሳካት የሚረዱ መተግበር የሚችሉ ተጨማሪ ውጤታማ እንቅስቃሴዎች አሉ? ወይም፤ የተተገበሩት እንቅስቃሴዎች በበለጠ ሁኔታ መተግበር ይችሉ ነበር?
- በዋናው ነገራዊ ሁኔታ ትንተና ላይ የተገኙት ግኝቶች አሁንም ድረስ አግባብነት አላቸው?
- የቅነሳ እርምጃ መውሰድ የሚያስፈልገው አዲስ ስጋት አለ?
- የተወጣ/የተቀየረ ነገር አለ?
- ቁልፍ የሆኑ ሁሉም ጉዳዮች ምላሽ አግኝተዋል?
- በፕሮግራሙ ስኬትና ግቦች ላይ ተፅእኖ ሊፈጥሩ የሚችሉ (በአዎንታዊ ወይም በአሉታዊ) በአካባቢ ውስጥ የተቀየሩ ምን ምን ነገሮች አሉ (ፖለቲካዊ፣ አስተዳደራዊ፣ መዋቅራዊ፣ ፕሮግራማዊ፣ የመሳሰሉት)?

ይህን ክትትል እና ግምገማ የሚካሄድበት ወይም የቴክኒካዊ ወርኪንግ ቡድንና የግብረ ኃይል ቡድን በጋራ ሆነው በየሩብ አመት በሚገኙበት ጊዜ ማከናወን አለባቸው። ይህ ወይም መሰረቱ የክፍተቶችና የምቹ አጋጣሚዎች ትንተና ሲሆን ይህም የተከናወነው ያለውን ነገራዊ ሁኔታ ምንነት በታየበት የስራ ሂደት ደረጃ ላይ ነው።

ወይም ከተከናወነ በኋላ እቅዱ የሚያስፈልገው ለውጥ ካለ ማለትም - በሃብት፣ በእንቅስቃሴዎች እንዲሁም በእንቅስቃሴ ውጤቶች (outputs) - አስፈላጊው ለውጥ እንዲደረግ ይገባል።

2.6.3 የሚጠበቁ ውጤቶች

- ሀ. ስርአቱን የጠበቁ የክትትልና ግምገማ ሂደቶች በየጊዜው ተደርገዋል
- ለ. ግምገማ ከተደረገ በኋላ የስራ እቅዱ የተመቸ ለማድረግ እንደ ሁኔታው በየጊዜው ተቀይሯል.
- ሐ. በደንብ የተሰነደ የመነሻ መረጃ፣ ስኬታማ ታሪኮች፣ በመስክ ክትትል ጊዜ የታዩ ግኝቶች፣ ጤናማ የሚካሄዱ ስብሰባዎች ቃለ-ጉባኤ እና ሪፖርቶች
- መ. በወረዳና በዞን ደረጃ በሚገኙ ሴክተሮች እንዲሁም ቁልፍ በሆኑ አጋሮች መካከል መደበኛ የመረጃ ልውውጦች እንደሁኔታው እንዲመጡ በማድረግ ተቀይሯል

- በጋራ ለሚደረጉ ክትትልና ግምገማ አመለካከት መለኪያዎች የሚሆኑ ምክራ-ሃሳቦች ቅፅ (R)
- የቀበሌ ድጋፋዊ ክትትል ጉብኝት ጭክለስት ቅፅ (S)
- በማህበረሰብ ደረጃ በየውሩ ያሉትን መረጃዎች ለማጣመር የሚረዱ ቅፅ (በጤና ሌክሰቲቫን ስራተኞች) ቅፅ (T)
- የወረዳውን አጠቃላይ መረጃ ለማጣመር የሚረዱ ቅፅ (በጤና ሌክሰቲቫን ስፐርቫይዘር) ቅፅ (U)
- ከቴክኒካዊ ወርኪንግ ቡድን ወደ ግብረ ኃይል በየሰዓት ወሩ ለሚደረግ ሪፖርት የተዘጋጀ ቅፅ (V)
- ለአመለካከት መለኪያዎች የተሰጡ ትርጉሞች ቅፅ (W)

በጋራ ለሚደረጉ ክትትልና ግምገማ አመላካች መለኪያዎች የሚሆኑ ምክራ-ሃሳቦች ቀፅ (R)

የቀበሌ ድጋፋዊ ክትትል ጉብኝት ጅክሊስት ቀፅ (S)

በማህበረሰብ ደረጃ በየውሩ ያሉትን መረጃዎች ለማጣመር የሚረዳ ቅፅ (በጤና ኤክስቴንሽን ሰራተኞች) ቀፅ (T)

የወረዳውን አጠቃላይ መረጃ ለማጣመር የሚረዳ ቅፅ (በጤና ኤክስቴንሽን ሰፕሮቫይዘር) ቀፅ (U)

ከቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ወደ ግብረ ኃይል በየሰዓት ወሩ ለሚደረግ ሪፖርት የተዘጋጀ ቅፅ (V)

ለአመላካች መለኪያዎች የተሰጡ ትርጉሞች ቀፅ (W)

2.6.4 አስፈላጊ ቅጾች

- በጋራ ለሚደረጉ ክትትልና ግምገማ አመላካች መለኪያዎች የሚሆኑ ምክራ-ሃሳቦች (ቀፅ R)
- የቀበሌ ድጋፋዊ ክትትል ጉብኝት ጅክሊስት (ቀፅ S)
- በማህበረሰብ ደረጃ በየውሩ ያሉትን መረጃዎች ለማጣመር የሚረዳ ቅፅ / ቴምፕሌት (በጤና ኤክስቴንሽን ሰራተኞች) (ቀፅ T)
- የወረዳውን አጠቃላይ መረጃ ለማጣመር የሚረዳ ቅፅ (በጤና ኤክስቴንሽን ሰፕሮቫይዘር) (ቀፅ U)
- ከቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ወደ ግብረ ኃይል በየሰዓት ወሩ ለሚደረግ ሪፖርት የተዘጋጀ ቅፅ / ቴምፕሌት ቅፅ (V)
- ለአመላካች መለኪያዎች የተሰጡ ትርጉሞች (ቀፅ W)

3. ቅጾች፡

ይህ ክፍል ከአያንዳንዱ የስራ ሂደት ደረጃዎች ጋር አግባብነት ያላቸውን ቅጾች በዝርዝር አቅፎ ይዟል። አንዳንዶቹ ቅጾች ለመጠቀም ቀላል እንዲሆኑ ለማድረግ በኤክሴል ማዘጋጀት ያስፈልጋል። ይህ የሆነበት ምክንያት ተፈላጊ መረጃዎችን ለመውላት ቀላልና በቂ የሆነ ቦታ መኖሩን ለማረጋገጥ ነው። ለዚህ ምሳሌ የሚሆኑ፡- ቅጽ S (የቀበሌ ድጋፋዊ ክትትል ጉብኝት ጅክሊስት)፣ ቅጽ ቅፅ (በማህበረሰብ ደረጃ ወርሃዊ የሆኑ መረጃዎችን የመሰብሰቢያ ቅፅ - በጤና ኤክስቴንሽን ስራተኞች የሚሞላ)፣ ቅጽ U (የወረዳውን አጠቃላይ መረጃ ለማጣመር የሚረዳ ቅፅ - በጤና ኤክስቴንሽን ስፐርቫይዘር የሚሰራ) ናቸው። ፡ በጋራ ገይነት መዘጋጀት የሚገባቸው ሌሎች ቅጾች ደግሞ፡- ለምሳሌ ቅጽ ቅፅ B (ለአድቫኬሲ ስራ የሚቀርብ የጋራ ገይነት ቅፅ መጥቀስ ይቻላል።

03 ቅጾች፡ የተለያዩ የስራ መርጃ መሳሪያዎች

የሚከተለው ሰንጠረዥ የስራውን ሂደት ለማቀላጠፍ አስፈላጊ የሆኑ የመርጃ መሳሪያዎችና ቅጾች ዝርዝር የያዘ ነው።

ርዕስ	የመርጃ መሳሪያው ስም
ዝግጅትና ተነሳሽነት	የግብረ ኃይል / የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን/ አባላት የሹመት ደብዳቤ ቅፅ (A)
	ለአድቮኬሲ ስራ ለማቅርብ የገደብ ሪፖርት ቅፅ (B)
	ሴክተር መስሪያ ቤቶች ወደ ስራ እንዲገቡ መልዕክት ማስተላለፊያ ቅፅ (C)
	በወረዳ ደረጃ ያለ የግብረ ኃይል እና የቴክኒካል ወርኪንግ ስራ ማስፈፀሚያ ደንቦች ለይቶ ማስፈሪያ ቅፅ (D)
የግብረ ኃይል እና የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድንን ማቋቋምና ወደ ተግባር ማስገባት	የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን የመጀመሪያውን ስብሰባ ሲያደርግ እንዲገባበት በምክረ-ሃሳብ ደረጃ የቀረበ አጀንዳ ቅፅ (E)
	ሴክተሮች/አጋሮች ያላቸውን ስልጣን፣ ኃላፊነት፣ እንዲሁም ተፅእኖ ምን እንደሆነ ለይቶ ለማስፈሪያ የተዘጋጀ ሰንጠረዥ ቅፅ (F)
	በሴክተሮች መካከል ያለውን የእርስ በርስ መደጋገፍ ለይቶ ለማስፈሪያ የተዘጋጀ ሰንጠረዥ ቅፅ ቅፅ(G)
የወቅታዊ ነባራዊ ሁኔታ ባህሪያት እና ትንታኔ	የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ለሚያደርገው ስብሰባ የማጠቃለያ ሃሳብ ማስፈሪያ ቅፅ (H)
	ለመነሻ መረጃ መሰብሰቢያ የሚያገለግሉ መለኪያዎች- በምክረ ሃሳብ የቀረቡ ቅፅ (I)
	አጋሮችን ለመለየትና አቅማቸውን ለመፈተሽ የሚረዳ ቅፅ (J)
	የተሰበሰበውን የመነሻ መረጃ ማጠቃለያና መተንተኛ ቅፅ (K)
	በወረዳ ደረጃ የሚገኙ ተቋማት ቅፅ (L)
	በምክረ-ሃሳብ የተቀመጡ ባለድርሻ አካላትና ኃላፊነቶቻቸው ቅፅ (M)
የስራ ዕቅድ ማውጣት	ፕሮግራሞች ተቀናጅተው የሚሰሩበት ምቹ አጋጣሚዎች ካሉ ለመለየት የሚረዱ መሪ ጥያቄዎችና መወያያ ነጥቦች ቅፅ (N)
	የስራ ዕቅድ አደረጃጀት / አወቃቀር ቅፅ (O)
ትግበራ	የቅንጅታዊ አሰራር ምሳሌዎች ቅፅ (P)
	የስኬታማ ተሞክሮ በመረጃነት ለመያዝ የሚያገለግል ቅፅ (Q)
ክትትልና ግምገማ	በጋራ ለሚደረጉ ክትትልና ግምገማ አመለካኝ መለኪያዎች የሚሆኑ ምክረ-ሃሳቦች ቅፅ (R)
	የቀበሌ ድጋፋዊ ክትትል ጉብኝት ፍክሊስት ቅፅ (S)
	በማህበረሰብ ደረጃ በየወሩ ያሉትን መረጃዎች ለማጣመር የሚረዱ ቅፅ (በጤና ኤክስቴንሽን ስራተኞች) ቅፅ (T)
	የወረዳውን አጠቃላይ መረጃ ለማጣመር የሚረዱ ቅፅ (በጤና ኤክስቴንሽን ሱፐርቫይዘር) ቅፅ (U)
	ከቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ወደ ግብረ ኃይል በየሰዓት ወሩ ለሚደረግ ሪፖርት የተዘጋጀ ቅፅ (V)
	ለአመለካኝ መለኪያዎች የተሰጡ ትርጉሞች ቅፅ (W)

ቅጽ - A - የግብረ ኃይል (የቴክኒካል ወርኪንግ) ቡድን የአገልግሎት ደብዳቤ

ቀን: _____

የሴክተር መ/ቤቱ ስም	የስራ መደብ/ኃላፊነት	ቀን
---------------	---------------	----

እንደ ቴክኒካል ወርኪንግ/ ግብረ ኃይል ቡድን አገልግሎት የወረዳውን ማህበረሰብ ፍላጎቶችን በማራመድ ከቡድኑ አገላት ጋር መሉ በመሉ በመተባበር እሰራለሁ።

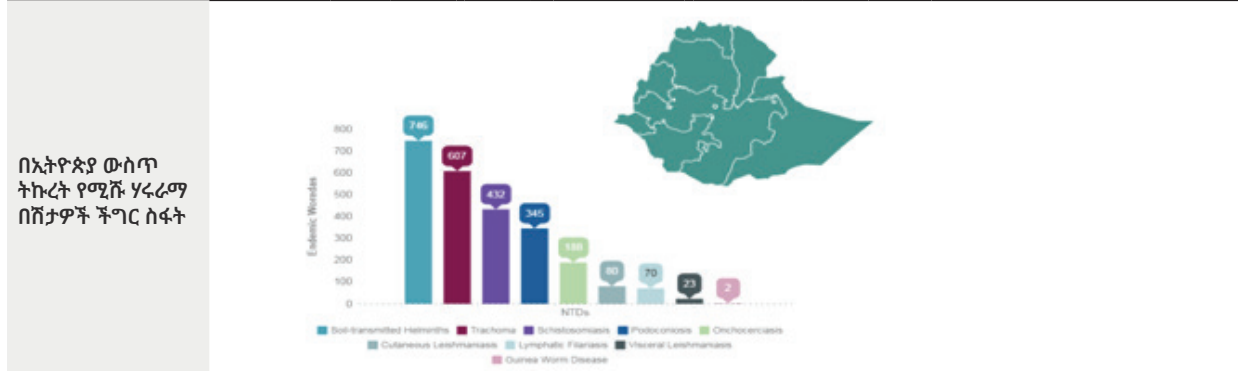
ፊርማ:

አገል	የወረዳ አስተዳደር
-----	-------------

ቅጽ - B - ለአድቮኬሲ ስራ የሚቀርብ የገደብ ፖሊሲ ቅጽ

ዋና ዋና ነጥቦችን በገደብ ፖሊሲ ላይ በማስፈር ለአድቮኬሲ የሚሆን መልዕክት በወረዳው ከፍተኛ ባለስልጣናት ይዘጋጃል። የሚቀርቡት ነጥቦች የሚከተሉትን ጉዳዮችን መያዝ የሚገባቸው ሲሆን አላማውም አዳዲስ አጋሮችንና ሴክተር መስሪያ ቤቶችን አባል ለማድረግ ነው። ይህ የሚደረገው ዋሽ እና ትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታዎች ፕሮግራም የትብብር ጅምር ለማምጣት ነው።

- ትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታዎች ስርጭት ጫና፡- በአትዮጵያ፡ በክልል፡ ታላሚ በሆነ ወረዳ
- በወረዳ ያለ ዋና ተግዳሮት - በተለይ ዋሽ እና ትኩረት የሚሹ ሃሩራማ በሽታዎች ጋር የተያያዘ
- ዋሽ እና ትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታዎች ቅንጅት አስፈላጊነት
- በወረዳ ደረጃ ወሽና ትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታዎች ቅንጅት ሊፈጥሩባቸው የሚችሉባቸው አንቅስቃሴዎች

በአትዮጵያ ውስጥ ትኩረት የሚሹ ሃሩራማ በሽታዎች ችግር ስፋት

በክልል ደረጃ ያለው ትኩረት የሚሹ ሃሩራማ በሽታዎች ችግር ስፋት	የቀበሌው ህዝብ ብዛት			የቀበሌው ውስጥ የሚከሰቱ የመጀመሪያዎቹ 10 በሽታዎች (ትኩረት የሚሹ ጤሩራማ በሽታዎችን ይጨምሩ)	የቀበሌው ውስጥ በአያንዳንዱ በሽታ የተጠቁ ሰዎች ብዛት
	የቀበሌው ስም	ወንድ	ሴት		
በወረዳ ደረጃ ያለው ትኩረት የሚሹ ሃሩራማ በሽታዎች ችግር ስፋት (በአያንዳንዱ ቀበሌ)					

በወረዳው ውስጥ ዋሽ ያለበት ሁኔታ (በአያንዳንዱ ቀበሌ)	የቀበሌው ስም	የቀበሌው ህዝብ ብዛት		ቀበሌው ከአር የፀዳ ነው ወይስ ያልፀዳ?		የመጣዳጃ ቤት (ቢያንስ መሰረታዊ የሆነ / የተሻሻለ) ያላቸው	የውሃ ተደራሽነት ሽፋን	
		ሴት	ጠ/ድምር	የፀዳ	ያልፀዳ		ውሃ የሚያገኙ (ቢያንስ መሰረታዊ / የተሻሻለ ውሃ የሚያገኙ) አባወራዎች/ አማውራዎች ብዛት %	

<p>በወረዳ ደረጃ ዋሽ እና ትኩረት የሚሹ የሃራራማ በሽታዎች ተባብረው መስራት ያስፈልገበት መሰረታዊ ምክንያት</p>	<ul style="list-style-type: none"> ከፍተኛ የሆነ ትኩረት የሚሹ ሃራራማ በሽታዎች ያላቸው ቦታዎች አብዛኛውን ጊዜ ውስን የሆነ የውሃና ስነ-ፅዳት ተደራሽነትና ውስን የሆነ የግል ንፅህና አጠባበቅ ተግባራት አላቸው ትኩረት የሚሹ ሃራራማ በሽታዎች ስርጭትን ለመቀነስ የተለያዩ ሴክተሮች በጋራ ሆነው የሚሰሩት ስራ እጅግ በጣም አስፈላጊ የሆነ ጉዳይ ነው ያልተሻሻለ ዋሽ እና በስፋት የሚካሄድ የጤና ትምህርት በሌለበት ሁኔታ ትኩረት የሚሹ ሃራራማ በሽታዎች ዘላቂ በሆነ መልኩ ለመቀነስ አስቸጋሪ ነው 		
<p>የዋሽ ችግር ፈቺ ስራዎች ትኩረት የሚሹ ሃራራማ በሽታዎችን ለመቆጣጠር</p>	<p>ችግር ፈቺው ስራ አይነት</p>	<p>በሽታውን ለመከላከል በምክራ-ሃሳብ የተቀመጡ ተግባራት</p>	<p>በሽታዎቹ</p>
	<p>የግል ንፅህና</p>	<p>እጅን መታጠብ</p>	<p>የአንጀት ውስጥ ጥገኛ ትላትሎች ብልሀርዚያ</p>
		<p>ፊትን መታጠብ</p>	<p>ትራኮማ</p>
		<p>ከቤት ውጪ ሲሆኑ ጫማ ማድረግ</p>	<p>የአንጀት ውስጥ ጥገኛ ትላትሎች ብልሀርዚያ, ፖዴኮኒያሲስ</p>
		<p>ያበጡ እጅና እግሮችን፣ እንዲሁም የእግር ጣቶች መሃልን ጨምሮ የባክቴሪያ ኢንፌክሽን ለመከላከል በየቀኑ በሳሙና መታጠብ</p>	<p>ዝሆኔ፣ ፖዴኮኒያሲስ</p>
		<p>የቆሽሹ ልብሶችን / እንሰላዎችን / ፎጣዎችን ማጠብ</p>	
		<p>የተበከለ የየብስ ውሃ ውስጥ ገላን አለመታጠብ፣ አለመዋኘት - በአጠቃላይ ሰውነት እንዳይነካ መጠበቅ</p>	<p>ትራኮማ</p>
		<p>ልብስን ለማጠብና ለመዋኘት ንፁህ ውሃ መጠቀም</p>	<p>ቪስቶሶሚያሲስ</p>
		<p>ለመጠጥ የሚሆን የውሃ ማግኛ ቦታ ሰውነት በምንም ሁኔታ እንዳይነካው አለመግባት</p>	<p>ቪስቶሶሚያሲስ(ብልሀርዚያ)</p>
	<p>ውሃ</p>	<p>ለግል ንፅህና የሚሆን (ለምሳሌ፡- እጅን፣ ፊትን፣ ገላን ለመታጠብ እንዲሁም ልብስን ለማጠብ) በቂ ንፁህ ውሃ ተደራሽነት መጨመር</p>	<p>የጊኒ ዎርም በሽታ, ዝሆኔ, ቪስቶሶሚያሲስ(ብልሀርዚያ), ትራኮማ</p>
		<p>ለአካባቢ ፅዳት የሚሆን (ለምሳሌ፡- መፀዳጃ ቤቶችን ለማፅዳት) በቂ ንፁህ ውሃ ተደራሽነት መጨመር</p>	<p>ብልሀርዚያ እና የአንጀት ውስጥ ጥገኛ ትላትሎችUርዚያ (ቪስቶሶሚያሲስ, ትራኮማ Trachoma,</p>
		<p>ለመጠጥ/ምግብ ለማዘጋጀት የሚሆን ንፁህ የሆነ ውሃ ተደራሽነት መጨመር</p>	<p>የጊኒ ዎርም እና የአንጀት ውስጥ ጥገኛ ትላትሎች</p>
		<p>የውሃ ሀብት ላይ የሚሰሩ የልማት ስራዎች፣ የፍሳሽ ቆሻሻ አወጋገድ ሁኔታዎች፣ እንዲሁም የስነ-ፅዳት ፕሮግራሞች ምን ያህል በሽታ አስተላላፊ ለሆኑ ነፍሳቶች አመቺ የመራቢያ ሁኔታ መፍጠራቸውን ክትትል ማድረግ</p>	<p>ዝሆኔ, ብልሀርዚያ</p>
	<p>ስነ-ፅዳት</p>	<p>በየሜዳው መፀዳዳትን ማስወገድ</p>	<p>ብልሀርዚያ በቪስቶሶሚያሲስ በትራኮማ እና የአንጀት</p>
		<p>የሕፃናት ልጆችን ሰገራ በተገቢ መንገድ ማስወገድ</p>	<p>ብልሀርዚያ (ቪስቶሶሚያሲስ)ትራኮማ, እና የአንጀት</p>
<p>የመፀዳጃ ቤት ሽፋንን መጨመር</p>		<p>ብልሀርዚያ (ቪስቶሶሚያሲስ)ትራኮማ, እና የአንጀት</p>	
<p>የመፀዳጃ ቤቶች እድሳትና ፅዳትን ማጎልበት ማበረታታት</p>		<p>ብልሀርዚያ (ቪስቶሶሚያሲስ) ትራኮማ, እና የአንጀት</p>	
<p>ዋሽ እና ትኩረት የሚሹ የሃራራማ በሽታዎች ላይ ያሉ እንቅስቃሴዎች በቅንጅት መሰራታቸው የሚኖራቸው ዋና ዋና ጠቀሜታዎች</p>	<ul style="list-style-type: none"> በማህበረሰብ ጤና ላይ የሚመዘገቡትን ውጤቶች የተሻሉ እንዲሆኑ ያጠናክራል ትኩረት በሚሹ የሃራራማ በሽታዎች በድጋሚ የመያዝ ዕድልን ይቀንሳል ለማህበረሰብ የሚሰጡ ትምህርቶችን ግንዛቤ ማስጨበጫዎች የተነሳ የዋሽ መሰረተ-ልማቶችን በበለጠ መገልገልና ዘላቂ ሆነው እንዲቀጥሉ ማድረግ ማህበረሰቡ የተሻለ የግል ንፅህና አጠባበቅ እንዲቀጥሉ ያደርጋል በሚጋራቸው የመረጃ ቋቶች፣ ሪፖርቶችና መሳሪያዎች በመጠቀም በበለጠ ሁኔታ ግራና ቀኝን ያገናዘበ ውሳኔ መስጠት ሀብትና ጉልበትን ለተመሳሳይ ነገር ከማዋል ድግግሞሽባ ብክነትን ይቀንሳል የዋሽ ስራ ትኩረት ለሚሹ የሃራራማ በሽታዎች መከላከያ የሚሆን መሳሪያ መሆኑን ማሳወቅና ማበረታታት ዋሽ ላይ አንሸላለጥን እንዲጨምር እምቅ ሀይል ይፈጥራል 		

ቅጽ - C - ሴክተር መስሪያ ቤቶች ወደ ስራ እንዲገቡ የሚተላለፉ መልእክቶች

* ይህ መረጃ የተወሰደው ከግሎባል ዋሽ እና ትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታዎች የስራ መተግበሪያ ነው። የዌብሳይት አድራሻው፡ (http://www.who.int/wash-health-toolkit)

ሴክተሮች ከሌሎች ሴክተሮች ጋር በመተባበር ቢሰሩ ሊያመጣ የሚችሉውን ጠቀሜታዎች በተመለከተ አብዛኛውን ጊዜ የጠራ አመለካከት አይኖራቸውም ይሆናል። ስለዚህ ሴክተሮች ለመሪነት ሲመለመሉ በጋራ ተባብረው መስራታቸው ስላለው ጥቅም አስረግጦ መግለፅ እጅግ በጣም አስፈላጊ የሆነ የመጀመሪያ ጉዳይ ነው።

ማስተባበር ስለሚያስገኘው ጠቀሜታዎች የሚተላለፉ ዋና መልእክቶች

- ትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታዎች የሚያጠቁት እጅግ በጣም ድሀ የሆኑና በዝቅተኛ ኑሮ የሚኖሩ የህብረተሰብ ክፍሎችና አካባቢዎችን ነው። በሴክተሮች መካከል መተባበር ሲኖር እየተሰራ ያለውን ስራ በበለጠ ሁኔታ ችግር ላይ እንዲያነጣጥር ከመርዳቱም በላይ የተሻለ የልማት ውጤቶችን ለማስመዝገብና ድህነትን ለመቀነስ ይረዳል።
- ትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታዎች የሚያጠቁት ለመደረስ እጅግ አስቸጋሪ የሆኑ አካባቢዎች የሚኖሩ የህብረተሰብ ክፍሎችን ሲሆን ለእነዚህ አካባቢዎች አገልግሎቶችን ለማቅረብ/መሰረተ ልማቶችን ከመገንባት አንፃር ፈታኝ ወይም ከፍተኛ ወጪ የሚጠይቁ ናቸው። ትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታዎች ፕሮግራም የት አካባቢዎች ፍላጎቶች እንዳሉ ጠቃሚ መረጃዎችን ይሰጣሉ። የጋራ እቅዶችን የአድቮኬሲ እንቅስቃሴዎች ተጨማሪ ሀብቶች የማስገኘት እንዲሁም በእጅ ያሉትን ሀብቶች ደግሞ ውጤታማ በሆነ መንገድ መጠቀም የሚያስችል ሁኔታዎችን ይፈጥራሉ።
- የተሻሻለ የባሕርይ ለውጥ ለማምጣት፣ የተሻሻለ የመሰረተ-ልማቶች አጠቃቀም እንዲኖር እንዲሁም የተሰሩ ስራዎች ዘላቂነታቸውን ለማዳበር የሚያችሉ የጤና ማኅበሮች እንቅስቃሴዎችን ለማከናወን ትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታዎች ፕሮግራም በማህበረሰብ ደረጃ የመግቢያ በሮችን ይከፍታል።
- ፍትሀዊ የሆነ የአገልግሎት አቅርቦት ለማግኘት እንዲችሉ የትኞቹ ቦታዎች በችግር ላይ እንደሆኑ ለመለየትና ታላሚ ለማድረግ የሚረዱ መረጃ ትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታዎች ፕሮግራም ያስገኛል። ፕሮግራሙ የደረሰበትን ርቀት ልክ እንደ ቀጥታ የቴሌቪዥን ስርጭት በመሰለ ሁኔታ የተሰሩ ስራዎች አገልግሎት በመስጠት ላይ ስለመሆናቸው መረጃ መስጠት ይችላል።
- የመከላከልና የሕክምና አገልግሎቶች ፓኬጆችን በስፋት ለማዳረስና በፍትሀዊ መንገድ ለማለም ትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታዎች ፕሮግራም መድረኮችን ይፈጥራል። ይህም ሁኔታ የሀብት አጠቃቀም የበለጠ ውጤታማ እንዲሆንና የተሻሻለ አቅም እንዲኖር በማድረግ የጤናው ሴክተር ትልሞቹን እንዲያሳካ ያግዛል።
- በትምህርት ቤት ውስጥ ህብረት የፈጠረና የተቀናጀ ዋሽ እና ትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታዎች ፕሮግራም መተግበሩ በትምህርት ቤት የሚማሩትንም ሆነ ከትምህርት ቤት ውጪ ያሉትን ልጆች ጤና የተሻለ እንዲሆን ያስችላል። በተጨማሪም - እንደዚህ አይነት ፕሮግራሞች ልጆች ስለራሳቸው ጤናና የግል ንፅህና አጠባበቅ ተግባራቸው/ባሕርያቸው ኃላፊነት እንዲወስዱ፤ ከዚህ ባለፈም የቤተሰቦቻቸውን የግል ንፅህና አጠባበቅ ተግባራት/ባሕርያት ላይ ተፅእኖ እንዲፈጥሩ ያስችላቸዋል።
- ትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታዎች የመከላከል እንቅስቃሴዎች አጠቃላይ የልጆችን ጤና በማስጠበቅ፣ የማስተማሪያ መሳሪያዎችን በመስጠት፣ የትምህርት ቤት ስነ-ፅዳት መሰረተ ልማቶችን በማሻሻል፣ እንዲሁም የመምህራንን አቅም በማጠናከር ረገድ የራሱን አስተዋፅኦ በማድረግ የመማር ማስተማሩ ስርዓት የተጠናከረ እንዲሆን ያስችላል።

ቅጽ - D - የወረዳ ግብረ ኃይል እና ቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ስራ ማስፈጸሚያ መመሪያ ሰነድ (ToR)

1. መግቢያ

በዋሽ እና ትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታዎች ሴክተሮች መካከል ተባብሮ የመሰረት ሁኔታ መኖሩ የበሽታው ስርጭት ለረጅም ጊዜያት ቀንሶ እንዲቆይ እና የማህበረሰቦች ጤና በአጠቃላይ መልኩ እንዲሻሻል ለማድረግ እጅግ በጣም አስፈላጊ የሆነ ነገር ነው። የማስተባበሩን ስራ ታች መሬት ድረስ ለማውረድ እንዲቻል ሁሉም ሴክተሮች የሚገናኙበት የማስተባበሪያ መድረኮች እንዲኖሩ ያስፈልጋል።

በወረዳ ደረጃ ሁለት የማስተባበሪያ መድኮች መመሰረት አለባቸው

1. ግብረ ኃይል የሚይዛቸው የሴክተር ኃላፊዎችን ነው። እነዚህም ሴክተሮች፡- የጤና፣ የውሃ፣ የትምህርት፣ የፋይናንስ እና የወረዳ አስተዳደር ናቸው።
2. ቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን የሚይዛቸው በአያንዳንዱ ሴክተር ውስጥ ያሉ ባለሙያዎችን/ኤክስፐርቶችን ሲሆን እነዚህም ታች መሬት ላይ ያለውን ስራ ፈፃሚ አስተባባሪ በመሆን የሚሰሩ ናቸው።

የሚከተለው የስራ ማስፈጸሚያ መመሪያ ሰነድ (TOR) የማስተባበሪያ መድረኮችን አላማዎች ትርጉሞች ያስቀምጣል። በተጨማሪም በዋሽ እና ትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታዎች ቅንጅት ስለማሰፈሉ እንዲሁም የመድረኮቹ አባላት እንዲፈጸሙ የሚጠበቅባቸውን ሚናና ኃላፊነቶች ምን እንደሆኑ በግልፅ ያስቀምጣል።

1.1. አላማ

ጠቅላላ አላማ

- ሀብቶችን በተቻለ መጠን ማሳደግ፣ ማስረጃን መሰረት ያደረገ ውሳኔ አሰጣጥን ማሻሻልና እስከ ታች ድረስ የሚደርስ ሁለንተናዊ ለውጥ (impact) እንዲጨምር ማድረግን እንደተጠበቁ ሆነው ለማህበረሰቡ ጠቀሜታ እንዲያስገኙ በላቀ ሁኔታ የተቀረፁ ፕሮግራሞችን ለማምጣት በወረዳ ደረጃ ያሉ ሴክተሮች በመካከላቸው ተባብረው ስራ የሚሰሩበትን ዘዴ መፍጠር።

ዝርዝር አላማዎች፡

- ትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታዎች ተንሰራፍተው ለሚገኙባቸው ማህበረሰቦች የንፁህ ውሃና የስነፅዳት መሰረተ-ልማቶች ተደራሽነትን የተሻለ ማድረግ።
- ትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታዎች ለመቀነስ የሚያስችል የባህርይ ለውጥን በዘላቂነት ለማስቀጠል አስቸኔ ሁኔታዎችን መፍጠር።
- በወረዳና በቀበሌ ደረጃ የሚገኙ የዋሽ እና ትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታዎች ሴክተሮችና አጋሮች መካከል ያሉትን እቅስቃሴዎችን ማስተባበርና የተጣጣሙ እንዲሆኑ ማድረግ።
- የአንደኛው ሴክተር ፕሮግራሞች በሌላኛው ሴክተር ፕሮግራሞች ውስጥ በተዛማኝነት ያሉትን ነገሮች በአፅንኦት እንዲመለከት ለማስቻል በሴክተሮች መካከል መረጃን በቀላሉ መጋራት እንዲችሉ ዘዴ/መንገድ መፍጠር
- በበርካታ ሴክተሮች ትብብር የሚተገበሩ ፕሮግራሞችን በጋራ ማቀድ፣ መተግበር፣ ክትትልና ግምገማ ማድረግ።
- ማስረጃን መሰረት ባደረገ የጋራ ትንተና እና የእቅድ አወጣጥ ሂደት በመጠቀም ሀብቶችን ማሰባሰብ፣ የሀብቶችን ክፍፍል እንዲሁም ቅድሚያ የሚሰጥበትን ሁኔታ የተሻለ ማድረግ።
- የማስተካከያ እርምጃ ለመውሰድና ወደፊት በሌላ ቦታ በተመሳሳይ እንዲተገበሩ ጥቅም ላይ ለማዋል እንዲቻል ቁልፍ የሆኑ ትምህርቶችን (ለስኬት ያበቁትን ነገሮችንና የነበሩ ተግዳሮቶችን) ለመለየት በጋራ የተሰሩ ችግር ፈች ስራዎችን መገምገም።

1.2. ለተቀናጀ ትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታዎች ቁጥጥር የዋሽ ችግር ፈቺ ስራ

የሚቀጥለው ሰንጠረዥ ከዋሽ ጋር የተያያዙ ክፍሎች፤ ኢትዮጵያ ቅድሚያ ከሰጠቻቸው ዘጠኙ ትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታዎች መካከል ያለውን ግንኙነት ይዘረዝራል። በዚህ ለማሳየት የተፈለገው ነገር፤ ሴክተሮች በጋራ ሆነው የመሰራት አስፈላጊነትን ለማሳያት ነው።

ክፍሎች	የችግር ፈቺ ስራ ዝርዝር	ውጤት የተመዘገበባቸው በሽታዎች
ክፍሎች	የውሃ ሀብት ልማቶችን፣ የፍሳሽ ቆሻሻ አወጋገድን እንዲሁም በሽታ አስተላላፊ የሆኑ ነፍሳትን መራቢያ በታዎችን ለመቆጣጠር የሚሰሩ የሰነ-ፅዳት ፕሮግራሞች የሚያስከትሉት ውጤት ላይ ክትትል ማድረግ	ዝሆኔ, ቢላሃረዚያ (ሺስቶሶሚያሲስ)
	በየሜዳው መጠጫዎችን መቀነስ	ቢላሃረዚያ (ሺስቶሶሚያሲስ), ትራኮማ, እና የአንጀት ጥገኛ ትላትሎች
	የሕፃናትን ሰገራ በአግባቡ ማስወገድ	ብልሀርዚያ (ሺስቶሶሚያሲስ)፣ ትራኮማ, እና የአንጀት ጥገኛ ትላትሎች
	የተሻለ የሰነ-ፅዳት ሽፋንን መጨመር	ቢላሃረዚያ (ሺስቶሶሚያሲስ)፣ ትራኮማ, እና የአንጀት ጥገኛ ትላትሎች
ሰነ-ፅዳት	የመጠጫ ሴቶችን እድገትንና ፅዳትን ማጎልበት	ቢላሃረዚያ (ሺስቶሶሚያሲስ)፣ ትራኮማ, እና የአንጀት ጥገኛ ትላትሎች
	ለግል ንፅህና መጠበቂያ የሚሆን በቂ ንፅህ ውሃ ተደራሽነትን መጨመር (ለምሳሌ፡- እጅን ፈትን፣ ገላን መታጠብ፣ ልብሶችን ማጠብ)	ጊኒ ዎርም, ቢላሃረዚያ (ሺስቶሶሚያሲስ)፣ ትራኮማ, የአንጀት ጥገኛ ትላትሎች
	ለአካባቢ ንፅህና መጠበቂያ የሚሆን በቂ ንፅህ ውሃ ተደራሽነትን መጨመር (ለምሳሌ፡- መጠጫ ሴቶችን ለማፅዳት)	ቢላሃረዚያ (ሺስቶሶሚያሲስ)፣ ትራኮማ, የአንጀት ጥገኛ ትላትሎች
	ለመጠጫ/ምግብ ለማብሰያነት የሚሆን ንፅህ ውሃ ተደራሽነትን መጨመር	ጊኒ ዎርም የአንጀት ጥገኛ ትላትሎች
ውሃ	የውሃ ሀብት ላይ የሚሰሩ የልማት ስራዎችን፣ የፍሳሽ ቆሻሻ አወጋገድ እንዲሁም በሽታ አስተላላፊ የሆኑ ነፍሳት መራቢያ በታዎችን ለመቆጣጠር የሚሰሩ የሰነ-ፅዳት ፕሮግራሞች የሚያስከትሉት ውጤት ላይ ክትትል ማድረግ	ዝሆኔ, ቢላሃረዚያ
	በየሜዳው መጠጫዎችን መቀነስ	ቢላሃረዚያ (ሺስቶሶሚያሲስ)፣ ትራኮማ እና የአንጀት ጥገኛ ትላትሎች
	የሕፃናትን ሰገራ በአግባቡ ማስወገድ	ቢላሃረዚያ (ሺስቶሶሚያሲስ) ትራኮማ, እና የአንጀት ጥገኛ ትላትሎች
	የተሻለ የሰነ-ፅዳት ሽፋንን መጨመር	ቢላሃረዚያ (ሺስቶሶሚያሲስ) ትራኮማ, እና የአንጀት ጥገኛ ትላትሎች
ሰነ-ፅዳት	የመጠጫ ሴቶችን እድገትንና ፅዳትን ማጎልበት	ቢላሃረዚያ (ሺስቶሶሚያሲስ) ትራኮማ, እና የአንጀት ጥገኛ ትላትሎች

1.3 ቁልፍ ሚና እና ኃላፊነት

የሃላፊነት መደብ	የግብረ ኃይል ሚናና ኃላፊነቶች	የቴክኒካል ዎርኪንግ ቡድን ሚናና ኃላፊነቶች
<p>ግንዛቤ ማስጨበጫ፣ አድቮኬሲ፣ ሀብት ማሰባሰብ</p>	<ul style="list-style-type: none"> .በወረዳ ደረጃ ላሉ አግባብነት ያላቸው ሁሉም አጋሮች በትብብር ስራ መስራት አስፈላጊነት ግንዛቤ ማስጨበጥ .በወረዳ ደረጃ የአድቮኬሲ፣ የማህበረሰብ ንቅናቄና የማህበረሰብ ባህሪ ለውጥ ማምጫ ስራዎችን (SBCC) ማቀድ ላይ፤ የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን በሚሰራበት ጊዜ ድጋፍ መስጠት። ከዚህ በተጨማሪም በአቅዳቸው ውስጥ በቅንጅት የሚያካሄዱትን እንቅስቃሴዎች እንዲያካትቱ አጋሮችን ማበረታታት። .የዋሽ ችግር ፈች ስራ የት መሰራት እንዳለበት ቦታዎች ሲመረጡ ትኩረት የሚሹ የሃራራማ በሽታዎች ስርጭት መጠን ግምት ውስጥ መግባቱን ማረጋገጥ ያስፈልጋል። ከዚህ ሌላ የበሽታዎችን ስርጭት ማሳያን መሰረት በማድረግ የማህበረሰብ ባህሪ ለውጥ ማምጫ መልእክቶች (SBCC) በአካባቢው ቋንቋ ተዘጋጅተው በዋሽ እና ትኩረት የሚሹ የሃራራማ በሽታዎች አጋሮች እንዲጠቀሙበት ማድረግ ያስፈልጋል። .የሀብት ማሰባሰብ ንቅናቄና የስውሃ ሃይል ንቅናቄ አማካኝነት የማስተባበሩ ጥረት ድጋፍ እንዲያገኝ ከዞን ፅ/ቤቶች ጋር በመሆን አድቮኬት .ሴክተሮች በጋራ ለሚጀምሩት ጅምራዎች፣ የላቀ የሆነ የሀብት አጠቃቀም እና ከወገንተኛነት በፀዳ ክፍፍል ሀብቶች መመደባቸውን የወረዳው ፋይናንስ፣ ኤኮኖሚና ልማት ፅ/ቤት የማረጋገጥ ሚናውን ይጫወታል 	<ul style="list-style-type: none"> .በወረዳ ደረጃ የአድቮኬሲ፣ የማህበረሰብ ንቅናቄና የማህበረሰብ ባህሪ ለውጥ ማምጫ ስራዎችን (SBCC) ማቀድና ይህንን እቅድ አጋሮች እንዲያውቁት በማጋራት በአቅዳቸው ውስጥ በቅንጅት የሚያካሄዱትን እንቅስቃሴዎች እንዲያካትቱ ማድረግ። .የዋሽ ችግር ፈች ስራ የት መሰራት እንዳለበት ቦታዎች ሲመረጡ ትኩረት የሚሹ የሃራራማ በሽታዎች ስርጭት መጠን ግምት ውስጥ መግባቱን ማረጋገጥ ያስፈልጋል። : ከዚህ ሌላ የበሽታዎችን ስርጭት ማሳያን መሰረት በማድረግ የማህበረሰብ ባህሪ ለውጥ ማምጫ መልእክቶች (SBCC) በአካባቢው ቋንቋ ተዘጋጅተው በዋሽ እና ትኩረት የሚሹ የሃራራማ በሽታዎች አጋሮች እንዲጠቀሙበት ማድረግ ያስፈልጋል። .በቀንጃት የተሰሩ ስራዎች በአጀንዳ ሊነሱ በሚችሉበት እና አድቮኬት ሊደረጉ በሚችሉበት በመደበኛ የወረዳ ስብሰባ ጊዜ በንቃት መሳተፍ (ለምሳሌ፡- በየካቶመንት በሚካሄዱ መደበኛ ስብሰባዎች) .የጋራ ተግባራት እና የሀብት አመዳደብ ቅድሚያ አግኝተው ድጋፍ እንዲሰጣቸው ከሴክተር ኃላፊዎች ጋር በመሆን አድቮኬት ማድረግ
<p>የጋራ እቅድና ትግበራ</p>	<ul style="list-style-type: none"> .የወረዳ አጋሮች ማን እንደሆኑ ላይተው በሚያሰፍሩበት እንዲሁም ለመጀመሪያ ጊዜ ነባራዊ ሁኔታዎች በሚተነተኑበት ጊዜ ለቴክኒካል ወርኪንግ ቡድኑ ክትትልና ድጋፍ ማድረግ .የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን የመረጣቸውን ግቦች፣ አመለካኝ መለኪያዎችና የሰኬት መለኪያ መስፈርቶች ያፀድቃል .በቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን የተቀረፀውን የጋራ የድርጊት መርህ ግብር እቅድን ያፀድቃል እንዲሁም መምሪያ ይሰጣል 	<ul style="list-style-type: none"> .ቁልፍ የሆኑ አጋሮችና ባለድርሻ አካላት እነማን እንደሆኑ መለየትና ማስፈር ከዚያም ያለባቸውን ክፍተቶች ያመጡትን ምቹ አጋጣሚዎች መፈተሽ .በወረዳ ደረጃ ትኩረት የሚሹ የሃራራማ በሽታዎች እና ዋሽ ጋር የተያያዙ መረጃዎችን ይሰብስባል ከዚያም ይተነተናል .በጋራ ግቦች፣ አመለካኝ መለኪያዎችና የሰኬት መለኪያ መስፈርቶች ላይ መስማማት .በወረዳ ደረጃ ሴክተሮች ጥምር ጉለበት በመፍጠር ለሚያከናውኑት የጋራ ትብብር ስራ እቅድ ማውጣት .የጋራ የስራ እቅድ ላይ አግባብነት ያላቸው ዋሽ እና ትኩረት የሚሹ የሃራራማ በሽታዎች አጋሮችን እንዲሳተፉ ማድረግ .የዋሽ ችግር ፈች ስራ የሚከናወነበትን አዲስ ቦታ ለመምረጥ ሲፈለግ ትኩረት የሚሹ የሃራራማ በሽታዎች የስርጭት መጠን (prevalence) መረጃን እንደመምረጫ መስፈርት ጥቅም ላይ የዋለ መሆኑን ማረጋገጥ
<p>ክትትል፣ ግምገማና ሪፖርት</p>	<ul style="list-style-type: none"> .ስምምነት ላይ በተደረሰው የግንኙነት መስመር፣ ተገቢ በሆነ ደኩመንት አያያዝና፣ ውሳኔ መስጠት እንዲቻል በሆነ መልኩ አግባብነት ያለውና ወቅቱን የጠበቀ መረጃ የተላከ መሆኑን ማረጋገጥ .ቋሚ በሆነ ሁኔታ የፕሮግራሙ ትግበራ የት እንደደረሰ ክትትል ማድረግና የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን አፈፃፀምን መገምገም .ከቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን እና ከዞን ተወካዮች ጋር በመተባበር በየሩብ አመት የጋራ የመሰክ ክትትል ጉብኝቶች ላይ መሳተፍ .ፕሮግራሙ በአጠቃላይ የደረሰበትን ደረጃ የሚያሳይ የሩብ አመት ሪፖርት ከቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን መቀበል .ከቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን አባላት ጋር በመሆን የተደረሰበትን ደረጃ፣ የተቀመጡት ግቦች፣ የጋራ የሆኑ አመለካኝ መለኪያዎች/ አመለካኞች፣ የድርጊት መርህ ግብሮች አግባብነትን ለመፈተሽ በየሩብ አመት የመከለስ እና የፍተሻ ስብሰባ ማካሄድ .ፕሮግራሙ ያለበትን ሁኔታ ለመወያየት፣ ለቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን አባላት የስራ እቅጣጫ መመሪያና እንዲሁም መምሪያ ለመስጠት የሪቪው ስብሰባውን ተከትሎ በየሩብ አመት የግብረ ኃይል ሪቪው ስብሰባ ማካሄድ 	<ul style="list-style-type: none"> .የመረጃ ፍሰቱ እየሰፈነበት ያለበት መንገድ ስምምነት ላይ በተደረሰው የግንኙነት መስመር መሆኑን ማረጋገጥ .መረጃ ለመለዋወጥ፣ የተደረሰበትን ደረጃ ለመፈተሽ፣ ተግዳሮቶችንና ስኬቶችን ለመወያየት በውራ ስብሰባ ማድረግ .የታቀዱ አላማዎች እየተሳኩ መሆኑን ለማወቅ በቁጥርና (qualitative) እና በቃላት (quantitative) መንገዶች በመጠቀም የጋራ የሆኑ አመለካኝ መለኪያዎችን/ አመለካኞችን በየጊዜው ከሁሉም የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን አጋሮች ጋር በመሆን መከለስ እና ፈተሻማድረግ .ከግብረ ኃይል አባላትና ከዞን ተወካዮች ጋር በአንድነት በመሆን የጋራ የመሰክ እንቅስቃሴ ክትትል ጉብኝቶችን ማቀድና ማከናወን .ፕሮግራሙ በአጠቃላይ የሚያሳየውን እድገት በተመለከተ በየሩብ አመት ሪፖርት ለግብረ ኃይል ይሰጣል .ከቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን አባላት ጋር በመሆን ፕሮግራሙ እስኪያቀን ድረስ ያለበትን ደረጃ ማየትና መገምገም

1.4 ሊቀመንበር፣ አባላትና ፀሀፊ ያላቸው የየአንዳንዳቸው ኃላፊነት

<p>የመድረኩ ስብጥር</p>	<p>ከዚህ ቀጥሎ የተዘረዘሩት የወረዳ ሴክተር መስሪያ ቤት ኃላፊዎች ማለትም፡- የጤና፣ የውሃ፣ የትምህርት፣ የፋይናንስ፣ ኤኮኖሚና ልማት፣ የወረዳ አስተዳደር ናቸው</p>	<p>ቀጥሎ የሚገኙት የወረዳ ሴክተር መስሪያ ቤት ኤክስፐርቶች ማለትም፡- የጤና፣ የውሃ፣ የትምህርት፣ የፋይናንስ፣ ኤኮኖሚና ልማት፣ የቅርንጫፍ የሚሹ የሃረግ ጠቅላይ ስራዎች ኤክስፐርቶች እንዲሁም ቁልፍ የሆኑ አጋሮች ወረዳ አስተዳደር</p>
<p>የሊቀመንበር ሚና</p>	<p>የወረዳ አስተዳደር</p> <ul style="list-style-type: none"> • ታስክ ፎርዲናን የመምራት ሚና ይኖረዋል • የታስክ ፎርዲናን ስብሰባዎች ይመራል • ተባባሪ መሪ ሆኖ የመጀመሪያውን የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ስብሰባ ላይ ድጋፍ ያደርጋል • ከሌሎች ተመሳሳይ መድረኮች ጋር የተለየ ሁኔታ ሲፈጠር ወይም ግንኙነት በሚኖርበት ጊዜ ታስክ ፎርዲናን ይወክላል • ከቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን የተረከበውን የሩብ አመት ሪፖርት ወደ ዞን አስተዳደር ያስተላልፋል 	<p>የወረዳ ጤና ጥበቃ ፅ/ቤት ኃላፊ</p> <ul style="list-style-type: none"> • የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድንን የመምራት ሚና ይኖረዋል • የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ስብሰባዎች ይመራል • ከሌሎች ተመሳሳይ መድረኮች ጋር የተለየ ሁኔታ ሲፈጠር ወይም ግንኙነት በሚኖርበት ጊዜ ታስክ ፎርዲናን ይወክላል • በጤና ኤክስፐርት ስራዎች (በማህበረሰብ ደረጃ) እና በወረዳ ሴክተር መስሪያ ቤቶች እየተከናወኑ ያሉትን ሞሽ እና ትኩረት የሚሹ የሃረግ ጠቅላይ ስራዎችን ወርሃዊ ሪፖርት ያዘጋጃል • የሩብ አመት ሪፖርት በማዘጋጀት ለታስክ ፎርዲናን እና ለዞን ጤና ጥበቃ ፅ/ቤት ያስረክባል
<p>የሴክተር አባላት ሚና</p>	<ul style="list-style-type: none"> • በወረዳው ውስጥ የሚካሄዱትን የሞሽና - ትኩረት የሚሹ የሃረግ ጠቅላይ ስራዎች ፕሮግራሞችን በማቀድ፣ በመተግበር፣ በመከታተልና በመገምገም ሂደት ላይ ቋሚ በሆነ መልኩ ይሳተፋሉ • በወረዳው ውስጥ ከሞሽና - ትኩረት የሚሹ የሃረግ ጠቅላይ ስራዎች ጋር የተያያዙ ፕሮግራሞች ላይ እየተካፈሉ ያሉ አጋሮች ጥረታቸው የተጣጣመ እንዲሆን ያስተባብራሉ • ክትትልና ግምገማ በጋራ በማድረግ፣ የግብረ ኃይል ስብሰባ በጋራ በማድረግ፣ አፕሪክሽን ሪፖርት እና የልምድ ልውውጥ በማድረግ ፕሮግራሞቹ የተቀናጁ እንዲሆኑ ድጋፍ ማድረግ • ቅድሚያ ሊሰጣቸው የሚገባ ዋና ዋና የሞሽና - ትኩረት የሚሹ የሃረግ ጠቅላይ ስራዎች ክፍተቶችን/ተግዳሮቶችን በመለየት ወቅታዊ በሆነ መልኩ ውሳኔ እንዲሠጥባቸው የውሳኔ አሰጣጡን መምራት 	<ul style="list-style-type: none"> • በወረዳው ውስጥ የሚካሄዱትን የሞሽና - ትኩረት የሚሹ የሃረግ ጠቅላይ ስራዎች ፕሮግራሞችን በማቀድ፣ በመተግበር፣ በመከታተልና በመገምገም ሂደት ላይ ቋሚ በሆነ መልኩ ይሳተፋሉ • በወረዳው ውስጥ ከሞሽና - ትኩረት የሚሹ የሃረግ ጠቅላይ ስራዎች ጋር የተያያዙ ፕሮግራሞች ላይ እየተካፈሉ ያሉ አጋሮች ጥረታቸው የተጣጣመ እንዲሆን ያስተባብራሉ • ክትትልና ግምገማ በጋራ በማድረግ፣ የግብረ ኃይል ስብሰባ በጋራ በማድረግ፣ አፕሪክሽን ሪፖርት እና የልምድ ልውውጥ በማድረግ ፕሮግራሞቹ የተቀናጁ እንዲሆኑ ድጋፍ ማድረግ • ቅድሚያ ሊሰጣቸው የሚገባ ዋና ዋና መከለስ እና ፊተኝክፍተቶችን/ተግዳሮቶችን በመለየት ወቅታዊ በሆነ መልኩ ውሳኔ እንዲሠጥባቸው የውሳኔ አሰጣጡን መምራት
<p>የፀሀፊ ሚና</p>	<ul style="list-style-type: none"> • በእጅግ ተይዘው ውይይት እንዲደረግባቸው ተብለው ሃሳብ የቀረበባቸውን ጉዳዮችን በመሰብሰብ ከስብሰባው አላት በፊት ቢያንስ አንድ ሳምንት ቀደም ብሎ ለአባላት ማሳወቅ • እያንዳንዱን የግብረ ኃይል ስብሰባ ቃለ-ጉባኤ ደኩመንት ያደርጋል • ከቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን በየሩብ አመት ሪፖርት መቀበልና መጠመር (የወርሃዊ ስብሰባ ማጠቃለያ ደኩመንቶች፣ የስኬት ታሪክ መፃፊያ ቅፅና የሩብ አመት ሪፖርት) • እያንዳንዱ የግብረ ኃይል ቡድን ስብሰባ መጀመሪያ ላይ የባለፈውን ስብሰባ ቃለ-ጉባኤ በክለሳ ማየትና አሁን ላይ የተደረሰበትን ደረጃ / ሁኔታ መፈተሽ • በየጊዜው ሪፖርት የሚደረጉትን የግብረ ኃይል እንቅስቃሴዎች በመጠመር ለዞን አስተዳደርና ለጤና ፅ/ቤት በየሩብ አመት መላክ 	<ul style="list-style-type: none"> • የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን የአላት ከአላት ጉዳዮች ላይ ክትትል ማድረግና ውይይት እንዲደረግባቸው ማመቻቸት • በእጅግ ተይዘው ውይይት እንዲደረግባቸው ተብለው ሃሳብ የቀረበባቸውን ጉዳዮች በመሰብሰብ ከስብሰባው አላት በፊት ሰዓት ቀን ቀደም ብሎ ለአባላት ማሳወቅ • እያንዳንዱን የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ስብሰባ ቃለ-ጉባኤ ደኩመንት ያደርጋል • እያንዳንዱ የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ስብሰባ መጀመሪያ ላይ የባለፈውን ስብሰባ ቃለ-ጉባኤ በክለሳ ማየትና አሁን ላይ የተደረሰበትን ደረጃ / ሁኔታ መፈተሽ • የወርሃዊ ስብሰባ ማጠቃለያ ደኩመንቶችና የስኬት ታሪኮችን ጨምሮ በየሩብ አመት ሪፖርት በመጠመር ከግብረ ኃይል ጋር መጋራት :-

ቅጽ - E - የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን የመጀመሪያውን ስብሰባ ሲያደርግ እንዲነጋገርበት በምክረ-ሃሳብ ደረጃ የቀረበ ምክረ ሐሳብ አጀንዳ

ስብሰባው አራት ሰዓት ሊወስድ እንደሚችል መታቀድ አለበት። ምክረ-ሃሳብ ሆኖ በቀረበው የስብሰባ አወቃቀር ውስጥ ገለፃ የተደረገባቸውን ሁሉም ጉዳዮች መካተት ይገባቸዋል።

ተ.ቁ	ጉዳይ	የሚወሰደው ጊዜ	አቅራቢ	ማስታወሻ
1	መክፈቻና አጀንዳ ማቅረብ	20 ደቂቃ	የወረዳው አስተዳደር/ተወካይ	የአድቫኬሲ ጥቅም ገለፃ
2	የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ግቦችና የስራ መርሆዎች ገለፃ	20 ደቂቃ	የወረዳው አስተዳደር/ተወካይ	
3	አጋሮችን ተራ በተራ ማስተዋወቅ	2 ሰዓት	የወረዳው አስተዳደር/ተወካይ	አጋሮች አስቀድመው ባዘጋጁቸው ፅሁፎች
4	ሴክተሮች በተደራረቡበት የያዘቸው እንቅስቃሴ/ጉዳዮች ላይ ትንተናና እንዴት መፈታት እንዳለባቸው ውይይት	1 ሰዓት	የወረዳው አስተዳደር/ተወካይ	
5	ማጠቃለያና የድርጊት መርሀ ግብር	20 ደቂቃ	የወረዳው አስተዳደር/ተወካይ	በስብሰባ ማጠቃለያ ቅጽ መሰረት

ቅጽ - F - ሴክተሮች/አጋሮች ያላቸውን ስልጣን፣ ኃላፊነትና ተፅእኖ ፈጣሪነት ለይቶ ማሳያ ሰንጠረዥ

በመጀመሪያው የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ስብሰባ ጊዜ ቀጥሎ በተገለፁት ቅደም ተከተሎች መሰረት ሴክተሮች/አጋሮች በምን ዙሪያ ስልጣን፣ ኃላፊነትና ተፅእኖ ፈጣሪነት እንደሚኖራቸው ለይቶ ማሳየት አስፈላጊ ነው።

- በስልጣን፣ በኃላፊነት እና በተፅእኖ ፈጣሪነት መካከል ያለውን ልዩነት ላይ በማብራራት ገለፃ ማድረግ
- ለእያንዳንዱ ተሳታፊ ከዚህ በታች የሚገኘው ሰንጠረዥ ይሰጣል። ከዚያም እያንዳንዱ ተሳታፊ ከቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን የጋራ አላማዎች (ስብሰባው ሲጀመር ተነጋግረው ባስቀመጧቸው) ጋር በተያያዘ በምን ዙሪያ ላይ ስልጣን ኃላፊነትና ተፅእኖ ፈጣሪነት ይኖረኛል የሚለውን ራሱ ይሞላል።
- እያንዳንዱ ተሳታፊ ሰንጠረዥን ከሞላ በኋላ በምን ዙሪያዎች ላይ ስልጣን ኃላፊነትና ተፅእኖ ፈጣሪነት እንዳላቸው ለሌሎች ቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን አባላት በማብራራት ገለፃ ያደርጋሉ። የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ፀሀፊ የቡድኑ አባላት የሚሰጡትን ማብራሪያ ጠቅለል ባለ መልኩ የመፃፍ ኃላፊነት አለበት። ማጠቃለያው በትልቅ ቦርድ ወይም ወረቀት ላይ (ፍላጎታቸውን) ከተፃፈ በኋላ ሁሉም አባላት እንዲያየት ይለጠፋል።
- እንቅስቃሴ የሚደረግባቸው ሁሉም ተግባራት ከተመዘገቡ በኋላ ሴክተሮች የተደራረቡባቸው ጉዳዮች ካሉ እንዲሁም ደግሞ ልዩ የሆነና በብቸኝነት አንዱ ሴክተር ብቻ የሚመለከተው ጉዳይ ካለ ለይቶ ማስቀመጥ አስፈላጊ ነው። የተደራረቡባቸው ጉዳዮች ካሉ ሙያዊ ስልጣንና ኃላፊነቱ የእኔ ነው ወደሚል ግጭት ሊያመሩና የበላይነትን ለማግኘት ሲባል ፍትጊያ ውስጥ ሊያስገቡ ይችላሉ። ስለዚህ ይህን ለማስቀረት በጉዳዮቹ ላይ በግልፅ መወያየትና ሴክተሮቹ ፍሬያማ ትብብር ኖሮባቸው በምን መልኩ መሰራት እንደሚገባቸው ማስቀመጥ ይገባል። ከዚህ ባለፈም ስራ ውስጥ ከተገባ በኋላ ሊከሰቱ የሚችሉ ግጭቶችን እንዴት መፍታት እንደሚቻል ማስቀመጥ ያስፈልጋል።

የሴክተር ስምና የስራ ኃላፊነት _____ (የውሃ ፅ/ቤት/የትምህርት/የጤና/የወረዳ ፋይናንስ፣ኤኮኖሚና ልማት)

የአጋሩ ስም (የመንግስት ሴክተር ካልሆነ): _____

ያለው ስልጣን	ያለው ኃላፊነት	ያለው ተፅእኖ ፈጣሪነት

ቅጽ - G - ሴክተሮች እርስ በርስ የተሳሰሩ መሆኑን ለይቶ ማሳያ ሰንጠረዥ

ከዚህ በታች ያለው ሰንጠረዥ በሴክተሮች መካከል ያለውን እርስ በርስ መተሳሰር ለማሳየት በምሳሌዎች አድርጎ ያሳያል። ይህን ሰንጠረዥ መጠቀም ያስፈለገበት ምክንያት በሴክተሮች መካከል የመተባበር አስፈላጊነትን እንዲሁም ተባብረው መስራታቸው ሊያስገኝ ስለሚችለው ውጤታማ ጠቀሜታዎች ላይ ሴክተሮቹ ያላቸው አተያየት የተሻለ/የዳበረ እንዲሆን ሲባል ነው።

ሴክተር	ጤና	ውሃ	ትምህርት
ጤና		<ul style="list-style-type: none"> .በሽታን የመቀነስና ሁሉን አቀፍ የሆነ የተሻለ የህብረተሰብ ጤና ለማምጣት አስተዋፅኦ የማድረግ አቅም አለው .ግብአቶችን ከመለካት ግብአቶቹ ያሰገኙትን ውጤቶች ወደ መለካት ያሻግራል፣ የፈጠረው ተፅእኖ ከፍ እያለ እንዲሄድ ያደርጋል 	<ul style="list-style-type: none"> .የተማሪዎች ደህንነትና የጤና ሁኔታ እንዲጠበቅ ድጋፍ ያደርጋል .ተማሪዎች ላይ ያነጣጠረ የጤና ችግር ፈቺ ስራዎች እንዲፈጠሩ ይረዳል .ተማሪዎች መድሃኒት አግኝተው እንዲታከሙ ያስችላቸዋል .መያዣ የሆነ ድጋፍ፣ ምክርና ስልጠና
ውሃ	<ul style="list-style-type: none"> .መሰረተ-ልማቶች የሚገኙባቸው ቦታዎች የበሽታ ስርጭትን መሰረት ያደረጉ እንዲሆኑ ተፅእኖ ይኖረዋል .ከማህበረሰቡ ፍላጎቶች ጋር በተጣጣመ መልኩ ቅድሚያ መስጠት ለሚገባቸው ነገሮች ቅድሚያ እንዲሰጣቸው ተፅእኖ ይፈጥራል 	-	<ul style="list-style-type: none"> .በትምህርት ቤቶች ውስጥ መሰረተ-ልማቶችን መገንባት (የውሃ ማጠራቀሚያ፣ ውሃ መቅጃ ቦታ ወዘተ) .ትምህርት ቤቶች ቅድሚያ ተሰጥቷቸው መሰረተ-ልማቶች እንዲገነቡላቸው ማስደረግ .ጥገናና ቀጣይ የሆነ የእድሳት ስራ
ትምህርት	<ul style="list-style-type: none"> .ትምህርት ለመስጫና ማህበረሰቡ ላይ ተፅእኖ ለመፍጠር አስፈላጊ መድረክ ነው .ለመድሃኒት እደላ ዘመቻ አመቺ መድረክ ነው .የበሽታው ስፋት እስከ ምን ያህል እንደሆነ ለመገንዘብ መረጃ/መረጃ መሰብሰብ .መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶችን ለትምህርት ተቋማት የመደቡትን ሀብት አጠቃቀም 	<ul style="list-style-type: none"> .የአገልግሎት/የፋሲሊቲ ግንባታዎች አመቺ መድረኮችን መፍጠር .ለጥገናና ለእድሳት የሚሆን የገንዘብ መዋጮ ከትምህርት ስርአቱ በጀቶች ላይ ለመጠቀም አመቺ መድረክ መፍጠር 	

ቅጽ - ዘ - ለቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ስብሰባ ማጠቃለያ የሚሆን ቅፅ

ስብሰባውን ለማካሄድ የታቀደበት ቀን: _____

ስብሰባው የተካሄደበት ቀን: _____

የተጋበዙ ተሳታፊዎች:

በስብሰባው ላይ ያልተገኙ ተሳታፊዎች:

በስብሰባው ላይ ውይይት የተደረገባቸው ዋና ዋና አጀንዳዎች:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

ባለፈው ስብሰባ ላይ እንዲሰሩ የታቀዱ ሥራዎች የደረሱበትን ሁኔታ መከታተያ:

ስራው	ስራው መጠናቀቅ ያለበት ቀን	ኃላፊነት የተሰጠው ሴክተር	ከስራው ጋር አግባብነት/ ተዛማጅነት ያላቸው አጋሮች	ስራው የደረሰበት/ የሚገኝበት ደረጃ/ሁኔታ	ስራው በሚጠበቀው ደረጃ/ሁኔታ ላይ ያልተደረሰበት ምክንያት	በቀጣይ መከናወን ያለባቸው ተግባራት

የትምህርት ሴክተር የሠራቸው ዋና ዋና ተግባራት:

1. _____
2. _____
3. _____

ያጋጠሙ ዋና ዋና መሰናክሎች: _____

የተገኙ ዋና ዋና ስኬቶች: _____

የጤና ሴክተር የሠራቸው ዋና ዋና ተግባራት:

1. _____
2. _____
3. _____

ያጋጠሙ ዋና ዋና መሰናክሎች: _____
 የተገኙ ዋና ዋና ስኬቶች: _____

የውሃ ሴክተር የሠራቸው ዋና ዋና ተግባራት:

1. _____
2. _____
3. _____

ያጋጠሙ ዋና ዋና መሰናክሎች: _____
 የተገኙ ዋና ዋና ስኬቶች: _____

ሌላ አጋር የሠራቸው ዋና ዋና ተግባራት:

1. _____
2. _____

ለቀጣይ መከናወን ያለባቸው ጉዳዮች:

ስራው	መጠናቀቅ ያለበት ቀን	ጋላፊነት ያለበት አካል

ስብሰባው ላይ የተገኙ ተሳታፊዎች የስም ዝርዝር ቅጽ

የተሳታፊ ስም	ተወክሎ የመጣበት ሴክተር/አጋር	ፊርማ

ማጠቃለያው የተዘጋጀበት ቀን

ስብሰባውን የመራው ሰው ፊርማ

ቅጽ - 1 - ለመነሻ መረጃ መሰብሰቢያ መለኪያነት የሚያገለግሉ ምክረ ሃሳቦች

1. ትኩረት የሚሹ ሃረሬማ በሽታዎች ጫና እና የስርጭት መጠን (ኢንደሚሲቲ) መረጃ

የበሽታው ጫና እና የስርጭት መጠን (ኢንደሚሲቲ) ትርጉም ቅጽ J- (WASH –NTD database) ይመልከቱ

በሽታ	ኢንደሚክ ያለባቸው ወረዳዎች [የሚጠረጠሩትን ያካትታል]	የበሽታው ስርጭት መጠን(የቆዩ እንዲሁም አዲስ በሽተኞች)	የቶግር ፈቺ ስራው አይነትና ሽፋን
ድራኩንኩሊያሲስ (የጊኒ ዎርም)			
ለምፍቲክ ፊላሪያሲስ (ዝሆኔ)			[* በሽታውን ማከም፣ ማካተት፣ የበሽታ አስተላላፊ ነፍሳት ቁጥጥር]
አንኮሴርኪያሲስ (ሪቨር ብላይንድነት)			[* የበሽታ አስተላላፊ ነፍሳት ቁጥጥር፣ ማካተት፣ የተጎዳ አካልን ማከም
ሺስቶሶሚያሲስ (ቢላሃርዚያ)			[* ዋሽ፣ የቀንድ አውጣቂ(ቁጥጥር)]
የአንጀት ጥገኛ ትላትሎች			ዋሽ (WASH)
ትራኮማ			[* ቀዶ ጥገና፣ ዋሽ]

2. የዋሽ መሰረተ ልማቶችና አጠቃቀም

2.1 በማህበረሰብ ደረጃ ያሉ የመጠጫ ሴቶችና የውሃ ተደራሽነት እንዲሁም አጠቃቀም

ሀ. መጠጫ ሴቶች

- ማንኛውም አይነት መጠጫ ሴት ተደራሽ የሆናቸው አባወራዎች/ቤተሰቦች ፕሮፖርሽን (የተሻሻለም ይሁን ያልተሻሻለ መጠጫ ሴት ያላቸው አባወራዎች ቁጥር*100/በአጠቃላይ ያሉት መጠጫ ሴት ብዛት)
- ሰገራን በአግባቡ ለመጠጫ ሴት የሚጠቀሙ አባወራዎች ፕሮፖርሽን (ሰገራን ለመጠጫ ሴት መጠጫ ሴት የሚጠቀሙ አባወራዎች ቁጥር*100/በካችመንቱ ያሉ መጠጫ ሴቶች ብዛት)
- ከአር የፀዳ ቀበሌ የተባሉ ቀበሌዎች ፕሮፖርሽን (ከአር የፀዳ ቀበሌዎች ቁጥር*100/ያሉት ቀበሌዎች ቁጥር)

ለ. የውሃ ተደራሽነት

- በወረዳው ውስጥ ያለው የመጠጥ ውሃ ሽፋን---
- ንፁህ የሚጠጣ ውሃን በጥንቃቄ የሚቀዱ፣ የሚያስቀምጡና የሚጠቀሙ አባወራዎች ቁጥር ---
- የታከሙ ውሃን በንፁህ እቃ የሚያስቀምጡ አባወራዎች ቁጥር ---
- ተመራጭ ሆነው የሚመከሩትን የውሃ አስተካከም ዘዴዎችን በትክክለኛ መንገድ የሚጠቀሙ አባወራዎች ቁጥር ---

2.2 የተቋማት ዋሽ ያለበት ሁኔታ

ሀ. ጤና ተቋማት

- .ጠቅላላ ያሉ የጤና ኬላዎች ቁጥር -----
- .ንፁህ የመጠጥ ውሃ ያላቸው ጤና ኬላዎች ቁጥር / ብዛት -----
- .ለተገልጋዮች የሚሆን የመፀዳጃ ቤት ያላቸው ጤና ኬላዎች ቁጥር -----
- .የተሻሻለ የመፀዳጃ ቤት ያላቸው ጤና ኬላዎች ቁጥር -----
- .ቆሻሻ ማቃጠያ ያላቸው ጤና ኬላዎች ቁጥር -----
- .የእንግዳ ልጅ ማስወገጃ ያላቸው ጤና ኬላዎች ቁጥር -----
- .ደረቅ ቆሻሻ ማስወገጃ ጉድጓድ ወይም ማጠራቀሚያ ያላቸው ጤና ኬላዎች -----

ለ. ትምህርት ቤቶች

- ጠቅላላ ያሉ የትምህርት ቤቶች ብዛት / ቁጥር -----
- ንፁህ የመጠጥ ውሃ ያላቸው ትምህርት ቤቶች ቁጥር / ብዛት -----
- ለተማሪዎች የሚሆን የመፀዳጃ ቤት ያላቸው ትምህርት ቤቶች -----
- ተማሪዎች የሚሆን መፀዳጃ ቤት በተለያዩ ብሎኮች ወይም ክፍሎች ያላቸው ትምህርት ቤቶች ቁጥር
- ለመምህራን መፀዳጃ ቤት ያላቸው ትምህርት ቤቶች ቁጥር ---
- ደረቅ ቆሻሻ ማስወገጃ ጉድጓድ ወይም መያዣ ያላቸው ትምህርት ቤቶች -----
- ሚኒ ሚዲያ ያላቸው ትምህርት ቤቶች ቁጥር -----
- በስራ ላይ ያሉ የዋሽ / ጤና ክብብ ያላቸው ትምህርት ቤቶች ቁጥር -----

3. ዋሽ እና ትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታዎች ማስተባበሪያ ዘዴ

- በወረዳ ደረጃ የትኞቹ ትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታዎች መድረክ / የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድኖች መደበኛ ስብሰባ ያደርጋሉ?
- በወረዳ ደረጃ የትኞቹ የዋሽ መድረክ / ቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን በቋሚነት ይገኛሉ?
- የዋሽ እና ትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታዎች አጋሮች በአንድነት የሚገናኙበት መድረክ ይገኛል? (ትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታዎች ፎካል ነጥቦች የሚሳተፉበት የዋሽ ኮሚቴ፣ ከሁለቱም ሴክተሮች የተወከሉበት የወረዳ/ቀበሌ መድረክ)

4. የማህበረሰቡ ዳራ (background)

- ከትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታዎች ጋር የተያያዙ የማህበረሰብ ንቅናቄ/የባህሪ/የተግባር ለውጥ ለማምጣት የሚሰሩ እንቅስቃሴዎች አሉ? እንቅስቃሴዎቹ ካሉ የሚካሄዱበትን ዘዴዎች/መንገዶች፣ እንቅስቃሴዎቹ ያነጣጠሩባቸው ሰዎች፣ ምን ያህል ቋሚ በሆነ መልኩ እየተካሄዱ እንዳሉ፣ እንቅስቃሴዎቹን እየመራ ያለው ማን እንደሆነ ይገለጹ።
- ትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታዎች በተመለከተ በማህበረሰቡ ውስጥ ያሉት ዋና ዋና የሆኑ አተያዮች/አረዳዶች ምንድናቸው?
- አዎንታዊ የሆኑ የግልና የአካባቢ ንፅህና አጠባበቅ ተግባራትን ለማምጣት እንቅፋት የሆኑ የማህበረሰብ አምነቶች የትኞቹ ናቸው?
- ሰዎች ተገቢ የሆነ ትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታዎች ሕክምና እንዳያገኙ ወይም አስፈላጊውን ነገር እንዳያደርጉ የሚከለክላቸው የማህበረሰብ አምነቶች የትኞቹ ናቸው?
- ጥሩ የሆነ የግልና የአካባቢ ንፅህና አጠባበቅ ለማምጣት እንዳይቻል መሰናክል በመሆን ሰዎች ትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታዎች የመያዝ እድላቸውን ወይም ተገቢ ያልሆነ ሕክምና እንዲያደርጉ የሚያደርጓቸው የማህበረሰብ ተግባራት የትኞቹ ናቸው?
- አዎንታዊ የሆኑ የግልና የአካባቢ ንፅህና አጠባበቅ ተግባራትን እንዳያከናውኑ መሰናክል/እንቅፋት የሆኑ የማህበረሰቡ እየተገባራቸው ያሉ የአምነት አይነቶች የትኞቹ ናቸው?

5. የጋራ ክትትል፣ መረጃ መሰብሰብ፣ መሰናጠት እና ሪፖርት ማድረግ

- በማህበረሰብ እና በትምህርት ቤት ደረጃ ያሉትን የዋሽ እና ትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታዎች መረጃዎች/መረጃዎች ለመሰብሰብና ወደ ወረዳ ሪፖርት ለማድረግ የተዘረጋ ስርዓት አለ? ካለ፡- ያለውን ዘዴ፣ የመረጃዎችን/የመረጃዎችን አይነት፣ጋላፊነት ያለበትን አካል እና ምን ያህል በቋሚነት እየተተገበረ እንደሆነ ይገለጹ።
- ከላይ የተጠቀሰው መረጃ የመሰብሰብና ወደ ወረዳ ሪፖርት የማድረግ ስርዓት ካለ፣ በወረዳ ደረጃ ሪፖርቶችን በመተገን ጥቅም ላይ ያውሉታል?
- በወረዳው የሚገኙ ሴክተሮች በማህበረሰብ ደረጃ በመውረድ በዋሽ እና ትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታዎች እንቅስቃሴዎች ላይ የሚያደርጉት ማንኛውም የጋራ ድጋፍዎ ክትትል/ሰፐርቪዥን አለ? ካለ፡- የቼክ ሊስታቸው/የክትትል ማድረጊያቸው ይዘት ይገለጹ።
- በቅንጅት ለሚሰሩ እንቅስቃሴዎች አስፈላጊ የሆኑ ለመሳሻላት የሚያገለግሉ መረጃዎችና በሃሳብ ደረጃ የተዘነዘሩ የመረጃ መሰብሰቢያ ዘዴዎች ማጠቃለያ ማድረጊያ፡

* ይህ መረጃ የተወሰደው ከግሎባል WASH-NTD ስራ መተግበሪያ ነው። የዌብሳይት አድራሻው (<http://www.who.int/wash-health-toolkit>)

ለመሳሻላት የሚያስፈልግ የመረጃ አይነት	የመሰብሰቢያ ዘዴ
ትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታዎች	
የበሽታው ወይም የኢንፎክሽን ስርጭት	(የዳሰሳ ጥናት)/ሰርቪይ/መደበኛ መረጃ ስብሰባ/ዶኩመንት ምልክታ (በትምህርት ቤት/በማህበረሰብ)
የኢንፎክሽን ስፋትና ደረጃ	(የዳሰሳ ጥናት)/ሰርቪይ/መደበኛ መረጃ ስብሰባ/ዶኩመንት ምልክታ (በትምህርት ቤት/በማህበረሰብ)
ኮኦ-ኢንደምሲቲ (Co-endemicity)-ከአንድ በላይ በሽታ	(የዳሰሳ ጥናት)/ሰርቪይ/መደበኛ መረጃ ስብሰባ/ዶኩመንት ምልክታ (በትምህርት ቤት/በማህበረሰብ)
ዋሽ	
በትምህርት ቤት ደረጃ ያሉ የዋሽ አመለካኝ መለኪያዎች (ለምሳሌ፡- የተሻሻለ መፀዳጃ ቤቶች ያሏቸው ትምህርት ቤቶች - በፐርሰንት፣ ንፁህና የተሻሻለ የውሃ አቅርቦት ያሏቸው ትምህርት ቤቶች - በፐርሰንት)	(የዳሰሳ ጥናት)/ሰርቪይ/ዶኩመንት ምልክታ (በትምህርት ቤቶች/ በማህበረሰብ) ፣ ከወረዳ ትምህርት ቤት/ቤት። የበሽታውን/የኢንፎክሽኑን ስርጭት መጠን ለማወቅ በተመሳሳይ በተመረጡ ትምህርት ቤቶች ውስጥ የዳሰሳ ጥናት/ሰርቪይ በሚካሄድበት ጊዜ መሰብሰብ ይቻላል።
የጤና ተቋማትን መሰረት ያደረጉ አመለካኝ መለኪያዎች (ለምሳሌ፡- በቂ የሆኑ የመፀዳጃ አገልግሎቶች ያሏቸው የጤና ተቋማት - በፐርሰንት፣ ንፁህና የተሻሻለ የውሃ አቅርቦት ያሏቸው የጤና ተቋማት - በፐርሰንት)	(የዳሰሳ ጥናት)/ሰርቪይ/መደበኛ መረጃ ስብሰባ/ዶኩመንት ምልክታ (ያሉት አገልግሎት መስጫዎች፣ የአገልግሎት መኖርና የዝግጁነት ግምገማ፣ የአገልግሎት አሰጣጥ አፈፃፀም ግምገማ) ኤች.ኤም.አይ. ኤስ (የጤና ማኔጅመንት መረጃ ስርዓት)
የተሻሻለ/በጥንቃቄ የተያዘ መፀዳጃ ቤት ያላቸው አባወራዎች	የወረዳ ዋሽ ክትትል ስርዓት/የዳሰሳ ጥናት(ሰርቪይ) ዶኩመንት ምልክታ
የማህበረሰቡ ውስጥ ያለው የተሻሻለ/በጥንቃቄ የተያዘ መፀዳጃ ቤት ሽፋን	የወረዳ ዋሽ ክትትል ስርዓት/የዳሰሳ ጥናት(ሰርቪይ) ዶኩመንት ምልክታ
ንፁህና የተሻሻለ ውሃ/በጥንቃቄ የተያዘ ውሃ ያላቸው አባወራዎች	የወረዳ ዋሽ ክትትል ስርዓት/የዳሰሳ ጥናት(ሰርቪይ)
ውሃና ሳሙና ያለው የአጅ መታጠቢያ ያላቸው አባወራዎች	የወረዳ ዋሽ ክትትል ስርዓት/የዳሰሳ ጥናት(ሰርቪይ) ዶኩመንት ምልክታ
የአካባቢና የግል ፅዳት አጠባበቅ ተግባራት	የወረዳ ዋሽ ክትትል ስርዓት/የዳሰሳ ጥናት(ሰርቪይ) ዶኩመንት ምልክታ

ቅጽ - J - አጋር ድርጅቶችን ለይቶ የማስፈረያና ያላቸውን አቅም የመገምገሚያ ቅፅ

ያሉትን ሁሉንም አጋሮች ተለይተው ከታወቁ በኋላ በሚከተለውን ሰንጠረዥ ውስጥ የእያንዳንዱን አጋር ዋና የሰራ መስክ እንዲሁም መሰረታዊ መረጃ፣ እያካሄዱዋቸው ያሉትን ፕሮጀክቶችና አላማቸውንም ጭምር ደኩመንት ለማድረግ መጠቀም ይገባል፡፡

ሰንጠረዥ ያሉትን ምቹ የትብብር አጋጣሚዎችን ለመለየትና ለማስቀመጥ፣ በእያንዳንዱ አጋር ውስጥ ያሉ ክፍተቶችን ለይቶ ለማስቀመጥ እንዲሁም በወረዳው ውስጥ ሊኖሩ የሚችሉ ልዩ የሆኑ ችግር ፈች ስራዎችን ለይቶ ለማስቀመጥ ይረዳል፡፡

የአጋር ድርጅት ስምና የተሰማራበት የስራ መስክ	የእያንዳንዱ ትኩረት የሚሹ በሽታዎች እንደሚሰቱ ደረጃ (ክፍተኛ፣ መካከለኛ፣ ዝቅተኛ፣ ሁሉም አለ - እንደሚከ)	ትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታ (የትኛው በሽታ ታላሚ እንደሆነ ይገለፃል)	ዋሽ (ተብራርቶ መሰረተ ልማት፣ 2. ማህበረሰብን መሰረት ያደረገ፣ 3. ትምህርት ቤትን መሰረት ያደረገ 4. የቆሻሻ አወጋገድ)	ዋሽ እና ትኩረት የሚሹ በሽታዎች ጋር የተያያዘ ኤስቢሲሲ (የትኛው እንደሆነ ይገለፃል፡ - በፀሀፍ// በእይታ የተዘጋጀ ማቴሪያሎች፣ ማህበረሰብን ማስተማር፣ የግንዛቤ ማስጨበጫ ዘመቻዎች)	የአጋር ድርጅቱ አይነት (ሀገር በቀል፣ አለም አቀፍ)	የፕሮጀክቱ አይነት ይብራራ	ፕሮጀክቱ	የሩብ አመት አቅድና የተገኙ ውጤቶች		ተለይተው የታወቁ ክፍተቶች
								የታወቀ ዋና	በሩብ አመት የተገኙ ውጤቶች	

መፍቻ / Key/Assumptions

ትንተና ከተሰራ በኋላ ሀብትን በአግባቡ ቅድሚያ ሰጥቶ ለመጠቀም እንዲቻል ሲባል ወረዳዎች ያለባቸውን የበሽታ ጫና ለመግለፅ ደረጃዎች ከዚህ በታች ባለው ሰንጠረዥ ተሰጥተዋል፡፡ ከፍተኛ የሆነ የበሽታ ጫና አለባቸው ተብሎ የሚተረጎመው፡- ትራኩማ >5%፣ STH > 20%፣ SCH > 10%፣ አንኮሴረኪያሲስ / ሊምፋቲክ ፊላሪያሲስ ደግሞ ወይ ኢንደሚክ ነው ወይም አይደለም፡፡

በሽታዎች	የኢንደሚክ ሁኔታ
ትራኩማ	ዝቅተኛ የበሽታ ስርጭት (TF ≥5 እና <10%)
	መካከለኛ የበሽታ ስርጭት (TF ≥10 እና <30%)
	ከፍተኛ የበሽታ ስርጭት (TF > 30)
በላሃረዚያ (SCH)	መካከለኛ የበሽታ ስርጭት (≥10 እና <50%)
	ከፍተኛ የበሽታ ስርጭት (≥50%)
የአንጀት ጥገኛ ትላትሎች	መካከለኛ የበሽታ ስርጭት (≥20 እና <50%)
	ከፍተኛ የበሽታ ስርጭት (≥50%)
ዝሆኔ	ኢንደሚክ (በተለያዩ የስርጭት መጠን ቢሆንም በሽታው ሁሉም አለ)
አንኮሴረኪያሲስ	ኢንደሚክ (በተለያዩ የስርጭት መጠን ቢሆንም በሽታው ሁሉም አለ)

ቅጽ - K - የተሰበሰበውን የመነሻ መረጃ ማጠቃለያና መተንተኛ

1. ቁልፍ የሆኑ ግኝቶችን ሰነድ ማድረግ

ሴክተሮች አጋሮች	በመነሻ ጥናት የተገኙ ግኝቶች (ከጥሬ መረጃ ላይ በመነሳት የተገኙ ቁልፍ የሆኑ ግኝቶች)	ተለይተው የታወቁ ክፍቶች ያሉበት ቦታ (ተገቢ የሆኑት ቦታዎች በሙሉ ይሞሉ)		
		ማህበረሰብ	የጤና ተቋም (በዋናነት ጤና ኬላ)	ትምህርት ቤት
ጤና				
ትምህርት				
ውሃ				
አጋር (ስም)				
1-----				
2-----				
3-----				
4-----				

2. የቤስት (BEST) ፍሬምዎርክን በመጠቀም ከዋሽ እና ትኩረት የሚሹ በሽታዎች ጋር የተያያዙ ግኝቶችን መተንተን

ርእስ (Theme)	ቁልፍ ችግሮች / ምላሽ የሚሹ ተግዳሮቶች	የተግዳሮቶቹ አይነት		የታወቁ ችግር ፈቺ ስራዎች
		ዋሽ	ትኩረት የሚሹ በሽታዎች	
ባሕርይ (Behaviour)				
አካባቢ (Environment)				
ማህበራዊ ተሳትፎ (Social inclusion)				
ሕክምናና እንክብካቤ				

3. የPEST ሞዴልን በመጠቀም የወረዳውን ነባራዊ ሁኔታ በስፋት መተንተን

ፖለቲካዊ ጉዳዮች	ኤኮኖሚያዊ ጉዳዮች	በ PEST ትንተና መሰረት የተደረሰባቸው ተግባራዊ ድምዳሜዎችና ድርጊቶች
		<p>ዋና ድምዳሜዎች:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 2. 3. 4. 5.
ማህበራዊ ጉዳዮች	አካባቢያዊ ጉዳዮች	መወሰድ ያለባቸው እርምጃዎች (Required actions):
		<ol style="list-style-type: none"> 1. 2. 3. 4. 5.

4. የስወት (SWOT) ሞዴልን በመጠቀም የወረዳውን ነባራዊ ሁኔታ ማጠቃለል

ጥንካሬዎች	ድክመቶች	በስወት (SWOT) ትንተና መሰረት የተደረሰባቸው ተግባራዊ ድምዳሜዎችና ድርጊቶች
		<p>ዋና ድምዳሜዎች:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 2. 3. 4. 5.
ምቹ አጋጣሚዎች	ስጋቶች	መወሰድ ያለባቸው እርምጃዎች:
		<ol style="list-style-type: none"> 1. 2. 3. 4. 5.

የመተንተኛ መሳሪያዎች ዝርዝር መግለጫ:

የቤስት (BEST) ፍሬምወርክ:

የቤስት ፍሬምወርክ ትኩረት የሚሹ ሃራራማ በሽታዎችን ታላሚ ያደረጉ ችግር ፈቺ ስራዎችን ለመተንተንና ለማቀድ የሚረዱ መሳሪያ ሲሆን የተፈለጉት ችግር ፈቺ ስራዎች አግባብነት ባላቸው ጉዳዮችና ሁኔታዎችን በማመዛዘን ነው።

የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ከእያንዳንዱ ርእሶች ጋር የተዛመዱ ቁልፍ የሆኑ ተግዳሮቶችን በመለየት፤ ለተግዳሮቶቹ ምላሽ ሊሰጡ የሚችሉ ችግር ፈቺ ስራዎችን ያቅዳል።

የፔስት (PEST) ሞዴል:

የ ፔስት ሞዴል ያሉ ሁኔታዎች የሚተነተኑበትን ስእል ለመፍጠር ድጋፍ ያደርጋል። ይህም የሚሆነው በተሰበሰበው መረጃ ላይ በማክሮ-ኢንቫይሮመንታል ውስጥ የሚገኙ ተፅእኖ ፈጣሪ ነገሮችን/ጉዳዮችን በተጨማሪነት በማካተት ነው። እያንዳንዱ ሴክተር የሚከተሉትን ክፍሎች እንደራሱ ሁኔታ አገናዝቦ ለመጠቀም ይገባቸዋል።

P- የፖለቲካዊና የቁጥጥር ክልከላዎች (Political and regulatory restrictions) :ለምሳሌ:- አንድ የተወሰነ እንቅስቃሴ ብቻ የሚደረግ ግዴታ፣ ሴክተር ቅድሚያ ሰጥቷቸው እንዲንቀሳቀስ የበላይ አካል ውሳኔ የሰጠባቸው፣ በሴክተር ስራ ላይ ማን መካከል ይችላል ወዘተ የሚባሉት ላይ የማይኖሩበት አወቃቀር የሚፈጥረው ተፅእኖ

E- የኢኮኖሚ ሞቹ አጋጣሚዎች ወይም ማነቆዎች: ለምሳሌ:- በእያንዳንዱ ሴክተር መሰሪያ ቤት ውስጥ የተበጀቱ በጀቶች ለሆኑ ነገሮች ብቻ እንዲውሉ ተብለው ነው የተበጀቱት ወይስ የተቀናጁ ጥረቶችን ለማሳካት በጀቶቹን ከአንዱ ወደ ሌላው እንደአስፈላጊነቱ ማዘዋወር ይቻላል? እያንዳንዱ ሴክተር በእነዚህ ላይ ያሉትን መረጃዎችን ከሰጠ በኋላ በወረዳው የፋይናንስ፣ ኤኮኖሚና ልማት ፅ/ቤት መረጃዎቹ ተጠምረው ያለውን አጠቃላይ የፋይናንስ ሞቹ አጋጣሚ ሁኔታዎች ላይ የጋራ ግንዛቤ እንዲኖር ለማድረግ በፅ/ቤቱ ተወካይ በኩል መረጃው መቅረብ ይገባዋል።

S- (Social) በማህበረሰቡ ውስጥ ያሉ ማህበራዊ ሁኔታዎች አኳያ: ለምሳሌ:- የጤና ስራ እንቅስቃሴዎች ሲጀመሩ ማህበረሰቡ የሚያሳየው ንቅናቄ ምን ያህል ነው? ለውሃና ስነ-ፅዳት አገልግሎቶች የሚውሉ የግንባታ ስራዎች፣ እድሳና ጥገና ላይ ማህበረሰቡ የሚያሳየው ተሳትፎ ምን ያህል ነው? እንደ የጤና ኤክስቴንሽን ስራተኞች እና የሴት ልማት ስራዊቶች ለማህበረሰቡ ያላቸው የተደራሽነት ጥንካሬ ምን ያህል ነው? በትምህርት ቤቶችና በማህበረሰብ መካከል ያለው ትስስር ምን ያህል ጠንካራ ነው? በማህበረሰቡ ውስጥ ያሉ ዋና ዋና እሴቶችና ተግባራዊ ልማዶች ምንድናቸው? የባህሪ / የተግባር ለውጥ እንዳይመጣ መሰናክል ሊሆኑት የሚችሉ ምንድናቸው? የማህበረሰቡ ተነሳሽነት እጅግ በጣም ጥሩ የሚሆነው ምን ቢደረግ ነው?

T- ከቴክኖሎጂ አኳያ: ለምሳሌ:- በአሁኑ ሰዓት ያሉ ሂደቶች፣ መሳሪያዎች፣ የቅንጅት ሂደቱን ለማሳልበት ረገድ ጥቅም ላይ ሊውሉ የሚችሉ የሰብሰባ መድረኮች (ሁሉንም ሴክተሮች በአንድነት የሚያሰባሰቡ)

የስወት (SWOT) ሞዴል:

የስወት ሞዴል ፐሮጀክቶችን ሊደግፉ የሚችሉ ነገሮችንና ሀብቶችን እንዲሁም ደግሞ ተግዳሮት ሆነው ሊያደናቅፉት የሚችሉ ነገሮችን ለመለየትና ለማወቅ የሚያስችል ነው። የሚጠበቁትን ተግዳሮቶችና እንቅፋቶች በቅድሚያ ለማወቅ በማሰቻሉ ፤ ሀብቶችን ለማሰባሰብና ስጋትን ለመቀነስ የሚያስችል እሴት አለው።

የ ስወት ሞዴልን በመጠቀም የመረጃ ትንተና ሲሰራ በሚከተለው መንገድ መሆን አለበት:-

ጥንካሬዎች – ሁለት አይነት ጥንካሬዎች መለየት አለባቸው:

- ሀ. ጥንካሬዎችና ሃብቶች (አቅሞች) : በወረዳው ውስጥ የሚገኙ (ለምሳሌ:- ተነሳሽነት ያለው አመራርና ጠንካራ የጤና ልማት ቡድን፣ እንቅስቃሴ ላይ ያለ ጠንካራና ቁርጠኛ የሆነ መንግስታዊ ያልሆነ ድርጅት)
- ለ. በተለያዩ ሴክተሮች ቅንጅታዊ ስራ የተነሳ የተገኙ ጥንካሬዎችና ሃብቶች (ይህ የሚያመለክተው ሴክተሮች በመካከላቸው አጋርነት በመፍጠራቸው የተነሳ የመጡ አዎንታዊ የሆኑ ውጤቶችን ነው)

ድክመቶች– ሁለት አይነት ድክመቶች መለየት አለባቸው:

- ሀ. በወረዳው ውስጥ ቀድሞውኑ ያሉ ድክመቶች (ምሳሌዎች:- ቁልፍ የስራ መደብ የያዙ ሰዎች ድክመት፣ የበጀተው እጥረት፣ በቂ ያልሆነ መሰረተ-ልማት መኖር)
- ለ. ቅንጅታዊ ስራ ከሚሰሩ ሴክተር መሰሪያ ቤቶች ጋር የተያያዘ ድክመት (ለምሳሌ:- የጋራ የሆነ ግብ አለመኖር፣ ግትር ያልሆነ የበጀት ወጪ አለመኖር፣ የፍላጎት ግጭት)

ምቹ ኢጋጣሚዎች - ሁለት አይነት ምቹ ኢጋጣሚዎች መለየት መቻል አለባቸው፡

- ሀ. በወረዳው ውስጥ ያሉ ምቹ ኢጋጣሚዎች (ምሳሌዎች፡- የባህርይ/የተግባር ለውጥ ለማምጣት የሚረዱ ልምዶችና እሴቶች፣ የተመረጡ እንቅስቃሴዎችን በገንዘብ መደገፍ የሚችሉ የጋራ የማህበረሰብ መዋጮዎች)
- ለ. ሴክተር መስሪያ ቤቶች በሚሰሩት ቅንጅታዊ ስራ የተነሳ የተፈጠሩ ምቹ ኢጋጣሚዎች (ለምሳሌ፡- ግትር ያልሆነ በጀት፣ በሴክተሮች መካከል ያለ የርስ በርስ ድጋፍ፣ ማስረጃን መሰረት ያደረገ የሁብት ምደባ)

ፍራቻዎች - በስዎት ትንተና ላይ ፍራቻዎች አብዛኛውን ጊዜ የሚያመለክቱት በሴክተሮች መካከል ስላለው ቅንጅታዊ ስራ ላይ ነው። (ለምሳሌ፡- ሴክተሮች በመካከላቸው ቅንጅት ፈጥረው የሚሰሩት ስራንና ኢጋርነታቸውን ከሚያሰናክሉት ምክንያቶች መካከል በቅንጅት ለሚታወቁ የስራ እቅዶች ላይ በዘን የሚደረግ ድጋፍ አለመኖር ነው። ከዚህ ይልቅ በምትኩ የሚጠበቀው በተለመደውና ባሕላዊ በመሰለው አካሄድ ሴክተሮች ስራቸውን ይሰራሉ ተብሎ ነው።

5. የአንድምታ ትንተና፡

1. የተለያዩ ሴክተሮች ከሚሰሩባቸው ስራ ውስጥ በዋናነት የሚደረጉባቸው ማለትም አንዱ ሴክተር የሚሰራው ስራ ከሌላኛው ሴክተር ስራ ጋር የሚመሳሰሉባቸው ነጥቦች ምንድናቸው?

2. በሌላ ሴክተር ሊፈቱ የሚችሉ በአንድ ሴክተር ስራ ውስጥ ያሉት ግልፅ ክፍተቶች የትኞቹ ናቸው?

3. ማስተባበርና ቅንጅት ለመፍጠር ምቹ ኢጋጣሚዎች ሆነው ተለይተው መታወቅ የሚችሉት የትኞቹ ናቸው?

4. አሁን ካሉት ችግር ፈቺ ስራዎች ውስጥ በሌላ ሴክተር አስተዋፅኦ መጎልበት የሚችሉት የትኞቹ ናቸው?

5. ተለይተው የታወቁትን ክፍተቶች ለመሙላት - እስከ አሁን ድረስ ካሉት ውጪ - አዲስ የሆኑ ችግር ፈቺ ስራዎች ውስጥ የትኞቹ ናቸው የሚያስፈልጉት?

6. ችግር ፈቺው ስራ እንዲሰራባቸው ቅድሚያ የተሰጣቸው ቦታዎች ምንድናቸው?

ቅጽ 1 - በወረዳ ደረጃ የሚገኙ ተቋማት

የሚከተለው ሰንጠረዥ በወረዳ ደረጃ ለገኙ ይችላሉ የሚባሉ ተቋማት ዝርዝርን ይዟል። በወረዳው ውስጥ ያለውን ነባራዊ ሁኔታ ሲተነተን (situation analysis) እነዚህ ተቋማትን ግምት ውስጥ ማስገባት ይገባል።

በወረዳ ደረጃ የሚገኙ ተቋማት			
*ይህ የተቋማት ዝርዝር ሁሉንም ጨርሶ የያዘ አይደለም። የተዘረዘሩት ተቋማት አይነታቸውና የሚጫወቷቸው ሚናዎች እንደየአካባቢው ሊለያይ ይችላል			
ትምህርተ ቤቶች	ጤና ኬላዎችና ጤና ጣቢያዎች	የሐይማኖት ተቋማት	የገበያ ቦታዎች
ችግር ፈቺ ስራ የሚሰሩበት ቦታ መረጃ መሰብሰብ መረጃ ማሰራጨት ማህበረሰብ ንቅናቄ	ችግር ፈቺ ስራ የሚሰሩበት መረጃ መሰብሰብ መረጃ ማሰራጨት የበሽታው ሕክምና	መረጃ ማሰራጨት የማህበረሰብ መሰብሰቢያ ቦታ ማህበረሰብ ንቅናቄ	የዋሽ ችግር ፈቺ ስራ የሚሰሩበት ቦታ መረጃ መሰብሰብ መረጃ ማሰራጨት
የፖሊስ ጣቢያዎች	የሰልጠና ማዕከላት	ፋብሪካዎች	ሌላ በአካባቢው ያሉ የንግድ ስራዎች
መረጃ ማሰራጨት	መረጃ መሰብሰብ መረጃ ማሰራጨት ማህበረሰብ ንቅናቄ	ችግር ፈቺ ስራ የሚሰሩበት ቦታ መረጃ መሰብሰብ መረጃ ማሰራጨት	መረጃ መሰብሰብ መረጃ ማሰራጨት ማህበረሰብ ንቅናቄ
ተጨማሪ የማህበረሰብ ትስስሮች			
የጤና ኤክስፔንሽን ሰራተኞች	የሴቶች ልማት ቡድን/ሰራዊት	የጤና ኤክስፔንሽን ሰራተኞች	የሴቶች ልማት ቡድን/ሰራዊት
መረጃ መሰብሰብ መረጃ ማሰራጨት ችግር ፈቺ ስራውን መምራት	መረጃ መሰብሰብ መረጃ ማሰራጨት ችግር ፈቺ ስራውን መምራት የማህበረሰብ ንቅናቄ	መረጃ መሰብሰብ መረጃ ማሰራጨት ችግር ፈቺ ስራውን መምራት	መረጃ መሰብሰብ መረጃ ማሰራጨት ችግር ፈቺ ስራውን መምራት የማህበረሰብ ንቅናቄ

ቅጽ - M - በምክረ-ሃሳብ ደረጃ የቀረቡ ባለድርሻ አካላትና ኃላፊነቶቻቸው

የሚከተለው ሰንጠረዥ ዋሽ እና ትኩረት የሚሹ በሽታዎች ተግባራት ላይ በጋራ ጥምረት ፈጥረው ስራ ይጀምሩ ይሆናል ተብለው የሚጠበቁ ሴክተሮችና አጋሮች/አጋር ድርጅቶችን በዝርዝር ያሳያል። እያንዳንዱ ሴክተሮች/አጋሮች በተሰማሩበት መስክ ያላቸውን ልምድ እና ተፅዕኖ በመጠቀም ድጋፍ እና ትብብር ስራ ላይ የሚገቡ ከሆነ ምን ምን ላይ ሊካፈሉ እንደሚችሉ ለማወቅ ይህን ዝርዝር እንደ ማጣቀሻ መጠቀም ይገባል። ይህ ሰንጠረዥ በወረዳው ውስጥ ስላሉት አወቃቀሮች/ሴክተሮች/አጋሮች ያላቸውን ጥንካሬዎችና ምቹ አጋጣሚዎችን ላይ መረጃ ለመሰብሰብ እና ለመለየት ያግዛል። ከዚያም በሚወጣው የስራ እቅድ ላይ ማካተት ይቻል ይሆናል።

ባለድርሻ አካል	ደረጃ	የሚጠበቁ ኃላፊነቶች
የወረዳ ጤናጥበቃ ፅ/ቤት (የገጠና የከተማ)	መንግስት	በወረዳው ውስጥ በሚገኙት ማህበረሰቦች ውስጥ ያለውን የበሽታ ስርጭት፣ ያሉትን የዋሽ መሰረተ-ልማቶችን እንዲሁም የግል የአካባቢ ፅዳት ተግባራትን በመለየት በካርታ ላይ ማስፈር። በወረዳው የማይክሮኖላን ውስጥ ዋሽ እና ትኩረት የሚሹ በሽታዎች የስራ እንቅስቃሴዎችን ማካተት። በወረዳው ዋሽ እና ትኩረት የሚሹ በሽታዎች የስራ እንቅስቃሴ የማስተባበሪያ መድረክን በንቃት ለመምራት የመሪነት ሚናውን ይወስዳል።
የወረዳ አስተዳደር	መንግስት	ግብረ ኃይል ስብሰባ ይመራል፤ የመጀመሪያ ሶስት የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ስብሰባ ተግባራት ላይ ይመራል፤ የግብረ ኃይል እና የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን አባላትን በመሰየም የሹመት ደብዳቤ ይፅፋል፤ ለሁለቱም መድረኮች እና ለቀጣይ የግብረ ኃይል የመጀመሪያ ስብሰባዎቻቸው መቼ እንደሚካሄዱ ቀንና ሰዓት ይወስናል ስለጋራ መድረኮች አስፈላጊነት፤ ሴክተሮች በመካከላቸው ቅንጅትና ትብብር ፈጥረው ቢሰሩ የሚያስገኝውን ዋና ዋና ጠቀሚያዎች በተመለከተ የማስተዋወቅ ምክረ ሃሳብ ይሰጣል ፤ የስራ ማስፈጸሚያ መመሪያ ስነድ (ToR) አዘጋጅቶ በማውጣት በመጀመሪያ የግብረ ኃይል እና ቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ስብሰባዎች ላይ ያቀርባል
የወረዳ ፋይናንስ፣ ኤኮኖሚና ልማት ፅ/ቤት	መንግስት	ለተቀረፁት የስራ እቅዶች ማስፈጸሚያ / መተግበሪያ የሚሆን በጀትና ሀብቶችን የማቀድ ስራን ይመራል፤ የርስ-በርስ ትብብርና አጋርነት መርሆቸው እንደተጠበቀ ሆኖ ሴክተሮች የራሳቸውን ሀብት በአግባቡ እንዲጠቀሙበት ድጋፍ ያደርጋል። በሴክተሮች መካከል ቅንጅት መኖሩን ያረጋግጣል፤ ተግባር ላይ ሲገቡ ሃብታቸውን በጋራ የሚጠቀሙበት መንገድ እንዲሁም በትብብር አጣጥሞ ምክንያት የገንዘብ ክነክትን ለመከላከል ዘዴ / ሲሰተም ይፈጥራል። በየሩሳ አመቱ የበጀት ሪፖርት ይቀበላል፤ ያዘጋጃል ከዚያም ለቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ለግብረ ኃይል ያቀርባል። ከዚህ በተጨማሪም እቅድ፣ አጠቃቀም እና ቀጣይ እቅዶችን ያቀርባል። በሴክተሮች መካከል ለፍር የሚገባውን የትብብር፣ የማስተባበር እና የቅንጅት መርሆዎች ያልተከተሉ የስራ እቅዶች ያለማጠቃለያ ስልጣን የወረዳ ፋይናንስ፣ ኤኮኖሚና ልማት ፅ/ቤት አለው።
የወረዳ ትምህርት ፅ/ቤት (የገጠና የከተማ)	መንግስት	ትኩረት የሚሹ የሃራሪ ስራዎች ጋር የተያያዙ አመለካከት መለኪያዎችን በፕሮግራሞቻቸው አመለካከት መለኪያዎች ውስጥ ያካትታሉ፤ በከፍተኛ ደረጃ ትኩረት የሚሹ የሃራሪ ስራዎች ስርጭት የሚገኝባቸውን ትምህርት ቤቶች በካርታ ላይ እንደሚደረጁባቸው በመለየት ያስቀምጣል፤ ትኩረት የሚሹ የሃራሪ ስራዎች በሽታዎች ስርጭት በከፍተኛ ደረጃ የሚገኝባቸውን ትምህርት ቤቶች ውስጥ ያሉትን የዋሽ መሰረተ-ልማቶች ያሉበትን ሁኔታ ይመለከታል/ ይገመግማል፤ በትምህርት ቤት የዋሽ ክብባት እንቅስቃሴና ትምህርት ማስተማሪያ ውስጥ ትኩረት የሚሹ የሃራሪ ስራዎች ማካተት፤ በምክረ-ሃሳብ ደረጃ የሚመከሩ መሳሪያዎች በመጠቀም ዋሽ እና ትኩረት የሚሹ በሽታዎች እንቅስቃሴዎች ላይ ክትትል ማድረግ፤ የትምህርት ቤት ዋሽ እና ትኩረት የሚሹ በሽታዎች መሰብሰብ፣ ደኩመንት ማድረግ፣ ሪፖርት ማቅረብ፤ በወረዳው ዋሽ እና ትኩረት የሚሹ በሽታዎች የማስተባበሪያ መድረክ ላይ በንቃት መሳተፍ።
የውሃ ሃሳብና አገልግሎት ፅ/ቤት	መንግስት	አዲስ የዋሽ ችግር ፈች ስራ የትኩረት ማህበረሰብ ውስጥ መሰረት እንዳለበት ለመምረጥ በማህበረሰቦች ውስጥ ያለውን ትኩረት የሚሹ የሃራሪ ስራዎች በሽታዎች የስርጭት መጠን እንደአንድ የመምረጫ መስፈርት ለመጠቀም ማካተት፤ በጀት በሚመደቡበት ጊዜ ትኩረት የሚሹ የሃራሪ ስራዎች በከፍተኛ ደረጃ ስርጭት ያለባቸውን አካባቢዎች ቅድሚያ መስጠት፤ የውሃ መሰረተ-ልማቶችን እድሳትና ጥገና የሚያደርጉ ኤክስፐርቶችን መመደብ፤ በምክረ-ሃሳብ ደረጃ የሚመከሩ መሳሪያዎች በመጠቀም ዋሽ እና ትኩረት የሚሹ በሽታዎች እንቅስቃሴዎች ላይ ክትትል ማድረግ፤ በወረዳው ዋሽ እና ትኩረት የሚሹ በሽታዎች የማስተባበሪያ መድረክ ላይ በንቃት መሳተፍ።
ትኩረት የሚሹ የሃራሪ ስራዎች ላይ እና በጤና ጉዳዮች ላይ የሚሰሩ መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች	መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች	ትኩረት የሚሹ የሃራሪ ስራዎች የመከላከል ስራና ዋሽ እና ትኩረት የሚሹ በሽታዎች የማስተባበር እንቅስቃሴ የሚሆን በቂ በጀት መመደብ፤ በቀላሉ መድረስ የማይቻልባቸው ሆነው ትኩረት የሚሹ የሃራሪ ስራዎች በከፍተኛ ደረጃ ስርጭት ላለባቸው ቀበሌዎች የቴክኒካልና የገንዘብ ድጋፍ መስጠት፤ በምክረ-ሃሳብ ደረጃ የሚመከሩ መሳሪያዎች በመጠቀም ዋሽ እና ትኩረት የሚሹ በሽታዎች እንቅስቃሴዎች ላይ ክትትል ማድረግ፤ ምርጫ ተሞክሮዎችን ደኩመንት በማድረግ የልምድ ልውውጥ ማድረግ፤ በወረዳው ዋሽ እና ትኩረት የሚሹ በሽታዎች ቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ውስጥ በንቃት መሳተፍ
በዋሽ ላይ የሚሰሩ መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች	መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች	እቅድ በሚወጣበት በጀት በሚመደቡበት ጊዜ ትኩረት የሚሹ የሃራሪ ስራዎች በከፍተኛ ደረጃ ስርጭት ያለባቸውን አካባቢዎችን ቅድሚያ ትኩረት መስጠት፤ የውሃና ስነ-ፅዳት አገልግሎት መስጫዎችንና መሰረተ-ልማቶችን እንዲካተቱ እንዲያደሱ ኤክስፐርቶችን መመደብ፤ ምርጫ ተሞክሮዎችን ደኩመንት በማድረግ የልምድ ልውውጥ ማድረግ፤ ዋሽ እና ትኩረት የሚሹ በሽታዎች እንቅስቃሴዎች በጀት መመደብ፤ የመረጃ ልውውጥና ማስረጃ በመጠቀም ውሳኔ መወሰን ላይ ማህበረሰብን መሰረት ያደረጉ ተቋማት ጋር በቅርብ መስራት፤ በወረዳው ዋሽ እና ትኩረት የሚሹ በሽታዎች ቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ውስጥ በንቃት መሳተፍ።
የዋሽ ኮሚቴዎች (ዋሽኮ)	ማህበረሰብ	በማህበረሰቡ ውስጥ ያለውን ትኩረት የሚሹ የሃራሪ ስራዎች ስርጭትና የዋሽ መሰረተ-ልማቶች ሁኔታን መመልከትና ክትትል ማድረግ፤ ፡ ቋሚ በሆነ መልኩ ከማህበረሰቡ ጋር ውይይት ማካሄድ ከዚያም ማህበረሰቡ የሚያቀርበውን ጉዳይ ለወረዳ አመራሮች ማስተላለፍ። የተለያዩ ዝግጅቶችንና አጋጣሚዎችን በመጠቀም በዋሽ እና ትኩረት የሚሹ በሽታዎች ላይ የባሕርይ/የተግባር ለውጥ ሊያመጡ የሚችሉ አስተማሪ የሆኑ መረጃዎችንና መልእክቶችን ማሰራጨት፤ እንዲሁም የግንዛቤ ማስጨበጫ እንቅስቃሴዎችን ማካናወን። ለዋሽ መሰረተ-ልማት እና ማህበረሰብን መሰረት ላደረጉ መፍትሔዎች በእጅ ያለውን ሀብቶች በማሰባሰብ ንቅናቄ መፍጠር። መረጃ መለዋወጥና ከሌሎች ማህበረሰብ መሰረት ያደረጉ የለውጥ አራማጆች ማለትም እንደ ጤና ኤክስፐርቶች ስራተኞች፣ ትምህርት ቤት ክብባት፣ የጤና ልማት ስራዎች፣ የህይወት መረጃ ጋር ተቀራርቦ/በቅርብ ሆኖ መስራት። በሽታዎች የትኩረት እንደሚገኙ በካርታ ላይ በሚለይበት ጊዜ፣ መረጃ / መረጃ በሚሰብሰቡበት ጊዜ፣ እንዲሁም ደኩመንትና ሪፖርት በሚደረግበት ጊዜ ተሳትፎ ማድረግ። በቀበሌ ደረጃ በሚከናወኑ የማስተባበር እንቅስቃሴዎች ላይ በንቃት መሳተፍ።
የጤና ኤክስፐርቶች ስራተኞች/የጤና ልማት ስራዎች/በጎ ፈቃደኞች	መንግስት	ትኩረት የሚሹ የሃራሪ ስራዎች መከላከል ስለሚቻላቸው መንገዶችን ስለውሃና ስነ-ፅዳት አገልግሎቶች መስጫዎች አጠቃቀም በተመለከተ ከማህበረሰቡ ጋር ውይይት ማካሄድና የግንዛቤ ማስጨበጫ እንቅስቃሴዎችን ለማህበረሰቡ አባላት መስጠት። ቋሚ በሆነ መልኩ መረጃ መሰብሰብ፣ ደኩመንት ማድረግ፣ ሪፖርት ማድረግ። ለዋሽ - ትኩረት የሚሹ የሃራሪ ስራዎች አስተባባሪ ኮሚቴ ማህበረሰብ ማሳተፍ ስለሚችልበት መንገድ፣ አሉ ተብለው የሚባሉ ተግዳሮቶችን ማህበረሰቡ ስላለው አሉት / ሀብት በተመለከተ መመሪያዎችን መስጠት። መረጃ በመለዋወጥና ማህበረሰብን መሰረት ያደረጉ ችግር አፈታትና ውሳኔ አሰጣጥ ላይ ከዋሽኮ (ከውሃና ስነ-ፅዳት ኮሚቴዎች)፣ ማህበረሰብን መሰረት ካደረጉ ማህበራት፣ ከቀበሌ አመራሮች እና ከሌሎች ተፅዕኖ ፈጣሪዎች ጋር ተቀራርቦ መስራት።
የማህበረሰብ ተቋማት (ዕቁብ፣ ዕድር) እና የማህበረሰብ መሪዎች (የሴቶች፣ የህይወት፣ የዩኒቨርሲቲ ተማሪዎች፣ የወጣት ቡድኖች)	ማህበረሰብ	የግንዛቤ ማስጨበጫ እንቅስቃሴዎችን፣ የማህበረሰብ ውይይቶችን፣ መረጃ የመሰብሰብ ስራን፣ መረጃ የማሰባሰብ እና ማህበረሰብን መሰረት ያደረጉ የሀብት ንቅናቄ ስራን መደገፍ። መረጃ በመለዋወጥና የማስተባበር እንቅስቃሴዎች ላይ ከጤና ኤክስፐርቶች ስራተኞች፣ ከውሃና ስነ-ፅዳት ኮሚቴዎች፣ ከትምህርት ቤት ክብባት ጋር ተቀራርቦ መስራት።

ቅጽ - N - የተቀናጀ የስራ ዕቅድ ለማውጣት የሚረዱ መሪ ጥያቄዎችና መወያያ ነጥቦች

ያሉት ክፍተቶች ከተለዩ በኋላ ቀጥሎ መደረግ የሚገባው ምቹ የትብብር አጋጣሚዎችን መፈለግ መጀመር ነው።

1. የሚከተሉትን ጥያቄዎች በመጠየቅ ባሉት ክፍተቶች ላይ ውይይቱ መቀጠሉን ማረጋገጥ፡

- ለይተን ያወቅናቸው ክፍተቶች በአጋር ድርጅቶች ሀብት መቀረፍ ይችላሉ? አጋር ድርጅቶቹ እንቅስቃሴያቸውን እንደአስፈላጊነቱ በመመልከት ቅድሚያ መስጠት ለሚገባው ቅድሚያ በመስጠት እንደሁኔታው ማለቀቀው ይችላሉ? ለምሳሌ፡- ሌሎች ሴክተሮች/አጋሮች በስራቸው ውስጥ ትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታዎች የመከላከል ስራን እንዲያካትቱ ማበረታታት/ ማሳልበት። ለመጥቀስ ያህል፡- ከወረዳው ትምህርት ፅ/ቤት ጋር በመተባበር ትምህርት ቤቶች በትምህርት ማስተማሪያ እቅዳቸው ውስጥ እንዲካተት ማድረግ፣ ትምህርት ቤትን መሰረት ያደረጉ ስራዎችን/እንቅስቃሴዎች ላይ ለሚደረገው ክትትል ድጋፍ መስጠት።
- ክፍተቶችን ለመቅረፍ/ለመዘጋት የሚያስፈልጉ ሀብቶች (የገንዘብና የማቴሪያል/ቁሳቁስ ድጋፍ) እንዲጨምሩ ለማድረግ ሲሉ አጋር ድርጅቶች በጋራ ሆነው የማስተዋወቅ (advocate) ስራ ሊሰሩ ይችላሉ? ለምሳሌ፡- ትኩረት የተደረገባቸው በሽታዎች ለማስወገድ የሚደረገው ጥረት ላይ የፖለቲካ አመራሩ በቁርጠኝነት ድጋፍ እንዲያደርግ ከወረዳ አመራሮች፣ ሌሎች ባለድርሻ አካላትና ወደፊት ድጋፍ ያደርጋሉ ተብለው ከሚገመቱ በጎ አድራጊዎች ጋር የሚደረግ ስብሰባ ላይ መልእክቶችንና ወደ ተግባር እንዲገቡ ጥሪዎች ማቅረብ።

2. በእቅድ ላይ ወይም እየተተገበሩ ያሉ ችግር ፈቺ ስራዎችን በትብብር የመስራት ሁኔታ ምን እንደሚመስል ለማየት ቀጣይነት ባለው መልኩ ውይይት ማድረግ (በተቻለ መጠን ውይይቱ በአንድ የተወሰነና፣ በእቅድ ከሚከናወን እንቅስቃሴ ጋር የተያያዘ ለማድረግ መሞከር)፡

- በጋራ ትብብር ቢሰሩ የበለጠ ጠቀሜታ ሊያመጡ ይችላሉ የሚባሉት ፕሮጀክቶች የትኞቹ ናቸው? ለምሳሌ፡- በወረዳ ውስጥ በሚገኙ ጥቂት ትምህርት ቤቶች ውስጥ የመፀዳጃ ቤቶችን ለመገንባት የዋሽ ፕሮግራም እቅድ ያለው ከሆነ ከትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታዎች ሴክተር ጋር መመካከር አለባቸው። ይህን ማድረግ ያስፈለገበት ምክንያት፣ በከፍተኛ ደረጃ ተጋላጭ የሆኑትን ትምህርት ቤቶችን ለመለየት እንዲሁም ለተማሪዎች የግል ንፅህና ትምህርት በፕሮግራም መስጠቱን ለማረጋገጥ ሲሆን ከዚህ ባለፈም በስራው የሚገኘውን ውጤት የበለጠ እንዲሆን ለማድረግ ጭምር ነው።
- በጋራ ሀብት ቢሰሩ የበለጠ ጠቀሜታ ሊያመጡ ይችላሉ የሚባሉት የትኞቹ ፕሮጀክቶች ናቸው? ለምሳሌ፡- የክትትልና ግምገማ ዳሳሳዊ ጥናት ለማድረግ አንድ ማከናወኛ ዘዴ ብቻ መጠቀም። ዘዴው ለብዙ ስራዎች (ለዋሽ እና ትኩረት የሚሹ በሽታዎች ወዘተ) መጠቀም የሚቻል በመሆኑ ከሌሎች ሴክተሮች/አጋር ድርጅቶች ጋር የሚጋሩት ይሆናል ማለት ነው።
- ሁለቱንም ማለትም ዋሽ እና ትኩረት የሚሹ በሽታዎች በአንድ ላይ መያዝ ያለባቸው የትኞቹ እንቅስቃሴዎች/ችግር ፈቺዎች ናቸው? ለምሳሌ፡- በመድሃኒት እደላ ዘመቻዎች ጊዜ ማህበረሰቡን በስፋት ለማግኘት ምቹ አጋጣሚ በመሆናቸው የባህርይ/የተግባር ለውጥ ለማምጣት የሚተላለፉ መልእክቶችን ሁልጊዜ አካተው መያዝ ይገባቸዋል።
- ዋሽ እና ትኩረት የሚሹ በሽታዎች የተያያዙ እንቅስቃሴዎች ላይ ለማህበረሰቡ ግንዛቤ ማስጨበጫ ለመስጠት የሚያመቻ አጋጣሚዎች ላይ መወያየት። ለምሳሌ፡- የማህበረሰብ መወያያ መድረኮች፣ የሬድዮ ማስታወቂያዎች፣ በራሪ ወረቀቶች/ ፅሁፎች፣ ፖስተሮችና የመሳሰሉት
- በወረዳው ውስጥ የግሉን ዘርፍ (እንደ ፋብሪካዎች፣ ሆቴሎች፣ የውሃ ቴክኒሺያኖች የመሳሰሉት) በWASH-NT- D እንቅስቃሴዎች ላይ የበኩላቸውን እንዲያደርጉ ምን ዓይነት የሆነ ተመራጭ ዘዴ አለ? የመቀናጀት እንቅስቃሴ ጅምራ ላይ ምን ዓይነት ድርሻ ወስደው መጫወት ይችላሉ?

ቅጽ - ዐ - የስራ ዕቅድ አወቃቀር ቅፅ
የተቀናጀና የዋሽ እና ትኩረት የሚሹ በሽታዎች የቅንጅት ስራ አቅድ

የጋራ ግቦች: (የመካከለኛ ጊዜ / የረጅም ጊዜ)

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

የስኬት አመለካኝ መለኪያዎች: በተሰሩ የስራ ግባአቶች ላይ እና ከትግበራ በኋላ የተገኙ ውጤቶች (indicators of
Inputs / output/ outcome)

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

የተመረጡ ቅንጅታዊ ተግባራት (ቅድሚያ እንደሚያስፈልጋቸው ይዘርዘሩ)

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

መወሰድ ያለባቸው ጭብጥ እርምጃዎች

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

መከናወን ያለባቸው ድርጊቶች ዝርዝር

የአንቅስቃሴው ዝርዝር መግለጫ	ግብ	የሰኬት አመለካኝ መለኪያ / የመካከለኛ ጊዜ አመለካኝ Success Indicator/ mid-term milestone	አንዳገኙ የሚፈለጉ ውጤቶች	ኃላፊነት ያለበት ሴክተር	ተሳታፊ ሴክተሮች/ አጋሮች	መጠናቀቅ ያለበት ቀን	የሚያፈልጉ ሃብቶች	በአንቅስቃሴው ምላሽ የተሰጠው ክፍተት	አዲስ አንቅስቃሴ / ማስተካከያ የተደረገለት የነበረ አንቅስቃሴ	ስጋቶችና የመቀነሻ ስልቶች

ቅጽ - P - የማቀናጀት እንቅስቃሴዎች (ለምሳሌነት የቀረበ)

የሚከተለው ሰንጠረዥ በርካታ ትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታዎች እንቅስቃሴዎችን በምሳሌነት የያዘ ሲሆን እንቅስቃሴዎቹን ከሌሎች ሴክተሮች ጋር በማቀናጀት ያሳያል። ከዚህ በተጨማሪም የሴክተር መስሪያ ቤቶች ለችግር ፈቺ እንቅስቃሴዎቹ ስኬት በየበኩላቸው ያበረከቱትን ልዩ አስተሳሰብ ምን ምን እንደሆነ ይገልጻል። የትኛው ጉዳይ መቀናጀት እንዳለበት ለመምረጥ ሲፈለግ መሰረት ማድረግ የሚያስፈልገው በመቀናጀቱ ምክንያት የተሻለ ውጤት ማስመዘገብ የሚያስችል መሆኑን፣ ለወጣው ወጪ ተመጣጣኝ ስራ መስራት የሚያስችል መሆኑን፣ የሰውና የገንዘብ ሀብትን በተሻለ ሁኔታ በይበልጥ መጠቀም የሚያስችል መሆኑን፣ እንዲሁም ሲስተምንና አቅምን ማጠናከር የሚያስችል መሆኑን ማገናዘብ ያስፈልጋል።

* ይህ መረጃ የተወሰደው ከአገር አቀፍ ዋሽ እና ትኩረት የሚሹ በሽታዎች ቅንጅት የሰራ መተግበሪያ ነው።

ቅድሚያ የሚሰጣቸው ትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታዎች ችግር ፈቺ ተግባራት	የማቀናጀት የዋሽ ችግር ፈቺ ተግባራት/ እንቅስቃሴዎች	የማቀናጀት ዘዴዎች	የማረጋገጫ መንገዶች	ትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታዎች ችግር ፈቺ ተግባራትን የሚያከናውኑ አካል ድርሻ
የመከላከያ የመድሃኒት እደላ ዘመቻ	የግል ተግባራት / ባሕርይ ለውጥ እንዲኖር ማሳደግ (የግልና የቤተሰብ ንፅህና ለምሳሌ፡ ወሳኝ በሆኑ አምስቱ ጊዜያት እጅን መታጠብ፤ ፊትን መታጠብ፤ ጫማ ማድረግ፤ ሌሎች መከላከል የሚያስችሉ ተግባራት)	በቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን የባሕርይ / የተግባር ለውጥ ማምጣት የሚያስችሉ መሳሪያዎችን ማበጀት በማህበረሰብ ንቅናቄ ጊዜ በተለያዩ የመገኛዎች ዘዴዎች መልእክቶችን ማስተላለፍ	አጋዥ መሳሪያዎችን ማዘጋጀት (Tool development) የማህበረሰብ መድሃኒት አዳዮችንና የጤና ኤክስቴንሽን ስራተኞችን ማሰልጠን፤ ከዚያም የዚህን ችግር ፈቺ ስራ ጥራት መከታተል	መሳሪያዎችን ማዘጋጀት በተለያዩ መድረኮች መልእክቶች እንዲሰራጩ ማስተባበርና በሁሉም ዘንድ ተካታች እንዲሆን ማስደረግ
በጤና ኤክስቴንሽን ስራተኞች እና በጤና ልማት ስራዎች (በሴት ልማት ቡድኖች)	የግል ተግባራት / ባሕርይ ለውጥ እንዲኖር ማሳደግ (የግልና የቤተሰብ ንፅህና ለምሳሌ፡ ጫማ ማድረግ፤ ሌሎች መከላከያ ተግባራት) ስለበሽታ መተላለፍ በተመለከተ በቤተሰቦችና በማህበረሰብ ላይ መረጃ መሰብሰብ፡- (በሽታዎች ካሉ፤ የዋሽ አገልግሎቶች ጥራት)	በጤና ኤክስቴንሽን ፓኬጅ መረጃ መሳሪያዎች ውስጥ ቁልፍ የሆኑ መልእክቶችን ማካተት	የጤና ኤክስቴንሽን ስራተኞች ማሰልጠኛ ሆነው የሄልዝ ኤክስቴንሽን ፓኬጅ መሳሪያዎችን በአድቮካሲና በክለሳ ማየት	በጤና ኤክስቴንሽን ፓኬጅ መሳሪያዎችን በአድቮካሲና በክለሳ ማየት የውሃ መሰረተ ልማቶችን መገንባትና ማደስ፤ ማህበረሰብ መር ሁለንተናዊ ፅዳትን መተግበር (CLTSH)
ትምህርት ቤትን መሰረት ያደረገ ትኩረት የሚሹ በሽታዎች መከላከል ስራ	የግል ተግባራት / ባሕርይ ለውጥ እንዲኖር ማሳደግ (የግልና የቤተሰብ ንፅህና ለምሳሌ፡ ጫማ ማድረግ፤ ሌሎች መከላከያ ተግባራት) ስለበሽታ መተላለፍ በተመለከተ በቤተሰቦችና በማህበረሰብ ላይ መረጃ መሰብሰብ፡- (በሽታዎች ካሉ፤ የዋሽ አገልግሎቶች ጥራት)	የማስተማሪያ ማቴሪያሎችን መቅረብ የትምህርት ቤት ክብባትን ማጠናከር	ትምህርት ቤት ጤና ፕሮግራም መሳሪያዎች ላይ ማካተት፤ አድቮኬሲ መምህራንና የወላጅ-መምህራን ማህበራትን ማሰልጠን	ትምህርት ቤት ጤና ፕሮግራም መሳሪያዎች ላይ ማካተት፤ አድቮኬሲ ለትምህርት ቤቶች የዋሽ መሰረተ ልማቶችን መገንባትና ማደስ

ቅጽ - ፬ - ስኬታማ ተሞክሮዎችን/ታሪኮችን በማሰረጃነት ለመያዝ የሚረዳ ቅፅ

በየወሩ እንደ ስኬታማ ስራ/ ክስተትን/ ሁኔታን መምረጥና ጉዳዩን በጥልቀት ለመፈተሽና በማሰረጃነት ለመያዝ የሚከተለው ቅፅ መጠቀም

የአጋር ድርጅት/ሴክተር መስሪያ ቤት ስም _____ ቀን _____

1. ስኬታማ ታሪክ በአጭሩ

2. የችግር ምንነት (ስራ ከመጀመሩ በፊት)

3. ችግሩን ለመቅረፍ የተሰራው ስራ ገለፃ

(ስራው እየተሰራ በነበረበት ጊዜ ችግሩ ጉልህ በሆነ መልኩ መቀረፍ የጀመረበት ጊዜ ከነበረ፤ ከመቼ ጀምሮ እንደነበር እባክዎን ይግለፁ)

4. የተሰሩ ችግር ፈቺ ስራዎች አዎንታዊ ውጤቶች

5. ችግር-ፈቺ ስራ በሚከናወነበት ጊዜ ያጋጠሙ እንቅፋቶች

ቅጽ - R - ክትትልና ግምገማ በጋራ ለማድረግ የሚመከሩ አመለካኝ መለኪያዎች

1. የስራ ሂደት አመለካኝ መለኪያዎች

- ዋሽ ትኩረት የሚሹ በሽታዎች እንቅስቃሴዎችን፣ አላማዎችን፣ አመለካኝ መለኪያዎች በወረዳው መሪ እቅድ ውስጥ ያካተቱና እንዲሁም ራሱን የቻለ የወረዳ ትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታዎች ፕሮግራም ስልቶች እና እቅዶች (ትልሞች፣ እንቅስቃሴዎችና ክትትሎች) ያላቸው ቀበሌዎች ብዛት።
- የዋሽ ስራ የሚሰሩ እንዲሁም ትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታዎች የሚሰሩ ሰዎች በተገኙበት በወረዳ ደረጃ በወር ውስጥ/ በሩብ አመት/በስድስት ወር/በአመት ውስጥ የተካሄዱ ትኩረት የሚሹ የሃሩራማ በሽታዎች የግብረ ኃይል ስበሰባዎች ብዛት።

2. በማህበረሰብ ደረጃ የሚኖሩ አመለካኝ መለኪያዎች:

- አገልግሎት እየሰጠ የሚገኝ ንፁህ የሆነ (ዝንብና ሽታ የሌለው) መፀዳጃ ቤት ያላቸው አገወራዎች/ቤተሰቦች
- ቤተሰቡ የሚገለገልበት የእጅ መታጠቢያ ያላቸው አገወራዎች/ቤተሰቦች
- ንፁህ ውሃ ለማህበረሰቡ አገላት ያለው ተደራሽነት
- ስሎገል ንፁህና ተግባራት የማህበረሰቡ አገላት መሰረታዊ የሆነ እውቀት አለው
- ወሳኝ በሆኑ ጊዜያት የማህበረሰብ አገላት እጃቸውን በሳሙና/አመድ የመታጠብ ልምድ አዳብረዋል
- የማህበረሰቡ አገላት በየሜዳው አይፀዱዱም
- ከእር የፀዳ የተባሉ ቀበሌዎች

3. በትምህርት ቤት ደረጃ ያሉ አመለካኝ መለኪያዎች:

- ለወንድና ለሴት ተብለው የተለዩና አገልግሎት እየሰጡ ያሉ ንፁህ መፀዳጃ ቤቶች መኖር
- ለተማሪዎች አገልግሎት የሚሰጥ የተሻሻለ ውሃ በግቢው ውስጥ አለ
- ስሎገል ንፁህና ተግባራት ተማሪዎች መሰረታዊ የሆነ እውቀት አላቸው
- ወሳኝ በሆኑ ጊዜያት ተማሪዎች እጃቸውን በሳሙና/አመድ የመታጠብ ልምድ አዳብረዋል
- ተማሪዎች በየሜዳው አይፀዱዱም

ቅጽ- 5 የቀበሌ ድጋፋዊ ክትትል ጉብኝት ፍክሊስት

የቅድመ ታሪክ መረጃ				
ክትትሉ የተካሄደበት ቀን				
የወረዳው ስም				
የቀበሌው ስም				
የሕዝብ ብዛት	ወንድ	ሴት	ጠ/ድምር	
በቀበሌው ውስጥ የሚገኙ ተቋማት				
የጤና ኬላዎች ብዛት				
የግል ጤና ተቋማት ብዛት				
የሐይማኖት ተቋማት	ቤተክርስቲያኖች	መስጊዶች		
የማረሚያ ቤቶች ብዛት				
የትምህርት ቤቶች ብዛት	ከፍተኛ ሁለተኛ ደረጃ	የመጀመሪያ ደረጃ		
የአውቶቡስ መናኸሪያ ብዛት				
የገበያ ቦታዎች ብዛት				
ክፍል አንድ : በቀበሌው ውስጥ ያሉ አለማ የተደረገባቸው ትኩረት የሚሹ ሃሩራማ በሽታዎች				
ደረጃ	የለም	በሽታው	የማወዳደሪያ ቁጥሮች	
			ከዚህ በፊት የነበረ የበሽታዎች ቁጥር/ብዛት	በአሁኑ ሰአት ያሉ የበሽታዎች ቁጥር/ብዛት
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				

ክፍል 2 ዋሽ (ማህበረሰብ)				
2.1	የደረቅና የፈሳሽ ቆሻሻዎች አወጋገድ ሲስተም/ ስርዓት	በፊት	አሁን	ማስታወሻ
2.2 የመፀዳጃ ቤት (ማንኛውም አይነት) የመኖር ሁኔታ				
	የመፀዳጃ ቤት ሽፋን	ገጠር	ከተማ	ጠ/ድምር
	የመፀዳጃ ቤት አጠቃቀም ሽፋን			
	መፀዳጃ ቤት አጠገብ የእጅ መታጠቢያ ያላቸው አባወራዎች/አማወራዎች ብዛት			
	በወረዳው ውስጥ ያሉ የጋራ መፀዳጃ ቤቶች ብዛት			
	የተሻሻሉ መፀዳጃ ቤቶች ብዛት	ገጠር	ከተማ	ጠ/ድምር
	እየሰረገ እንዲገባ ተደርጎ የተሰራ የፍሳሽ ማስወገጃ ጉድጓድ ያላቸው አባወራዎች/አማወራዎች ቁጥር			
	ለደረቅ ቆሻሻ ማስወገጃ ጉድጓድ ያላቸው አባወራዎች/አማወራዎች ቁጥር			
2.3	ከአር የፀዳ ቀበሌ	አዎ	የለም	ማስታወሻ
	ቀበሌው ከአር የፀዳ ነው ተብሏል?			
	በቀበሌ ደረጃ ከአር የፀዳ ቀበሌ መሆኑን የሚያረጋግጥ ቡድን አለ?			
	መልሱ አዎ ከሆነ፡- የቡድኑን ቃለ-ጉባኤ በማየት በቋሚነት እየተካሄደ መሆኑን እባክዎ ያረጋግጡ			
	ከአር የፀዳ ቀበሌ መሆኑን ለማረጋገጥ የተሰራ ስራ ነበር?			
2.4	ውሃ	በፊት	አሁን	ማስታወሻ
	በቀበሌው ውስጥ ያለው ንፁህ የመጠጥ ውሃ ሽፋን			
	የመጠጥ ውሃን ንፁህ በሆነ መንገድ የሚቀዳ፣ የሚያጠራቅቅውና የሚጠቀሙ አባወራዎች/ አማወራዎች ብዛት			
	የታከመውን ውሃ በንፁህ ዕቃ የሚያስቀምጡ አባወራዎች/ቤተሰቦች ብዛት			
	በምክረ-ሃሳብ የሚመከሩትን የውሃ ማከሚያ ቴክኖሎጂዎችን/ዘዴዎችን በትክክል የሚጠቀሙ አባወራዎች/አማወራዎች ብዛት			

ክፍል 3- ዋሽ (በተቋማት ውስጥ)				
	የተቋሙ ዓይነት	የማወዳደሪያ ቁጥር/ብዛት		
3.1	ጤና ኬላ	በፊት	በፊት	በፊት
	ንፁህ የመጠጥ ውሃ ያላቸው ጤና ኬሎች ብዛት			
	ለታካሚዎች የሚሆን መፀዳጃ ቤት ያላቸው ጤና ኬሎች ብዛት			
	ለጤና ኬላ ሰራተኞች የሚሆን መፀዳጃ ቤት ያላቸው ጤና ኬሎች ብዛት			
	የቆሻሻ ማቃጠያ (incinerators) ያላቸው ጤና ኬሎች ብዛት			
	የእንግዲ ልጅ ማስወገጃ ያላቸው ጤና ኬሎች ብዛት			
	የደረቅ ቆሻሻ መጣጥ ጉድጓድ ወይም ማጠራቀሚያ ያላቸው ጤና ኬሎች ብዛት			
3.2	የትምህርት ቤት ጤና	በፊት	አሁን	ማስታወሻ
	ንፁህ የመጠጥ ውሃ ያላቸው ትምህርት ቤቶች ብዛት Schools with access to potable water			
	ለተማሪዎች የሚሆን መፀዳጃ ቤት ያላቸው ትምህርት ቤቶች ብዛት			
	ለወንድና ለሴት ተብለው የተለዩ የመፀዳጃ ቤት ብሎኮች ወይም ክፍሎች ያላቸው ትምህርት ቤቶች ብዛት			
	ለመምህራን የሚሆኑ መፀዳጃ ቤት ያላቸው ትምህርት ቤቶች ብዛት			
	የደረቅ ቆሻሻ መጣጥ ጉድጓድ ወይም ማጠራቀሚያ ያላቸው ትምህርት ቤቶች ብዛት			
	በስራ ላይ ያለ ሚኒ-ሚዲያ ያላቸው ትምህርት ቤቶች ብዛት			
	የዋሽ/የጤና ክበብ የመሰረቱ ትምህርት ቤቶች ብዛት			
3.3	መፀዳጃ ቤት ያላቸው የሐይማኖት ተቋማት ብዛት	በፊት	አሁን	ጠ/ድምር (ከማስታወሻ ጋር) emark)
	ቤተ-ክርስቲያኖች			
	መስጊዶች			
3.4	የገበያ ቦታዎች	የገበያ ቦታ 1	የገበያ ቦታ 2	
<p>በሽታ አስተላላፊ ነፍሳቶች ቁጥጥር ዝሆኔ ትራኮማ, የመሳሰሉት...) (ከላይ ያለውን - ክፍል 2 - የትኛው በሽታ አስተላላፊ ቀበሌ ውስጥ ከሚገኘው ከየትኛው NTDT ጋር እንደሚያያዝ ዝረዝር በመመልከት በሽታው እንዳይዛመት ለማድረግ ምን አይነት እርምጃ/የመከላከል ስራ አግባብ እንደሚሆን ይጠየቅ)</p>				
በቀበሌ ደረጃ የበሽታ አስተላላፊ ነፍሳትን መቆጣጠር	ተግዳሮቶች	እንዴት እንደተፈቱ	ወደፊት ስለሚሻሻሉበት መንገድ ማስታወሻ	

ክፍል 4- የማህበረሰብ ባሕርይ ለውጥ ለማምጣት የሚዘጋጁ መልዕክቶች (SBCC) አቀራረብና ጅምራዎች

ትኩረት የተሰጠው በሽታዎችን የተመለከቱ መልዕክቶች ሊተላለፉ የሚችሉበት ከዋሽ ጋር የተያያዙና በአሁኑ ጊዜ እየተካሄዱ ያሉ የማህበረሰብ ባሕርይ ለውጥ ለማምጣት (SBCC) የሚካሄዱ ዘመቻዎች ወይም ጅምራዎች በወረዳው ውስጥ አሉ? የሚከተሉትን ይመልከቱ:

ሀ. ትምህርት ቤትን መሰረት ያደረጉ ፕሮግራሞች

ለ. ማህበረሰብን መሰረት ያደረጉ ፕሮግራሞች

ሐ. ማህበረሰብ-መር ሁሉን አቀፍ ስነ-ፅዳት

መ. የጤና አገልግሎት አውጥሮ ፕሮግራሞችን መጠቀም

ሠ. ትኩረት በተሰጠው በሽታዎች ላይ በተካሄዱ ዘመቻዎች ጊዜ ጥቅም ላይ የዋሉ የባሕርይ ለውጥ ለማምጣት የሚረዱ መሳሪያዎች

የችግር መፍቻ ምንነት መግለጫ	ታላሚ ታዳሚዎች (ይገኛሉ ተብለው በግምት የሚጠበቁ ሰዎች ብዛት ይጨምራል)	መልዕክቱን የሚያስተላልፈው ሰው	መልዕክቶችን የማስተላለፊያ ዘዴ/መንገድ	ማስታወሻ

የግኝቶች ማጠቃለያ እና ስምምነት የተደረገባቸው የድርጊት ተግባራት ማጠቃለያ

ተራ ቁጥር	የድርጊት መርሃ-ግብሮች	ፈፃሚው አካል		የትግበራው ጊዜ ገደብ
		ፈፃሚ ሴክተር	ፈፃሚው ሰው	
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				

ክፍል 5: ስለ የጋራ ችግር ፈቺ ስራ በተመለከተ ከማህበረሰብ፣ ከትምህርት ቤት እና ከሌሎች ተጠቃሚዎች የተሰጠ ግብረ መልስ
 U. በትምህርት ቤትና በማህበረሰብ ደረጃ ስላለው የ ዋሽ እና ትኩረት የሚሹ በሽታዎች የተቀናጀ የተስተባበረ ችግር ፈቺ ስራ
 ከትምህርት ቤት የተሰጠ ግብረ መልስ

ለ. ከዋሽኮ፣ የቀበሌ አመራሮች፣ የጤና ልማት ሰራዊቶች (የሴት ልማት ቡድኖች) ፣ እና አንዳንድ የማህበረሰብ አባላት ስለ ዋሽ እና ትኩረት የሚሹ በሽታዎች የተቀናጀ የተስተባበረ ችግር ፈቺ ስራ የተሰጡ አስተያየቶች

የቅንጅት የከትትል አድራጊው ስምና ፊርማ			
	የወረዳ አስተዳደር ሰጠርሻይዘር ስም	ፊርማ	ቀን
1			
2			
	የወረዳ ጤና ጥበቃ ፅ/ቤት ሰጠርሻይዘር ስም	ፊርማ	ቀን
1			
2			
	የወረዳ ትምህርት ፅ/ቤት ሰጠርሻይዘር ስም	ፊርማ	ቀን
1			
2			
	የወረዳ ውሃ ፅ/ቤት ሰጠርሻይዘር ስም	ፊርማ	ቀን
1			
2			
	የወረዳ ፋይናንስ ፅ/ቤት ሰጠርሻይዘር ስም	ፊርማ	ቀን
1			
2			
	የአጋር ድርጅት ሰጠርሻይዘር ስም	ፊርማ	ቀን
1			
2			

ቅጽ ፐ- በማህበረሰብ ደረጃ ወርሃዊ የሆኑ መረጃዎችን የመሰብሰቢያ ቅፅ
(በጤና ኤክስቴንሽን ሰራተኞች የሚሞላ)

ሪፖርት የተደረገበት ወር/ቀን/ዓ. ም. / ____ / ____ / ____

ክልል; _____ ዞን; _____ ወረዳ; _____

ቀበሌ; _____

የሚከተለው ቅፅ በጤና ኤክስቴንሽን ሰራተኞች በየሩብ አመትና በየወሩ (እንደ አመላካች መለኪያው አይነት) የሚሞላ ነው። የሚፈለጉት መረጃዎች ቀጥተኛ ትርጉም በቅጽ W ላይ ይገኛሉ።

በየሩብ አመት መጠመር/መዘጋጀት ያለበት መረጃ:

1. በማህበረሰብ ደረጃ የሚገኙ የመፀዳጃ ጤቶች እና የውሃ አቅርቦት ሽፋን

1.1 የመፀዳጃ ጤት ሽፋን

- ሀ. የአባወራዎች/የእማ ወራዎች ጠቅላላ ብዛት/ቁጥር _____
- ለ. የመፀዳጃ ጤት ያላቸው አባወራዎች/እማወራዎች ጠቅላላ ብዛት/ቁጥር _____
- ሐ. መፀዳጃ ጤት ውስጥ ወይም አጠገብ የእጅ መታጠቢያ ያላቸው አባወራዎች/እማወራዎች ብዛት/ቁጥር _____
- መ. በቀበሌው ውስጥ ያሉ የጋራ የመፀዳጃ ጤቶች ብዛት/ቁጥር _____
- ሰ. በወረዳው ውስጥ የሚገኙ የሕዝብ መፀዳጃ ጤቶች ብዛት/ቁጥር _____
- ረ. በወረዳው ውስጥ የሚገኙ የተሻሻሉ የሕዝብ መፀዳጃ ጤቶች ብዛት/ቁጥር _____

1.2 ውሃ

- ሀ. የቀበሌው ንፁህ የመጠጥ ውሃ ሽፋን _____
- ለ. ንፁህ ውሃ የሚቀዳ፣ የሚያጠራቅቀውና የሚጠጡ አባወራዎች/እማወራዎች ብዛት _____
- ሐ. ውሃን አክመው በንፁህ ማጠራቀሚያ ዕቃ ውስጥ የሚያጠራቅቀው አባወራዎች/እማወራዎች ብዛት _____
- መ. በምክረ-ሃሳብ የሚመከሩትን የውሃ ማከሚያ ቴክኖሎጂዎችን/ዘዴዎችን በትክክል የሚጠቀሙ አባወራዎች/እማወራዎች ብዛት _____

2. ተቋማት

2.1 ጤና ኬላዎች

- ሀ. ጠቅላላ የጤና ኬላዎች ብዛት _____
- ለ. ንፁህ የመጠጥ ውሃ ያላቸው ጤና ኬላዎች ብዛት _____
- ሐ. ለጤና ኬላ ተገልጋዮች / ደንበኞች አገልግሎት የሚሰጡ መፀዳጃ ጤት ያላቸው የጤና ኬላዎች ብዛት _____
- መ. ለጤና ኬላ ሰራተኞች አገልግሎት የሚሰጥ ጠቅላላ የተሻሻለ መፀዳጃ ጤት ያላቸው የጤና ኬላዎች ብዛት _____
- ሰ. ደረቅ ቆሻሻ ማቃጠያ (incinerators) ያላቸው የጤና ኬላዎች ብዛት _____
- ረ. የእንግዳ ልጅ ማስወገጃ ጉድጓድ ያላቸው የጤና ኬላዎች ብዛት _____
- ሠ. እንቅስቃሴ እያደረጉ የሚገኙ የዋሽ/የጤና ክበብ ያላቸው ትምህርት ጤቶች ብዛት _____

2.2 የመፀዳጃ ጤት ሽፋን

- ሀ. የትምህርት ጤቶች ጠቅላላ ብዛት _____
- ለ. ንፁህ የመጠጥ ውሃ ያላቸው ትምህርት ጤቶች ብዛት _____
- ሐ. የተማሪዎች መፀዳጃ ጤት ያላቸው ትምህርት ጤቶች ብዛት _____
- መ. የወንድና የሴት መፀዳጃ ጤቶች በተለያዩ ብሎክ ያላቸው ትምህርት ጤቶች ብዛት _____
- ሰ. የመምህራ መፀዳጃ ጤት ያላቸው ትምህርት ጤቶች ብዛት _____

ረ. የደረቅ ቆሻሻ ማስወገጃ ጉድጓድ ወይም ማጠራቀሚያ ያላቸው ትምህርት ቤቶች ብዛት _____
 ሚኒ-ሚዲያ ያላቸው ትምህርት ቤቶች ብዛት _____
 ሠ. እንቅስቃሴ እያደረጉ የሚገኙ የዋሽ/የጤና ክብብ ያላቸው ትምህርት ቤቶች ብዛት _____

3. የመጠቀሚያ ቤት ተደራሽነትና አጠቃቀም የሚያሳዩ ቁልፍ የሆኑ አመለካኝ መለኪያዎች

- ሀ. ማንኛውም አይነት መጠቀሚያ ቤት ያላቸው አባወራዎች ፕሮፖዥን (ማንኛውም አይነት - የተሻሻለም ይሁን ያልተሻሻለ - መጠቀሚያ ቤት ያላቸው አባወራዎች ቁጥር * 100/ያሉት ጠቅላላ አባወራዎች ቁጥር)
- ለ. ሰገራን ለማስወገድ መጠቀሚያ ቤቱን በተገቢ መንገድ ለሰገራ ማስወገጃ (መጠቀሚያ) ብቻ የሚጠቀሙ አባወራዎች ፕሮፖዥን (ሰገራን ለማስወገድ መጠቀሚያ ቤቱን በተገቢ መንገድ የሚጠቀሙ አባወራዎች ቁጥር * 100/ ያሉት ጠቅላላ የመጠቀሚያ ቤቶች ቁጥር)
- ሐ. ከአር የፀዳ ቀበሌ ተብለው እውቅና የተሰጣቸው ቀበሌዎች ፕሮፖዥን (ከአር የፀዳ ቀበሌ ተብለው እውቅና የተሰጣቸው ቀበሌዎች ቁጥር * 100/ጠቅላላ ቀበሌዎች ቁጥር)

በየወሩ መጠመር/መዘጋጀት ያለበት መረጃ:

4. በማህበረሰብ ደረጃ ዋሽ እና ትኩረት የሚሹ በሽታዎች ያልተሰጣቸው በሽታዎች ላይ የግንዛቤ ማስጨበጫ ትምህርት

የተነሱ የዋሽ እና ትኩረት የሚሹ በሽታዎች ርእሶች _____
 የተሳታፊዎች ብዛት: ወንድ _____ ሴት _____
 የተሳተፉ የማህበረሰቡ አባላት የሆኑ ተፅእኖ ፈጣሪ ሰዎች (የሐይማኖት መሪዎች፣ የሀገር ሽማግሌዎች፣ የጤና ኤክስፔንሽን ሰራተኞች፣ የትምህርት ቤት ርዕሰ መምህራን፣ ሌሎች የማህበረሰብ መሪዎች)
 በስብሰባው ላይ የነበሩ ተግዳሮቶችና የተሰጡ ምክራታዎች እንዲሁም ስብሰባው እንዲከናወን እንደነበር አጠር ያለ ማጠቃለያ

5. ዋሽ እና ትኩረት የሚሹ በሽታዎችን ማስተባበር

በማህበረሰብ ደረጃ እውቅና ያለው ዋሽ እና ትኩረት የሚሹ በሽታዎች ያልተሰጣቸው በሽታዎች አስተባባሪ መድረክ/አካል መመስረት የሚይቻል ተግባር ሊሆን ይችላል። ቢሆንም ግን የተገኙትን አጋጣሚዎችና የማስተባበሪያ ዘዴዎች ለምሳሌ፡- የቀበሌ ስቲሪንግ ኮሚቴ ስብሰባ፣ የማህበረሰብ ውይይት መድረኮች፣ የተለያዩ ዝግጅቶች በሚዘጋጁበት መድረኮች፣ እንዲሁም ሌሎች ማንኛውም ምቹ አጋጣሚዎችን በመጠቀም ዋሽ እና ትኩረት የሚሹ በሽታዎች ያልተሰጣቸው በሽታዎች አጀንዳ በማንሳት ለውይይት መቅረብ ይገባቸዋል።

የስብሰባው አይነት / የስብሰባው ዋና አጀንዳ _____ ቀን _____
 ጠቅላላ ተሳታፊዎች ብዛት _____ ወንድ _____ ሴት _____
 ተሳታፊዎች: _____
 ውይይት የተደረገባቸው ዋና ዋና የሆኑ ዋሽ እና ትኩረት የሚሹ በሽታዎች አጀንዳዎች:

የተነሱ ዋና ዋና ዋሽ እና ትኩረት የሚሹ በሽታዎች በሽታዎች ጋር የተያያዙ ተግዳሮቶች:

ዋና ዋና የድርጊት ነጥቦችና እና የተወሰዱ የውሳኔዎች:

ቅጽ U- የወረዳውን አጠቃላይ መረጃ ለማጣመር የሚረዳ ቅፅ
(በጤና ኤክስቴንሽን ሱፐርቫይዘር የሚሰራ)

የሚከተለው ቅፅ በወረዳው ውስጥ በሚገኙ በሁሉም ቀበሌዎች በየወሩና በየሩብ አመቱ (በቅጽ T እንደጠገለጸው) በጤና ኤክስቴንሽን ሰራተኞች የሚሰበሰቡትን መረጃዎች የጤና ኤክስቴንሽን ሱፐርቫይዘር ለመጠመር የሚጠቀምበት ነው።

1. በየሩብ አመት መጠመር/መዘጋጀት/ ያለበት

የመረጃው ምንጭ	የሚፈለገው መረጃ	የቀበሌው ስምና መረጃ (1. ስም _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____ 5. _____ 6. _____ 7. _____ 8. _____ 9. _____ 10. _____)										ድምር	ሱፐርቫይዘር ማጠቃለያ (ምልከታና የድርጊት መርሃ-ግብር፣ የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን እንዲያደርገውና ውሳኔ እንዲሰጥባቸው የሚያስፈልጉ ነጥቦች)			
		2	3	4	5	6	7	8	9	10						
በማህበረሰብ ደረጃ ያለው የመፀዳጃ ቤትና የመጠጥ ውሃ ሽፋን	የአባወራዎች ጠቅላላ ብዛት															
	መፀዳጃ ቤት ያላቸው አባወራዎች ብዛት															
	መፀዳጃ ቤት አጠገብ የእጅ መታጠቢያ ያላቸው አባወራዎች/አማወራዎች ብዛት															
	በቀበሌው ውስጥ ያሉ የጋራ መፀዳጃ ቤቶች ብዛት															
	በቀበሌው ውስጥ ያሉ የሕዝብ መፀዳጃ ቤቶች ብዛት															
	በቀበሌው ውስጥ የመጠጥ ውሃ ሽፋን															
የጤና ኬላ መረጃ	የጤና ኬላ ብዛት															
	ንፁህ የመጠጥ ውሃ ያላቸው ጤና ኬላዎች ብዛት															
	ለታካሚዎች የሚሆን መፀዳጃ ቤት ያላቸው ጤና ኬላዎች ብዛት															
	ለሰራተኞች የሚሆን የተሻሻለ መፀዳጃ ቤት ያላቸው ጤና ኬላዎች ብዛት															
	የቆሻሻ ማቃጠያ (incinerators) ያላቸው ጤና ኬላዎች ብዛት															
	የእንግዲ ልጅ ማስወገጃ ያላቸው ጤና ኬላዎች ብዛት															
	የደረቅ ቆሻሻ መጣያ ጉድጓድ ወይም ማጠራቀሚያ ያላቸው ጤና ኬላዎች ብዛት															
የትምህርት ቤት መረጃ	የትምህርት ቤቶች ብዛት															
	ንፁህ የመጠጥ ውሃ ያላቸው ትምህርት ቤቶች ብዛት # of Schools with access to potable water															
	ለተማሪዎች የሚሆን መፀዳጃ ቤት ያላቸው ትምህርት ቤቶች ብዛት															
	ለወንድና ለሴት ተብለው የተለየ የመፀዳጃ ቤት ብሎኮች ወይም ክፍሎች ያላቸው ትምህርት ቤቶች ብዛት															
	ለመምህራን የሚሆኑ መፀዳጃ ቤት ያላቸው ትምህርት ቤቶች ብዛት															
	የደረቅ ቆሻሻ መጣያ ጉድጓድ ወይም ማጠራቀሚያ ያላቸው ትምህርት ቤቶች ብዛት															
	ሚኒ-ሚዲያ ያላቸው ትምህርት ቤቶች ብዛት															
	በስራ ላይ ያለ የዋሽ/የጤና ክብብ የመሰረቱ ትምህርት ቤቶች ብዛት															

የመፀዳጃ ቤት ተደራሽነትና አጠቃቀም አመለካኝ መለኪያዎች	ማንኛውም አይነት መፀዳጃ ቤት ያላቸው አባወራዎች ፕሮፖዥን (ማንኛውም አይነት - የተሻሻለም ይሁን ያልተሻሻለ - መፀዳጃ ቤት ያላቸው አባወራዎች ቁጥር * 100/ያሉት ጠቅላላ የመፀዳጃ ቤቶች ቁጥር)												
	ሰገራን ለማስወገድ መፀዳጃ ቤቱን በተገቢ መንገድ የሚጠቀሙ አባወራዎች ፕሮፖዥን (ሰገራን ለማስወገድ መፀዳጃ ቤቱን በተገቢ መንገድ የሚጠቀሙ አባወራዎች ቁጥር * 100/ ያሉት ጠቅላላ የመፀዳጃ ቤቶች ቁጥር)												
	ከአር የፀዳ ቀበሌ ተብለው እውቅና የተሰጣቸው ቀበሌዎች ፕሮፖዥን (ከአር የፀዳ ቀበሌ ተብለው እውቅና የተሰጣቸው ቀበሌዎች ቁጥር * 100/ጠቅላላ ቀበሌዎች ቁጥር)												

2. በየወሩ መጠመር/መዘጋጀት ያለበት:

ርእስ	የሚያፈልግ መረጃ	በየቀበሌው የተሰጠ መልስና ማብራሪያ (1. የቀበሌው ስም 2.....										የሰጠሽደዘሩ ማጠቃለያ (ምልክታዊ የድርጊት መርሃ-ግብሮች፣ የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን እንዲወያይባቸውና ውሳኔ እንዲሰጥባቸው የሚያስፈልጉ ነጥቦች)	
		2	3	4	5	6	7	8	9	10			
በማህበረሰብ ደረጃ የዋሽ እና ትኩረት የሚሹ በሽታዎች ግንዛቤ ማስጨበጫ/ ትምህርት	የተነሱ የዋሽ እና ትኩረት የሚሹ በሽታዎች ርእሶች												
	ታላሚ እድምተኞች												
	የተሳታፊዎች ብዛት												
	በግንዛቤ ማስጨበጫው ላይ የተሳተፉ ተፅእኖ ፈጣሪ የማህበረሰብ አባላት												
የዋሽ እና ትኩረት የሚሹ በሽታዎች ቅንጅት	በቀበሌው ውስጥ ተሳታፊዎች ያላቸው ድርሻ												
	ዋና ድርጊት መርሃ-ግብርና የተሰጡ ውሳኔዎች												
	ከዋሽ እና ትኩረት የሚሹ በሽታዎች ጋር የተያያዙና ተነስተው የነበሩ ዋና ተግዳሮቶች												
	ውይይት የተደረገባቸው ዋና የዋሽ እና ትኩረት የሚሹ በሽታዎች አጀንዳዎች												

ቅጽ V- ክቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን ወደ ግብረ ኃይል በየሰዓት ወር ለሚደረግ ለሪፖርት የሚያገለግል ቅፅ

ቀን: _____

ክልል/ዞን/ወረዳ: _____ / _____ / _____ /

ሪፖርቱን የማዘጋጀት ኃላፊነት ያለበት የሴክተር መስሪያ ቤት: _____

ሪፖርት ፀጋፊ: _____

	ርእስ	መግለጫ	ማስታወሻ
1	የተካሄዱ የሰብሰባ ብዛቶች		
2	የቴክኒካል አጋዥ ቡድን አባላት ብዛት		
3	የተገኙ የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን አባላት ብዛት (በአማካኝ)		
4	የቴክኒካል ወርኪንግ ቡድን አባላት ስብሰባዎች በተካሄዱበት ጊዜ የተነሱ አጀንዳዎች		
5	የድርጊት እና የተግባር እቅዶች ማጠቃለያ		
6	የተገኙ ዋና ዋና ስኬቶች		
7	የነበሩ ዋና ዋና ተግዳሮቶች		
8	ቀጣይ እቅዶች		
9	ከላይ ከተዘረዘሩት ውጪ ያሉ ገና የታሰኩ ፎርሰን ውሳኔና ይህንታ የሚጠብቁ ጉዳዮች		

**ቅጽ W - በአባወራ፣ በጤና ተቋም እና በትምህርት ቤት ደረጃ ለአመለካኛ መለኪያዎች የተሰጡ ትርጉሞች
(JMP, 2018 SDG WASH INDICATOR)**

አይነት	የተሻሻለ ምንጭ	ያልተሻሻለ
ውሃ	<ul style="list-style-type: none"> • .በትምህርት ቤት/በጤና ተቋም/መኖሪያ ቤት፣ ግቢ ውስጥ የሚገኝ የመስመር ስንጠ • .የሕዝብ ቦኖ ውሃ/የመስመር ስንጠ/ ወይም የቀም ስንጠ • .መሬት ተሰርስሮ ቱቦ የተቀበረበት የጉድጓድ ውሃ Tube well or bore-hole • .የተቆፈረ የጉድጓድ ውሃ፣ የተጠበቀ ምንጭ፣ የዝናብ ውሃ (ከጣራ ላይ፣ መሬት ላይ የተቆፈረ ጉድጓድ ውስጥ የተሰበሰበ ወይም በታንከር ውስጥ የተሰበሰበ) 	<ul style="list-style-type: none"> • ያልተጠበቀ ምንጭ (ጎርፍ የሚገባት፣ የወፍ ኩስ ወይም ሌሎች እንስሳት የሚገቡበት) • ያልተጠበቀ የተቆፈረ ግድጓድ ውሃ (ጎርፍ የሚገባበት፣ የወፍ ኩስ ወይም ሌሎች እንስሳት የሚገቡበት) • ትንሽ ታንከር ወይም በርጫል ያለው ተጎታች ጋሪ (ውሃበጋሪ እያዘረ የሚሸጥ - በጋ የሚጎተት፣ በባጃጅ፣ በመሳሰሉት) • ከቦቴ መኪና የየብስ ውሃ (ወንዝ፣ ግድብ፣ ሐይቅ፣ ኩሬ፣ ጅረት፣ የመስኖ ካናል)
ስነ-ፅዳት	<ul style="list-style-type: none"> • የተሻሻለ የመፀዳጃ ቤት ማለት፡ - የውሃ ማፍሰሻ ፍርት ወጥታ ወደ ፍሳሽ ማስወገጃ የሚገባ፣ ወደ ሴፕቲክ ታንክ ወይም የመፀዳጃ ቤት ጉድጓድ የሚገባ፣ የአየር ማስተንፈሻ ቱቦ ያለው፣ ለማዳበሪያነት መጠቀም የሚያስችል ወይም፣ የሲሚንት ሸፋን ያለው የጉድጓድ መፀዳጃ ቤት 	<ul style="list-style-type: none"> • ፋን የሌለው የጉድጓድ መፀዳጃ ቤት፣ ተገጠልጣይ መፀዳጃ ቤት፣ ባሊ/ በርጫል፣ በየጫዳው ወይም የሰው ልጅ በቀላሉ ሊበከልበት በሚችልበት መንገድ መፀዳጃ

የንፁህ ውሃ አቅርቦት ሸፋን = የተሻሻለ ውሃ የሚጠቀሙ ቤተሰቦች ውስጥ ያሉ አባላት ብዛት/ጥናት በተደረገባቸው ቤተሰቦች ውስጥ የሚኖሩ ሰዎች ጠቅላላ ብዛት

የተሻሻለ የመፀዳጃ ቤተሰቦች = የተሻሻለ መፀዳጃ ቤት የሚጠቀሙ ቤተሰቦች ውስጥ ያሉ አባላት ብዛት/ጥናት በተደረገባቸው ቤተሰቦች ውስጥ የሚኖሩ ሰዎች ጠቅላላ ብዛት

የእጅ መታጠቢያ ማለት ማንኛውም አይነት ለእጅ ለመታጠብ የሚመች መገልገያ ነው። ይህም ማለት ውሃ እየፈሰሰ ሁለት እጅን በማፋተግ ተማሪዎች / ቤተሰቦች እጃቸውን በደንብ እድርገው መታጠብ የሚያችል ነው። ከነዚህ መገልገያዎች ውስጥ ለመጥቀስ ያህል፡- ስንጠ ከነመቀበያ ሳህን፣ ስንጠ የተገጠመለት የውሃ ታንክ፣ ስንጠ የተገጠመለት ባሊ፣ ቲፒ ታፕ (በሚስማር/ ቀሰም/ወይም በሌላ የሚደፈን ቀዳዳ ያለው ጀሪካን፣ የሃይላንድ ፕላስቲክ) ወይም ሌላ።

ማስታወሻ፡- እጅን እየነከሩ የሚታጠቡበት ክፍት የሆነ ባሊ ንፁህ ነው ተብሎ አይቆጠርም።

